Capitolul unu
În care prinţul lămâie este călcat pe bătătură de Cepeloi

Cepelică era fiul bătrânului Cepeloi şi avea nu mai puţin de şapte fraţi: pe unul îl chema Ceapăverde, pe altul Cepeluţă, pe celălalt Cepuşoara şi aşa mai departe, nume fireşte cum nu se poate mai potrivite pentru mladiţele unei prea cinstite familii de ceapă. Altminteri oameni cumsecade cu toţii, trebuie s-o spunem de la bun început, deşi amarnic de ghinionişti. Deh, ce să-i faci? Când eşti ceapă te naşti cu lacrimile-n ochi.

Cumătrul Cepeloi trăia laolaltă cu droaia de copii într-o baracă olecuţă mai răsărită decât un ghiveci de răsaduri, din acelea ce se văd cu duiumul pe la zarzavagii. Bogătaşii care se nimereau când şi când prin împrejurimi, strâmbau din nas a scârbă.

— Maică măiculiţă, ce mai pute a ceapă! şi porunceau vizitiului să dea bice castravetilor.

Şi iată că într-o bună zi urma să treacă prin partea locului însuşi guvernatorul, prinţul Lămâie în persoană.

— Ce-o să zică alteţa sa când o să-l pălească duhoarea sărăcanilor? se perpeleau care mai de care dregătorii de la curte de grija augustului său nas.

— Ştiţi ce? îşi dădu cu părerea marele şambelan. Propun să-i parfumăm.

Zis şi făcut. Un pluton de Lămâi primi pe dată misiunea de a-i înmiresma pe calici. Lămâiaşii purtau cu acest prilej pe umăr, în loc de puşti, bidoane pline ochi cu odicolon, ba cu parfum de viorele şi chiar cu apă de trandafiri din Bulgaria -cea mai fină din lume – iar în loc de săbii mânuiau nişte pompe de stropit.

Cepeloi cu toată liota sa fură scoşi cu sila din cocioabă, puşi cu faţa la perete şi muraţi din tălpi în creştet, drept care Cepelică se şi alese cu un straşnic guturai.

Deodată în depărtare răsunară trâmbiţe şi surle şi, în fruntea suitei sale de Lămâi şi Lămâiaşi, se ivi prinţul Lămâie. Era înveşmântat în straie galbene, iar în vârful tichiei purta aninat un clopoţel de aur. Lămâile mai cu vază din alai purtau la căciulită clopoţei de argint iar Lămâiaşii fără rang, clopoţei de bronz. Zvonul clopoţeilor se auzea până hăt departe iar mulţimea crezând că sosise fanfara militară se îmbulzea în calea zgomotosului convoi.

Cepelică şi tătâne-su se nimeriseră chiar în primul rând. Socotind de la o vreme că încasase destui ghionti, bătrânul se întoarse şi strigă la cei ce în învălmăşeală nu conteneau să-i moaie coastele:

— Inapoi, fraţilor! Daţi-vă înapoi!

Auzându-l, prinţului Lămâie fu cât p-aci să-i sară tichiuţa de pe cap. Se opri drept în fata bătrânului Cepeloi şi proptindu-se pe picioarele lui strâmbe i se adresă tăios:

— Şi, mă rog, de ce „înapoi”?! Te supără cumva entuziasmul cu care supuşii mei aleargă să mă întâmpine?

— Alteţă – îi şopti la ureche marele şambelan – fiţi cu băgare de seamă. Omul acesta pare un rebel periculos. Să fim cu ochii în patru.

Şi într-adevăr pentru a fi, cu ochii în patru un poliţist îşi duse deodată la ochi un binoclu – destinat anume pentru, supravegherea celor suspecţi – şi care, de altfel, atârna la gâtul fiecărui poliţist.

Bietul Cepeloi înverzise: de spaimă.

— Majestate.

— Îngăimă: eldar mă împing din spate.

— Aşa şi trebuie: – tună prinţul Lămâie: – foarte bine fac, să împingă!

La aceste cuvinte marele şambelan se întoarse numai-decât spre mulţime şi ţinu următoarea cuvântare:

— Prea iubiţi supuşi.

Alteţa sa vă mulţumeşte pentru neţărmurita dragoste ce i-o mărturisiţi înghesuindu-vă întru întâmpinarea sa. Apropiaţi-vă, dragi cetăţeni, împingeţi cit puteţi...

— Dar o să cădem buluc peste dumneavoastră, – îndrăzni să obiecteze Cepelica.

Un poliţist îşi îndreptă pe dată binoclul spre nesocotitul palavragiu, drept care micul: suspect chibzui că-i mai cuminte să-şi ia tălpăşiţa, strecurându-se printre picioarele celor de faţă.

La început gloata curioşilor se ţinu mai la o: parte ca să nu se strivească, dar apoi îmboldită de ochiadele şambelanului, începu să se legene din ce în ce mai tare, ca apa într-o găleată, în învălmăşeala ce se iscă, bătrânul Cepeloi se pomeni aterizând de-a dreptul pe picioarele prinţului Lămâie.

Alteţa sa, care suferea de-bătături, avu în felul acesta prilejul să vadă stele verzi fără concursul astronomului de la curte. Zece Lămâiaşi se repeziră asupra nefericitului hătrân şi-i puseră cât ai clipi cătuşele.

— Cepelica! Cepelica! striga bătrânul din răsputeri, în timp ce Lamâiaşii îl târau după ei. Dar Cepelica nu-l mai auzea căci între timp se îndepărtase binişor.

Oamenii din preajma lui ştiau cu toate acestea în amănunt tot ceea ce se petrecuse, ba chiar, cum se întâmplă de obicei, ştiau şi ceva pe deasupra.

— Noroc că l-au arestat,. Închipuiţi-vă, voia să-l înjunghie pe alteţa sa!

— Aş! Habar n-ai, avea o mitralieră în buzunarul de la surtuc!

— In buzunarul de la surtuc? Dă-o-ncolo, asta-i prea de tot...

— Cum? Dumneata n-ai auzit împuşcăturile? Pocnituri se auziseră cu adevărat, dar de la focurile de artificii aprinse în cinstea prinţului Lămâie. Oamenii însă se speriaseră şi o tuliseră la fugă, de frica Lămâiaşilor.

Cepelică ar fi vrut să astupe gurile sparte, explicându-le că bietul babac n-avea în buzunarul de la surtuc decât un muc de ţigară toscană, dar socoti că e mai bine să-şi ţină gura.

Sărmanul! I se păru că nu mai vede bine cu ochiul drept; dar nu era decât o lacrimă ce ţinea morţiş să vadă şi ea de ce oftează băieţaşul.

— Proasto! bombăni înciudat Cepelică, şi lacrima, speriată, făcu ştânga împrejur.

Pe scurt, Cepeloi fu osândit să zacă în temniţă toată viaţa, ba chiar şi după moarte, deoarece închisorile prinţului Lămâie aveau fiecare şi câte un cimitir.

Cepelică se duse să-l vadă la închisoare.

— Bietul meu tată – îl îmbrăţişa el plângând – te-au vârât la gherlă ca pe un om de nimic, laolaltă cu toţi tâlharii şi ucigaşii.

— Scoate-ţi asta din cap, fiul meu – îl povăţui bătrânul mângâindu-l cu drag – în temniţă dai peste oameni foarte cumsecade, să ştii.

— Bine, dar ce nelegiuiri au săvârşit?

— Niciuna. Tocmai de aceea au şi înfundat puşcăria. Prinţul Lămâie nu-i poate suferi pe oamenii de treabă. Cepelică se străduia să priceapă spusele bătrânului.

— Cum s-ar zice... adicătelea e o cinste să stai la închisoare?

— Câteodată, da; De bună seamă temniţele sunt făcute pentru hoţi şi ucigaşi, dar de când e prinţul Lămâie la putere, totul e pe dos: găinarii şi netrebnicii se-nvârtesc la curte iar închisorile gem de oameni ce n-au altă vină

decât cinstea.

Cepelică căzu pe gânduri. Chibzuia anume cum ar putea face să rămână cinstit fără ca pentru asta să intre la puşcărie.

— Adică nu – izbucni Cepelică – de intrat o să intru la puşcărie... dar ca să vă eliberez pe toţi.

Bătrânul clătină din cap cu tristeţe.

— Nu-ţi face iluzii, fiul meu! N-o să fie prea uşor – O să vezi dumneata!

În acest moment apăru un Lămâilă de gardă ca să-i înştiinţeze că vizita se terminase.

— Cepelică – spuse atunci prizonierul. Tu acum eşti măricel şi eşti în stare să-ţi porţi singur de grijă. Las-o pe biata maică-ta şi pe frăţiorii mai mici în grija lui nen-tu Ceapă, şi tu ia-ti desaga în spinare şi porneşte în lumea largă. O să vezi şi o să înveţi multe.

— Degeaba, eu n-am cărţi şi nici bani să-mi cumpăr -se posomori băiatul.

— Nu-i nimic. N-ai de studiat decât o materie: pe ticăloşi! Deschide bine ochii când dai de un tiran, opreşte-te, cercetează-!...

— Şi pe urmă ce trebuie să fac?

— O să-ţi dai tu singur seama la momentul potrivit.

— Haida-de – strigă Lămâilă – aţi flecărit destul. Iar pe tine, mucosule, să nu te mai prind pe aici de nu vrei să ajungi şi tu la puşcărie.

Cepelică ar fi vrut să-i spună câteva de la obraz, dar îşi muşcă buzele. Cugetă, pe bună dreptate, că n-are rost să se lase arestat înainte de a fi încercat să-şi înfăptuiască năzuinţele, îl îmbrăţişa aşadar pe bătrân şi se grăbi s-o şteargă.

În aceeaşi zi Cepelică îi încredinţa pe maică-sa şi pe frăţiori unchiului său Ceapă, un om bun ca pâinea caldă şi care era socotit norocos, deoarece îşi găsise o slujbă de paznic. Işi puse apoi traista în băţ şi o porni pe drumul pribegiei, care de fapt era un drum ca toate drumurile doar că era primul care i se înfăţişă. Se vede însă că o apucase pe drumul cel bun, căci după câteva ceasuri ajunse la marginea unui cătun al cărui nume însă nu era însemnat, aşa cum se obişnuieşte, pe prima casă. Iar prima casă nu era nici ea, la drept vorbind, o casă ca toate casele, ci mai degrabă un fel de cuşcă, bună în cel mai bun caz pentru un câine, dar şi acela scurt de picioare.

La ferestruică, se zărea faţa unui moşnegel cu barba roşcată, care se uita afară trist şi nu părea să aibă altă treabă decât aceea de a-şi căina soarta.

Capitolul doi
Cum îl făcu Cepelică să plângă pentru prima oară pe cavalerul Pătlăgică

— Unchiaşule, cum de ţi-a dat în minte să te vâri într-o cuşcă ca asta? îl întrebă Cepelica după ce-i dădu bineţe. Grozav aş vrea să ştiu cum o să mai ieşi din ea.

— Oh, asta-i simplu – răspunse bătrânelul – de intrat e mai greu. Te-aş pofti cu dragă inimă să intri şi dumneata, tinere, ca să ciocnim un pahar de bere, dar după cum vezi, nu prea e loc de musafiri şi, ca să-ţi spun drept, nu am nici bere...

— Nu face nimic, nu mi-e sete, – se grăbi Cepelica să-l liniştească pe bătrân, cu ochii la ciudata chichineată. Care va să zică asta e reşedinţa dumitale?

— Chiar aşa, – răspunse bătrânelul, pe nume Dovleac.

— Este ea, ce-i drept, cam neîncăpătoare, dar dacă nu bate vântul e destul de bunicică.

Moş Dovleac îşi isprăvise căsuţa de-abia în ajun, şi trebuie să ştiţi că încă de când era copil nu visase decât la asta: să aibă patru pereţi ai lui. Pusese an de an deoparte câte o cărămidă şi pentru că, din nenorocire, nu ştia să socotească, chema din timp în timp pe meşterul Strugure, cizmarul, să i le numere.

— Ia să vedem – mormăia meşterul Strugure, scărpinân-du-se cu sula după ureche – şase ori şapte, patruzeci şi doi... rămâne nouă... în total fac şaptesprezece...

— Ajung pentru o casă?

— N-aş crede.

— Şi ce sfat îmi dai?

— Ştiu eu ce să zic? Fă-ţi o bancă.

— De bancă îmi arde mie? Slavă domnului, sunt destule în grădinile publice şi când sunt ocupate, pot foarte bine să stau şi în picioare.

Meşterul Strugure se scărpina din nou, şi tot cu sula, întâi după urechea dreaptă, apoi după urechea stângă şi în cele din urmă făcea cale întoarsă în prăvălioara lui.

Moş Dovleac se hotărâse atunci să muncească mai mult şi să mănânce mai puţin. În felul acesta reuşise să pună deoparte câte trei cărămizi pe an şi câteodată, în anii mai buni, chiar cinci.

Ajunsese slab ca o scoabă, în schimb, grămada de cărămizi creştea într-una. Lumea spunea:

— Ia priviţi pe moş Dovleac... Parcă şi-ar scoate, zău, cărămizile din burtă. Cum adaugă la grămadă câte o cărămidă, scade el cu câte un kilogram...

Când dovleac simţi că îmbătrâneşte şi nu mai poate munci îl chemă din nou pe meşterul Strugure.

— Nu te supăra – îi zise jşi vezi matale câte cărămizi or fi acuşica...

Meşterul veni, se scarpină, ca de obicei, cu sula după ureche, aruncă o privire mormanului de cărămizi şi spuse:

— Şase ori şapte, patruzeci şi doi... rămâne nouă... în total o sută şi optsprezece...

— O să-mi ajungă pentru casă?

— Ţţ. Nu cred!

— Atunci?

Te priveşte. Fă un coteţ.

— Şi... ce să ţin în el? Eu n-am găini...

— Ei şi? Ţine o pisică! O să-ţi stârpească şoarecii.

— Asta-i adevărat, dar, vezi mata, eu n-am pisică şi ca să spun drept îmi lipsesc şi şoarecii.

— Of, cu dumneata n-o mai scoate omu' la capăt, – se înfurie meşterul Strugure, râcâindu-şi ţeasta cu sula. O sută optsprezece fac o sută optsprezece şi nicio fărâmă mai mult, nu-i limpede?

— Cum de nu... nici vorbă... Dumneavoastră aţi studiat doar matematica...

Şi moş Dovleac începu să ofteze. Oftă o dată, oftă de două ori, oftă de mai multe ori dar dându-şi în cele din urmă seama că oricât ar ofta cărămizile tot nu se înmulţesc, hotărî să înceapă construcţia cu câte avea.

„In definitiv nu-mi trebuie cine ştie ce palat – se încuraja singur în timp ce lucra. O să-mi clădesc şi eu o căscioară acolo, pe măsura mea, şi dacă nu-mi ajung cărămizile o să mai pun niste ziare sau ceva carton...

Lucra încet, cuprins parcă de teama de a nu le vedea isprăvite prea curând

•ullet le aşeza una peste alta, potrivindu-le cu grijăfc ca şi când ar fi fost de sticlă. Ehei, îşi cunoştea atât de bine cărămizile, şi fiecare avea povestea ei.

„Iată – îşi zicea el – ridicând o cărămidă şi mângâind-o ca pe o pisicuţă. Pe asta am cumpărat-o acum zece ani de Crăciun... îmi amintesc perfect: am cumpărat-o la târg cu banii puşi deoparte pentru un cocoş oi mânca eu şi cocoş când o fi gata casa...” Şi moş Dovleac suspina adânc, adine de tot, din băierile inimii, de câte ori lua în mâini o nouă cărămidă.

Se vede însă treaba că avea mai multe suspine decât cărămizi, deoarece chiar după ce isprăvi de zidit toate cărămizile, continuă încă mult timp să suspine. Casa ieşi micuţă ca un porumbar.

„Dacă aş fi un porumbel m-aş putea lăfăi într-însa” – cugetă bietul Dovleac şi suspinând dădu să treacă pragul. Dar nici nu făcu bine primul pas că, zguduită parcă de cutremur, casa începu să se clatine, gata să i se dărâme în cap. Atinsese din nebăgare. De; seamă tavanul cu genunchiul., Of, of, bătrân hăbăuc – se certă el de unul singur – nu eşti în stare să fii mai atent?”

Ingenunchie în faţa uşii şi târându-se de-a buşilea se strecură gemând în căsuţă.

Inăuntru se ivi altă problemă. Cum să stea? în picioare nu era chip: s-ar fi dărâmat acoperişul. Lungit de-a curmezişul nu încăpea: cocioaba era prea îngustă. De-a latul, şi mai puţin. Ei, da, picioarele erau prea lungi. Ar fi putut, eventual/ să doarmă cu ele afară... Şi atunci, în caz de ploaie...?

„Cum văd, nu-mi rămâne altceva de făcut decât să stau co-cârjat”. Îşi trase genunchii la gură şi începu să ofteze, dar cu băgate de seamă, de frică să nu se năruie pereţii. Chipul lui la ferestruică părea însăşi melancolia înrămată.

— Ei, cum te simţi? îl întrebă meşterul Strugure proptindu-se în uşa atelierului.

— Bine, mulţumesc, – răspunse moş Dovleac politicos.

— Nu cumva ţi-e cam strimtă la umeri?

— Nu, am luat măsura exactă.

Meşterul Strugure se scarpină în cap, cum îi era obiceiul, mormaind ceva de neînţeles. Între timp lumea se strânsese cş la urs, să vadă locuinţa. Un ştrengar dintr-o ceată de puştani se caţără în vârful casei şi începu să ţopăie şi să chiuie: Ia priviţi la moş Dovleac, C-un genunchi stă în cerdac, Mina stingă e-n cămară, Dreapta ii atirnă-afară.

Cu chelia-atinge coşu'

Dar tot are-o casă moşu...,

— Vai de mine, băieţi, păcatele mele, umblaţi cu băgare de seamă, – se ruga moş Dovleac... îmi dărâmaţi casa, zău... E tare pirpirie...

Ca să-i potolească, îi îmbie cu nişte bomboane din cele vopsite cu roşu şi verde, ce-i stăteau de ani de zile lipite de căptuşala buzunarului. Copiii se năpustiră într-un adevărat iureş, să împartă prada.

Din ziua aceea îşi făcu un obicei. De câte ori avea un bănuţ, Dovleac cumpăra zaharicale pentru copii şi le punea pe pervazul ferestrei cum se pun firimiturile la vrăbii. Şi astfel şi-i făcea pe toţi prieteni. Câteodată le îngăduia chiar să intre în căsuţă, dar pe rând, unul câte unul, iar Moş Dovleac rămânea afară şi ofta şi se perpelea de frică să nu facă vreo stricăciune.

Moş Dovleac tocmai îi povestea toate astea iui Cepelică, când la celălalt capăt al satului se înălţă un nor de praf. Se auzeau peste tot zgomote de uşi şi ferestre închise în grabă. Soţia meşterului Strugure trase repede obloanele. Toţi se ascundeau în case ca în preajma unei furtuni. Găinile cotcodăceau, pisicile se zbârleau neliniştite iar câinii alergau schelălăind, cuprinşi de spaimă, în căutarea unui adăpost.

Norul de praf se rostogolea cu repeziciune pe uliţa satului, bubuind asurzitor, şi nici nu apucă Cepelică să întrebe ce se întâmplase că şi ajunse în dreptul casei lui Dovleac. Era o caleaşca trasă de patru armăsari, mai precis, de patru Castraveţi, căci precum desigur aţi observat în ţara aceasta toţi erau oarecum cimotie cu niscaiva legumă. Din caleaşca coborî un personaj mătăhălos, înveşmântat într-o mantie verde, peste care capul, ca pe o tipsie, apărea roşu şi umflat, gata să plesnească dintr-o clipă într-alta, ca un fruct prea copt. Era cavalerul Pătlăgică, mare majordom şi administrator al castelului conteselor Cireşiamare.

Cepelică socoti că noul venit nu putea fi un om prea cum secade, de vreme ce toţi fugeau din calea lui şi, prevăzător, se trase mai la o parte.

Deocamdată cavalerul nu făcea nimic înspăimântător. Numai ochii îi fulgerau. Nu scotea nicio vorbă, ci doar clătina din cap şi îl ţintuia cu privirea pe moş Dovleac. Atâta tot: îl ţintuia cu privirea. Dar pe bătrân îl treceau naduşelile. Simţea cum sudoarea i se prelinge de pe frunte pe obraji şi pe urmă în gură, lăsându-i un gust amar şi sărat, dar nu îndrăznea să şi-o şteargă.

Ar fi fost fericit în momentul acela să-l înghită pământul, cu casă cu tot. Cum însă lucrul acesta nu se întâmplă, îşi dori ca el împreună cu căsuţa lui să se afle, aşa printr-o minune, undeva departe, în mijlocul Oceanului Pacific, de pildă, ca un corăbier pe barca lui... Închise ochii şi miracolul se înfăptui. Pătlăgică dispăru, iar el cu bărcuţa lui pluteau lin pe întinderea albastră şi nemărginită a apei. O, ce blând îl legănau valurile: în sus şi în jos, apoi din nou în sus şi iar în jos. O, ce blând îl legănau valurile...

Nici pomeneală însă de Pacific, nici pomeneală de Atlantic, era cavalerul Pătlăgică care apucase marginea acoperişului şi-l zgâlţâia, şi-l zgâlţâia, cu atâta putere, încât din pereţi şi din tavan începu să se desprindă tencuiala. Deabia atunci Dovleac deschise ochii iar cavalerul scoase un răcnet atât de înfiorător încât pe dată porţile şi ferestrele din întreg satul fură cu mai multă nădejde ferecate.

Cei care învârtiseră doar o dată cheia în broască o răsuciră încă o dată şi ar fi răsucit-o chiar de trei ori dacă ar fi fost cu putinţă.

— Nemernicule! strigă Pătlăgică. Hoţule! Rebelule! îţi închipui că ai să huzureşti, ai, în palatul pe care ai avut nemaipomenita neruşinare să ţi-l clădeşti pe terenul conteselor Cireşiamare? Vrei, care va să zică, să tragi pe sfoară şi să jecmăneşti două biete bătrâne neputincioase, amândouă văduve şi orfane de ambii părinţi? Las' că-ţi arăt eu ţie!

— Înălţimea voastră – îngăimă moş Dovleac – vă jur pe ce am mai scump, că însuşi domnul conte Cireaşă mi-a dat îngăduinţa să-mi clădesc aici o căsuţă.

— Contele Cireaşă a răposat acum treizeci de ani – odihnească-i simburele în pace. Terenul acesta este proprietatea conteselor aşa că ia-ţi tălpăşiţa... Gura! Mai vrei ceva? Vorbeşte cu avocatul. Domnule avocat! Domnule avocat!

Domnul Mazăre, avocatul ţinutului, ţâşni ca un bob dintr-o păstaie, din dosul uşii unde părea să fi stat toată vremea pitit. Pândise într-adevăr după uşă, aşteptând momentul când cavalerul o să-l cheme pentru a-l consulta, cum făcea totdea, -una când dădea vreo raită prin sat.

— Iată-mă, excelenţă! La ordinele dumneavoastră – murmură Mazăre, ploconindu-se până la pământ.

Temându-se totuşi că plecăciunea n-o să-i pară furiosului cavaler destul de adâncă, se îndoi aşa de mult încât făcu o tumbă şi se rostogoli fără să vrea, cu picioarele în sus.

— Explică dumneata acestei secături că, în numele legii, trebuie să se

cărăbănească de aici şi dă de ştire tuturor că doamnele contese Cireşiamare au de gând să aducă în această căsuţă un câine de pază, pentru a pune în sfârşit la respect pe derbedeii care şi-au cam luat nasu4 la purtare în ultima vreme.

— Desigur... aşadar... pe drept cuvânt... se bâlbâi domnul Mazăre, şi de spaimă se făcu şi mai verde la faţă.

— Ce, pe drept, pe nedrept? Eşti avocat sau nu eşti?

— Avocat, la ordinele excelenţei voastre... Sunt licenţiat în drept civil, penal şi bisericesc al Universităţii din Salamanca, sunt...

Ajunge cu flecăreala. Dacă eşti avocat înseamnă că eu am dreptate. Poţi pleca.

La ordinele dumneavoastră, domnule cavaler, – bolborosi Mazăre şi fără să aştepte să i se mai spună o dată, dispăru ca o coadă de şoarece într-o bortă.

— Ei, acum ai auzit şi părerea avocatului, – se răsti cavalerul către moş Dovleac.

— Dar avocatul nu şi-a dat nicio părere...”

— Cum? Mişelule, cutezi să mă înfrunţi?

— Dar nici n-am deschis gura, înălţimea voastră, – bângui, pierdut, Dovleac.

— Dar atunci cine a vorbit? zbieră Pătlăgică, rotindu-şi nimicitor privirea jur-împrejur.

— Ticălosule! Tâlharule! se auzi din nou acelaş glas.

— Cine a crâcnit? Aha – se dumiri Pătlăgică – trebuie să fie rebelul ăla de Strugure, şi îndreptându-se spre atelierul cizmarului, izbi mânios cu bastonul în oblon.

— Ştiu eu, cârpaci netrebnic, că în magherniţa ta se ţin cuvântări subversive împotriva mea şi a nobilelor Cireşiamare. Nu aveţi pic de respect faţă de două biete bătrâne, amândouă văduve şi orfane de ambii părinţi – spumega Pătlăgică. Dar lasă, găsesc eu ac de cojocul tău. Om vedea noi cine râde la urmă!

— Parcă de cojocul tău n-o să se găsească un ac! — se făcu auzită din nou vocea misterioasă.

Cavalerul văzu deodată răsărind în faţa lui, ca din pământ, pe Cepelică, dar nici prin minte nu-i trecea că prichindelul acesta, cu tot aerul lui ţanţoş, ar fi avut cutezanţa să-i vorbească astfel. Îl luă totuşi la rost:

— De unde te-ai mai înfiinţat şi tu? De ce nu eşti la lucru?

— Eu – spuse Cepelică – sunt student.

— Şi ce naiba studiezi? Unde-ţi sunt hârţoagele?

— Eu, înălţimea voastră, îi studiez pe ticăloşi. Vedeţî chiar adineauri mi-a ieşit unul în cale şi n-aş vrea să pierd prilejul de a-l cerceta mai îndeaproape.

— Un ticălos? Păi, nici nu era greu de găsit... Aici toţi sunt ticăloşi. Dacă ai găsit vreunul nou, arată-mi-l şi mie...

— Cu plăcere, înălţimea voastră, – răspunse Cepelică, clipind ştrengăreşte din ochi.

Şi scoţând din buzunar o oglinjoară din acelea ce se folosesc la vânat prepeliţe, i-o vârî dintr-odată sub nas.

— Iată, înălţimea voastră, priviţi-l!

Pătlăgică privi curios şi zări răsfrânt în oglinjoară un chip roşu ca para focului, cu gura tăiată ca o despicătură de puşculiţă şi cu o pereche de ochi mici, care-l priveau iscoditor şi plini de răutate, într-un cuvânt propria-i mutră. Aşadar, prichindelul îşi bătuse joc de el.

Cavalerul îşi ieşi din minţi, se repezi la Cepelică şi-i înfipse mâinile în chică.

— Au, aoleu! se văicărea Cepelică, fără să-şi piardă însăt cumpătul.

Înălţimea voastră, pe onoarea mea, aveţi prea multă? forţă pentru un singur ticălos, zău, parc-aţi fi nu unul singur, ci un batalion de ticăloşi.

— Te învăţ eu minte, – urlă Pătlăgică, şi trase atât de tare încât rămase cu un smoc de păr în mână.

Şi se întâmplă atunci ceea ce nu putea să nu se întâmpler fiind vorba, la urma urmei, de părul unei cepe.

Cumplitul Cavaler simţi mai întâi o usturime grozavă gfi ochi, apoi lacrimile începură să-i curgă ca dintr-un izvor – sau mai bine zis din două – şiroindu-i în cascade pe obraji. Strada se umezi şi ea de parcă trecuse maşina de stropit.

— Nemaipomenit! urlă Pătlăgică, ca scos din minţi, nemaipomenit!

Fiind un om fără inimă, cavalerul nu avusese până atunci prilejul să plângăf iar ceapă nu curaţase în viaţa lui. De aceea întâmplarea i se păru atât de neobişnuită încât sări năuc în trăsură şi porni în goana castravetilor.

De-abia la colţ se mai desmetici şi strigă, arătând ameninţător pumnul:

— Să nu zici că nu ţi-am spus, Dovleac... Iar tu, neisprăivtule, o să-mi plăteşti aceste lacrimi cu vârf şi îndesat...

Cepelică se tăvălea de râs în timp ce moş Dovleac îşi ştergea aiurit sudoarea de pe frunte. Una după alta, se redeschi-seră toate ferestrele, afară de cele ale domnului Mazăre.

Meşterul Strugure trase şi el obloanele şi strigă cuprins de entuziasm:

— Pe legea mea, iată unul care a reuşit să-i stoarcă lacrimi cavalerului. De unde eşti, băiete?

Şi Cepelică trebui să povestească tuturor ceea ce voi ştiţi de la bun început.

Capitolul trei
Necazurile lui Miriapod când își duce copiii la cizmar

Cepelică intră ucenic în atelierul meşterului Strugure şi deprinse repede meşteşugul: freca aţa cu răşină, prindea tălpile în ţinte, căputa ciubote, ba chiar lua măsură la clienţi.

Meşterul era mulţumit. Afacerile parcă prinseseră aripi, Faima lui Cepelică îi sporise clientela, căci mulţi veneau mai ales să-l vadă pe băieţaşul căruia i se dusese vestea că-l făcuse pe cumplitul Pătlăgică să dea apă la şoareci.

Cepelică făcu astfel o mulţime de cunoştinţe.

Primul fu profesorul de muzică, maestrul Pară-Mălăiaţă. Intrase în cizmărie, cu vioara la subsuoară, însoţit de un roi de bondari negri şi de viespi aurii, ce zuiiizăiau şi se roteau în jurul lui. Aceştia dădeau de fapt târcoale viorii sale, care nu era altceva decât o jumătate de pară, aromată şi zemoasă.

Din această pricină, nu o dată se întâmpla ca, în timpul concertelor, ascultătorii să se ridice speriaţi de pe scaune şi să strige:

— Atenţie, domnule profesor: s-a aşezat un bondar pe coarda de sol!

Profesorul Pară întrerupea sonata şi alunga pe nepoftit cu arcuşul.

Mai grav era când câte un vierme reuşea să se furişeze chiar în vioară şi să sape adevărate galerii în cutia de rezonanţă. Atunci, oricât o acorda, vioara scotea nişte sunete îngrozitor de false, iar profesorul era nevoit să-şi facă rost de alta.

După profesor veni Praz, grădinarul. Avea un fel de ciuf care-i cădea pe frunte şi o mustaţă kilometrică.

— Mustaţa asta – i se destăinui Praz – e o adevărată pacoste pe capul meu. De câte ori nevastă-mea vrea să întindă rufele la uscat, mă aşază pe prispă,

îmi ţintuieşte în două cuie vârful mustăţilor, appi atârnă rufele ude pe ele, ca pe o sfoară. Şi fireşte, sunt nevoit să stau în soare, ca un proţap, până se usucă toate. Uite mata, ondulaţiile astea, de pe mustăţi – zise el, arătând lui Cepelică nişte creţuri din loc în loc – sunt urmele cârligelor de rufe...

Într-o seară, sosi şi o familie de Miriapozi şi anume Miriapodul-tată, cu doi copii, care se numeau Mii-de-Picâoruşe şi Mii-de-Lăbuţe şi care nu stăteau o clipă locului.

— Totdeauna sunt aşa de vioi? întrebă Cepelică privindu-i cum se foiau.

— Cum aşa – protestă Miriapodul-tată – acum sunt cuminţi ca doi îngeraşi. Să-i vezi când îi îmbăiază biata nevastă-mea! Fă-ţi idee: până-i spală pe picioarele dinapoi, murdăresc pe cele dinainte... Le spală pe cele din faţă, între timp şi le-au murdărit pe cele dindărăt... Nu mai pridideşte, nenorocita, cu spălatul. Şi unde mai pui că de fiecare dată prăpădeşte o ladă de săpun.

Meşterul Strugure luă centimentrul.

— Doriţi să le luăm micuţilor măsură pentru pantofi? întrebă el.

— Doamne fereşte! Să comand două mii de perechi? Dar nu mi-ar ajunge leafa pe toată viaţa, să ţi le plătesc.

— Ei, da, la urma urmei, nici eu n-aş avea atâta piele şi talpă...

— Mă gândeam să înlocuiţi doar pantofii care-s făcuţi praf... Pe ceilalţi, deh, să-i pingeliţi doar, să-i mai cârpiţi...

Mii-de-Picioruşe şi Mii-de-Lăbuţe se străduiau să stea liniştiţi, în timp ce meşterul Strugure, ajutat de Cepelică, le examina încălţările.

— Ăstuia trebuie să-i înlocuiesc primele două perechi şi pantoful de pe al treisutelea picior stâng.

— Nu, cred că ăsta mai ţine – protestă grăbit Miriapodul-tată – e de ajuns să-i bateţi flecuri noi.

— Bine, dar ăstuilalt trebuie neapărat să-i schimbăm cele zece perechi din şirul drept de la spate.

— Oh, doamne, ce copii, – se văicărea Miriapodul-tată. De o mie de ori le-am spus să nu-şi mai târască picioarele şi să nu se mai dea pe lunecuş. Dar parcă ai cu cine te înţelege? Nu mai ascultă şi pace! Şi poftim rezultatul: totdeauna... şirul drept se strică înaintea celui stâng Meşterul Strugure oftă înţelegător:

— Copii, ce să le faci... două picioare sau o mie e tot un drac. Sunt în stare să rupă o mie de perechi, şi cu un singur picior.

În sfârşit, Miriapozii plecară. Mii-de-Picioruşe şi Mii-de-Lăbuţe mergeau aşa de repede, încât Miriapodul-tată abia se mai ţinea după ei. Ce-i drept, era şi şchiop. Dar nu prea rău: doar de o sută şaptesprezece picioare.

Capitolul patru
Unde Cepelica îl asediază pe Jăvroi și îl învinge prin însetare

Dar ia să vedem ce s-a ales cu căsuţa lui moş Dovleac. Ei bine, iată că într-o bună dimineaţă – vorba vine că era bună – îşi făcu din nou apariţia cavalerul Pătlăgică. Venise tot în caleaşca trasă de cei patru Castraveţi. Dar de astă dată, era însoţit de o droaie de poliţişti. Alungă fără vorbă multă pe bătrân şi instala în căsuţă o dihanie de câine pe nume Jăvroi.

— Numai aşa o să punem la respect golănimea din sat şi pe toţi pierde-vară de teapa celui adăpostit de Strugure în casa lui – tună Pătlăgică aruncând o

privire înfricoşătoare în jur.

— Ham, ham! aprobă Jăvroi.

— Iar pe hodorogul de Dovleac o să-l învăţ eu minte ce înseamnă să-mi calce poruncile. Dacă ţine cu tot dinadinsul să aibă o locuinţă şi să mai facă şi pe niznaiul, o să-i rezerv eu una la închisoare. Acolo e loc berechet pentru toţi.

— Ham, ham! aprobă din nou cu slugărnicie Jăvroi. Meşterul Strugure şi Cepelică asistau din uşa atelierului, neputincioşi, la această scenă, în timp ce moş Dovleac, copleşit de durere, se aşezase pe o piatră de hotar şi-şi mângâia barba. Dar oricât de lin îşi trecea el degetele prin barba la fiecare mângâiere i se desprindea câte un fir.

Când îşi dădu seama că e pe punctul să rămână spân, moş, Dovleac rămase nemişcat. În schimb începu să suspine, ceea ce nu prezenta niciun pericol, deoarece cum aţi aflat avea o rezervă nesecată de suspine.

Văzând că Pătlăgică se pregăteşte de plecare, Jăvroi lua poziţie de drepţi şi prezentă pentu onor-inainte... coada.

— Să fii cu ochii în patru! îi porunci cavalerul şi dădu bice Castraveţilor.

Era o zi fierbinte şi moleşitoare de vară. Un timp Jăvroi se plimbă prin faţa căsuţii, călcând apăsat şi dând din coadă, plin de importanţă. Apoi simţi că i s-a cam uscat gâtlejul şi socoti că i-ar prinde bine dacă ar da pe gât o halbă sau măcar un ţap cu bere. N-avea însă pe cine trimite la birt: în jur nu era nici ţipenie de om. Iar Cepelică, pe care-l zări în pragul cizmăriei, nu-i inspira deocamdată încredere.

Lui Cepelică nu-i fu greu să-şi închipuie cam ce poate îndura javra miţoasă pe o asemenea arşiţă şi se întreba curios cam cât o să mai rabde acum, că soarele se ridica tot mai sus spre nămiaza., Oare ce-oi fi mâncat eu azi de dimineaţă – se perpelea cu limba scoasă dulăul – de-mi ard măruntaiele de sete şi limba mi-e grea ca o bucată de ciment? O fi fost supa prea sărată?”

Cepelică îi urmărea mişcările cu coada ochiului.

— Hei! — i se adresă Jăvroi cu o voce pierită.

— Cu mine vorbiţi?

— Da, cu dumneata, tinere. N-ai vrea să-mi aduci o oranjadă?

— O, cu multă plăcere, domnule Jăvroi, numai că meşterul mi-a poruncit chiar acuşica să bat talpa la pantoful ăsta şi n-am timp de alergătură.

Şi Cepelică intra în atelier, fără sa-l mai învrednicească măcar cu o privire.

— Ce prost crescut! mirii câinele, blestemându-şi lanţul ce-l oprea să dea o fugă până la bodegă.

Când peste puţin Cepelică se arăta din nou în uşă, Jăvroi îl imploră cu glas şi mai pierit:

— Domnişorule, n-ai vrea să fii atât de bun să-mi aduci o cană cu apă?

— O, cu cea mai mare plăcere – răspunse Cepelică -dar tocmai acu' mi-a dat meşterul să bat tocurile la ghetele sfinţiei sale protopopu.

„Nu trebuie să mă las înduioşat de suferinţa lui – îşi zise Cepelică – altminteri n-o să pot da o lecţie lui Pătlăgică. Şi de altfel, treaba lui dacă şi-a ales o meserie atât de urâtă!”

Pe la trei după arfriază soarele dogorea atât de puternic că ardeau şi pietrele. Jăvroi ajunse la capătul puterilor. Cât despre Cepelică acesta socoti că a sosit momentul aşteptat. Umplu o sticlă cu apă şi turnă înăuntru unul din prafurile acelea albe, din care soţia meşterului, o femeie bolnăvicioasă, lua totdeauna înainte de culcare ca să poată dormi. O scutură bine şi astuplnd cu degetul gura sticlei se prefăcu că bea.

— Ah! exclamă el, plescăind de plăcere. Ce rece e! Jăvroi înghiţi în sec şi parcă pentru o clipă se simţi mai răcorit.

— E bună apa, domnule?

— Bună? Să fii dumneata sănătos! E mai grozavă decât cel mai fin lichior.

— Şi n-are microbi?

— Ha! E mai curată ca lacrima. Ce crezi dumneata, e distilată special de un profesor de la Universitatea din Barberino...

Duse din nou sticla la gură şi se prefăcu că bea cu poftă.

— Cum se face, totuşi, domnule, că sticla rămâne mereu, plină?

— A, păi sticla asta nu se goleşte niciodată! E o sticlă fermecată... O am în dar de la tata moşu, fie-i ţărâna uşoară...

— Ce n-aş da să sorb şi eu o înghiţitură, – scheună Jăvroi însetoşat. Vă implor, măcar cât încape într-un degetar!

— Un degetar? N-ai decât s-o bei toată şi dacă vrei îţi aduc o ladă întreagă...

Închipuiţi-vă recunoştinţa lui Jăvroi: se gudură, îi linse «genunchii şi dădu din coadă, mai abitir decât în faţa conteselor Cireşiamare, stăpânele lui.

Cepelică îi întinse sticla, Jăvroi o duse la gură şi o goli dintr-o înghiţitură.

— Cum, s-a şi golit? Parcă era fermecată... se miră Jăvroi, înghiţind în sec.

Dar n-apucă să mai spună o vorbă că adormi buştean.

Cepelică desfăcu lanţul, luă câinele în cârcă şi porni agale spre castel. Se mai uită o dată peste umăr şi văzu cu mulţumire cum moş Dovleac pusese iarăşi stăpânire pe căsuţa lui. La fereastră, ca într-o ramă, apăruse faţa lui brăzdată, cu barba roşcată şi ciufulită. Moşul părea însăşi întruchiparea fericirii.

Cepelică pătrunse pe poarta deschisă a castelului, aşează câinele pe iarbă şi-l scarpină după ureche:

— Regret că n-o să-mi mulţumeşti la deşteptare pentru apă... Deh, n-aveam încotro! In tot cazul multe complimente cavalerului Pătlăgică.

Jăvroi răspunse cu un mârâit satisfăcut. Se visa înotând într-un lac de munte, cu apă limpede şi albastră ca văzduhul şi parcă sorbea cu nesaţ din apa cea proaspătă, Şi se făcea că el însuşi devine străveziu şi rece ca o apă de izvor, cu coada ide apă, cu două urechi de apă şi cu patru lăbuţe uşurele ca băşicuţele unei fântâni ţâşnitoare.

— Vise plăcute – îi şopti Cepelică la ureche şi se în toarse spre sat.

Capitolul cinci
Unde cumătrul afina, pentru a se păzi de hoți își pune la ușă un clopoțel

Ajuns în sat, Cepelică găsi în jurul casei lui moş Dovleac o grămadă de oameni, ce discutau cu aprindere. Şi ca să spunem tot adevărul, păreau niţel cam speriaţi.

— Ce-o să facă acum cavalerul? se întreba îngrijorat profesorul Pară.

— Eu cred că povestea asta o să se sfârşească urât. Zău aşa, că; doar ei îs stăpâni şi ei poruncesc, – intră în vorbă şi mătuşa Lubeniţa.

De aceeaşi părere era şi nevasta lui Praz şi de aceea îl apucă pe bietul om de mustăţi, trăgând de ele ca de hăţuri.

— Hai, întinde-o acasă... Să nu ne prindă urgia pe drum... Meşterul Strugure clătina tulburat din cap:

— De două ori l-am dus de nas. Acu', nici vorbă c-o să se răzbune.

Singurul om care nu-şi făcea griji era moş Dovleac. Scosese din fundul buzunarului nişte bomboane pe care le împărţea la toţi cei de faţă, pentru

sărbătorirea evenimentului Cepelică, ce sugea o bomboană, fu şi el de părere că Pătlăgică nu se va da bătut atât de lesne.

— Păi atunci... suspină Dovleac şi veselia lui dispăru dintr-odată, ca soarele sub un nor.

— Păi atunci nu ne rămâne nimic alta de făcut decât să pitim undeva casa...

— S-o pitim?

— Fireşte. Că doar nu e coşcogea hardughie, să n-o poţi muta din loc. Pun' rămăşag că încape toată în căruciorul peticarului.

Bobuleţ, fiul peticarului, nici nu aşteptă să-l roage cineva şi o zbughi acasă, de unde se întoarse cât ai zice peşte, cu căruciorul.

— Căsuţa mea, cocoţată pe drăcovenia asta? — bombăni moş Dovleac îngrijorat.

— O să stea cum nu se poate mai bine, – îi dădea Cepelică ghes.

— Şi încotro s-o ducem?

— S-o vârâm, până una alta, în pivniţa mea, – propuse meşterul Strugure. Pe urmă om mai vedea...

— Şi dacă află Pătlăgică?

Şi ca şi cum această întrebare tulburătoare n-ar fi putut primi răspuns de la nimeni altul decât de la domnul Mazăre, toate privirile se întoarseră spre el.

Domnul Mazăre, ce tocmai trecea pe acolo cu un aer absent şi preocupat, se fâstâci, se roşi şi începu să se jure în fel şi chip:

— De la mine nu va afla Pătlăgică nimic... Eu sunt avocat, nu spion...

— Pivniţa e umedă şi căsuţa ar putea căpăta igrasie, – obiectă sfios moş Dovleac. De ce n-am ascunde-o în pădure?

— Şi cine s-o păzească acolo? întrebă Cepelică.

— Cunosc eu pe cineva care locuieşte în pădure, – zise profesorul Pară. Nu-l ştiţi pe neică Afină? Am putea-o lăsa în grija lui... Pe urmă om mai vedea ce-i de făcut.

Hotărâră să încerce. Moş Dovleac rămase pironit locului, uitându-se după căsuţa lui, care se depărta purtată de căruciorul peticarului. O petrecu cu ochii plini de lacrimi, până ce o pierdu din vedere, apoi se duse să ceară găzduire la mătuşa Lubeniţa, nepoata lui de soră.

Cepelică, Bobuleţ şi profesorul o luară spre pădure. Împingeau fără prea multă caznă, căci căsuţa nu era mai grea ca o colivie.

Neica Afină locuia într-o frumoasă coajă de castană, împodobită cu ţepi. Ducea un trai tihnit în mijlocul bogăţiilor sale: o jumătate de forfecuţă, o lamă de ras ruginită, un ac cu un căpeţel de aţă şi o coajă de caşcaval.

Propunerea celor trei îl îngrozi. Îl treceau fiori numai la gândul că ar putea să locuiască într-un asemenea palat.

— Nu, nici nu-mi trece prin minte – se încăpăţâna Afină. Vedeţi-vă de treabă... Mă simt foarte bine în găoacea mea. Vorba aia, dacă ai căsuţa ta, nu-ţi pasă de nimenea.

Dar, când auzi că e vorba de a-i face un servici prietenesc lui moş Dovleac, primi pe loc.

— Omuleţul ăsta mi-a fost totdeauna simpatic.

— L-am făcut o dată atent că i se căţărase o omidă pe cocoaşă. Cum s-ar zice îmi cam datorează viaţa...

Împreună cu cei trei fii, Afină aşează căsuţa lângă trunchiul unui stejar şi-şi cără în noua locuinţă toate bogăţiile.

Rămas singur, pe Afină începură să-l frământe temerile: „într-o casă ca asta precis că o să mă calce hoţii! Te pomeneşti c-o să mă omoare în somn, crezând că am cine ştie ce comori ascunse”.

Se gândi el mult şi bine, se suci, se învârti şi în cele din urmă atârnă un clopoţel deasupra uşii, iar dedesubt bătu în pioneze un anunţ, scris cu litere de-o şchioapă: „Stimaţii domni hoţi sunt insistent rugaţi să folosească acest clopoţel. Li se va deschide în grabă pentru ca ei să se încredinţeze personal şi cu proprii dumnealor ochi că în această casă nu e nimic de furat”.

După ce scrise biletul se simţi ceva mai liniştit şi, obosit de emoţiile zilei, merse să se culce...

Pe la miezul nopţii îl trezi clinchetul clopoţelului:

— Cine e? întrebă el, ivindu-se la fereastră.

Noi suntem, hoţii! se auzi o voce înfundată.

Vin îndată! Fiţi buni şi aşteptaţi până trag halatul pe mine – îi preveni Afină politicos. Trase zorit halatul, deschise zăvorul şi-i pofti ceremonios să viziteze casa.

Hoţii, două matahale cu nişte bărbi fioroase, îşi băgară pe rând capetele pe uşa larg deschisă şi, văzând că nu-i ameninţă nicio primejdie, pătrunseră înăuntru. Cutreierară toată casa şi se convinseră curând de adevărul celor scrise pe anunţ.

— Ei? Aţi văzut? Aţi văzut, domnilor? se bucura Afină frecându-şi într-una mâinile.

Hm, hm, – mormăiau încruntaţi cei doi hoţi.

Îmi pare rău din inimă, vă rog să mă credeţi, că v-aţi deranjat de pomană... Dar poate, ştiu eu, aş putea să vă fiu de folos cu altceva?... De pildă, nu doriţi să vă radeţi? Am o lamă, ce-i drept cam bătrâioară, o moştenire de la străbunu meu... Dar încă nu-i de lepădat.

Hoţii primiră şi se bărbieriră cum putură mai bine cu ru-ginitura de lamă, apoi îşi luară valea, mulţumind cu plecăciune pentru buna ospitalitate. De fapt erau doi oameni cumsecade: cine ştie ce i-o fi îndemnat să-şi aleagă meseria asta! Neică Afină se urcă în pat dar n-avu parte de somn nici de data asta. Pe la două noaptea se auzi din nou zurăitul clopoţelului. Erau alţi doi hoţi şi Afină îi pofti înăuntru, pe rând, bineînţeles, ca nu cumva să dărâme casa. Spre deosebire de ceilalţi, aceştia erau proaspăt raşi, în schimb unul dintre ei îşi pierduse toţi nasturii de la veston.

Afină îi dărui acul său cu aţă şi-l sfătui prieteneşte să umble pe viitor cu ochii în pământ.

— Pe legea mea – adăugă el, privind mereu în jos – o să vă umpleţi buzunarele cu nasturi.

Şi hoţii aceştia îşi văzură apoi netulburaţi de drum.

Astfel, noapte de noapte, neică Afină era trezit din somn. Hoţii trăgeau de şnurul clopoţelului, cercetau încăperea şi plecau cu mâinile goale, dar încântaţi de a fi făcut cunoştinţă cu o persoană atât de bine crescută şi îndatoritoare. Casa lui moş Dovleac încăpuse aşadar pe mâini bune. Tocmai de aceea, hai să mergem să vedem ce se mai întâmplă. Şi prin alte părţi.

Capitolul şase
Baronul Portocală are necazuri cu burta, iar tânărul duce Mandarina ameninţă că se va arunca de pe dulap

A sosit momentul să aruncăm o privire şi în castelul conteselor Cireşiamare, care, după cum s-a văzut, stăpâneau tot satul, cu case, cu ogrăzi, cu biserică şi clopotniţă cu tot.

În ziua în care Cepelică strămutase în pădure căsuţa lui moş Dovleac, la castel domnea o forfotă şi o harababură de nedescris: sosiseră rudebeniile.

De fapt erau numai două: baronul Portocală şi tânărul duce Mandarină. Baronul Portocală era văr bun cu răposatul soţ al contesei Prima, în timp ce tânărul duce Mandarină era verişorul soţului contesei Secunda, răposat şi el.

Baronul Portocală era posesorul unui pântec de o mărime cu totul neobişnuită, ceea ce nu era de mirare, dacă ţinem seama că mânca într-una, de dimineaţă până seara, şi de seară până dimineaţa. Abia dacă apuca să aţipească o oră pe noapte.

Pe vremuri, în tinereţe, baronul fusese mai cumpătat: înfuleca din zori până seara – ce-i drept, în schimb, dormea apoi până în zori ca să mistuie mâncarea. Cu timpul îşi schimbase părerea.

— Somnul e timp pierdut. Cine doarme nu mănâncă, filozofa el.

La rândul său, tânărul duce Mandarină dădu şi el destulă bătaie de cap celor din castel.

Sărmana Căpşunica, camerista contesei Secunda, nu mai isprăvea cu călcatul cămăşilor. De câte ori i le înfăţişa, tânărul duce se smiorcăia strâmbând din nas, apoi izbucnea în lacrimi şi se căţăra pe primul dulap, urlând cât îl ţinea gura:

— Ajutor! Ajutor!

Contesa Secunda alerga în graba mare, ţinându-se de cap:

Cine te-a supărat, scumpul meu Mandarină?

Cămăşile. Nu-s bine călcate. Hî... vreau să mooor!!

Ca să-l convingă să nu-şi curme viaţa, contesa Secunda îi dărui toate cămăşile de mătase ale răposatului ei soţ.

Tânărul duce Mandarină coborî sprinten de pe dulap şi începu să le încerce. Peste puţin îl auziră ţipând din nou, ca din gură de şarpe:

— Ajutor! Ajutor!

Contesa Secunda sosi gâfâind, cu sticluţa de săruri la nas:

Cine te-a supărat, scumpul meu verişor?

Am pierdut butonul de la guler! Adiooo... Nu mai vreau să trăiesc!

De data asta se cocoţase pe oglindă şi ameninţa să se arunce cu capul în jos.

Ca să-l potolească, contesa Secunda îi dărui toţi butonii răposatului ei soţ: şi pe cei de argint, şi pe cei de aur. Ba chiar şi pe cei cu pietre preţioase.

În felul acesta până seara ducele Mandarină îşi ticsise valizele cu giuvaerele contesei Secunda şi acum îşi freca mulţumit mâinile.

Contesele se luară de gânduri văzând atâta lăcomie şi-şi vărsară tot năduful pe sărmanul Cireşel, un nepoţel de al lor, rămas orfan de tată şi de mamă şi pe care-l creşteau ele.

— Mănânci pâinea de pomană, – îl ocăra contesa Prima.

Du-te şi scrie-ţi temele.

Le-am scris.

Scrie altele – poruncea neînduplecată contesa Secunda.

Iar Cireşel, ascultător, se apuca să scrie altele. Umplea zilnic zeci de caiete cu fel de fel de teme şi exerciţii şi în fiecare săptămână dădea gata munţi întregi de caiete.

În ziua aceea contesele îl muştruluiră de cu dimineaţă.

Ce te tot foieşti, trântorule?

Aş vrea să fac o plimbare în parc.

Pune-ţi pofta în cui, pierde-vară ce eşti! în parc se plimbă baronul Portocală, Marş de învaţă lecţia.

Am învăţat-o.

Învaţă alta.

Supus, băieţaşul se punea cu burta pe carte şi tocea în fiecare zi zeci şi sute de lecţii. Din biblioteca castelului nici nu mai avea ce să citească. De câte ori contesele îl prindeau cu o carte în mână ii luau la zor:

— Pune cărţile la locul lor, neisprăvitule! Nu vezi că le consumi?

— Bine, dar cum să învăţ, fără să mă uit în ele?

— Învaţă-le pe dinafară.

Cireşel se zăvorea atunci în odaie şi învăţa, învăţa, învăţa... Bineînţeles, fără cărţi. Se gândea toată ziulica la tot ce citise cândva şi mai ales la ceea ce încă nu citise. Şi de atâta cugetare în gol, simţea că-i crapă ţeasta.

— Ce naiba cloceşti atâta? Uite cum te-ai gălbejit, – îl luau la rost câteşidouă. Nu te mai gândi de loc. Ce? Vrei să ne ruinezi cu doctoriile?

Într-un cuvânt, orice făcea sau nu făcea ieşea anapoda. Cel puţin aşa socoteau contesele.

Nu mai ştia cum s-o dreagă, cum s-o învârtă, ca să scape de meliţa conteselor, şi bietul orfan se simţea tare nefericit. În tot castelul avea un singur prieten: pe Căpşunica – camerista contesei Secunda. Fetişcanei i se strângea inima de mila sărmanului băieţaş cu ochelari pe nas şi pe care nu-l iubea nimeni. Se purta frumos cu dânsul şi avea grijă ca în fiecare seară, înainte de culcare, să-i pună pe noptieră câte o prăjitură.

În seara aceea însă baronul Portocală se îndopase la desert cu toate prăjiturile.

Tânărul duce Mandarină, care poftea şi el măcar un pişcot, striga cât îl ţinea gura, cocoţat pe bufet:

— Ajutor! Ajutor! Daţi-mă jos că mă omor!

Dar baronul nu se sinchisea câtuşi de puţin de urletele lui – mâncă de zor până goli toată tava.

Contesa Secunda îşi frângea mâinile, îngenunchiată în faţa bufetului, rugându-l galbenă de spaimă să nu-şi curme zilele. Pentru aceasta trebuia însă să-i promită ceva şi nu mai avea nimic.

În sfârşit, tânărul duce Mandarină pricepu că nu mai era rost de desert şi, resemnat, coborî cu ajutorul lui Pătlăgică, care năduşea ca la etuvă.

Chiar în clipa aceea, Pătlăgică fu înştiinţat de dispariţia casei lui moş Dovleac. Fără să mai stea pe gânduri, cavalerul expedie o telegramă guvernatorului, prinţul Lămâie, prin care-i cerea de urgenţă douăzeci de poliţişti, adică de Lămâiaşi, pentru a face cercetări.

Lămâiaşii se înfiinţară a doua zi. În doi timpi, curăţară terenul", cu alte cuvinte cutreierară satul în lung şi în lat ares-tând pe oricine le ieşea în cale.

Fireşte, arestară şi pe meşterul Strugure. Cizmarul luă cu dânsul o sulă/, ca să aibă cu ce-şi scărpina ţeasta, şi îi urmă bodogănind.

— Portul de arme este interzis, – se răstiră la el Lămâiaşii, şi-i confiscară sula.

Şi eu cu ce să mă scarpin?

Când o să ai trebuinţă n-ai decât să anunţi comandantul şi e1 va da dispoziţiile necesare.

Astfel, ori de câte ori avea nevoie să se scarpine – şi avea nevoie ori de câte ori chibzuia – meşterul Strugure dă-dea de veste comandantului şi acesta trimitea un Lămâilă să-l scarpine cu sabia.

Profesorului Pară, ce fu şi dânsul arestat, i se îngădui să-şi. Ia vioara şi o luminare.

La ce-ţi trebuie luminarea?

Mi-a vârât-o nevastă-mea în buzunar. Susţine că închisoarea castelului e

cam întunecoasă.

Pe scurt, fură arestaţi toţi, cu mic, cu mare, afară de dom-nul Mazăre, pentru că era avocat, şi afară de Praz, pentru că în ciuda tuturor cercetărilor nu era nicăieri de găsit. Să nu vă închipuiţi că s-a ascuns. Nici vorbă. Praz şedea cât se poate de liniştit pe cerdac, aşteptând să se usuce albiturile puse la zvântat pe sforile mustăţilor sale. Poliţiştii îl luaseră drept o pră-jină şi trecuseră pe lângă el fără să-l bage în seamă.

Dus spre închisoare, moş Dovleac mi mai contenea cu suspinele.

— Da' mai isprăveşte odată cu oftatul, – îi porunci, scos din sărite, comandantul.

— Nu pot, domnule. Am prea multe ofuri... Vezi dumneata, eu toată viaţa am trudit din greu şi în fiecare zi am economisit şi am pus deoparte câte un of. Acum ce să fac? S-au adunat cu miile şi trebuie să le consum... of...

Dintre femei n-a fost arestată decât mătuşa Lubeniţa, şi cum refuza să iuţească pasul, poliţiştii o răsturnară şi o dădură de-a dura ca pe un butoi – într-atât era de rotundă – până la poarta închisorii.

Şi dacă Cepelică, care era atât de căutat, nu fu nici arestat, faptul se datorează – după cum se va vedea îndată – numai inteligenţei poliţiştilor. Băiatul se cocoţase împreună cu o fetiţă, Ridichiuţa, pe. Pârleaz şi privea curios la forfota din jur.

Ei, nepricopsiţilor, nu cumva aţi văzut prin partea locului un rebel periculos cu numele de Cepelica – îl întrebară Lămâiaşii.

Cum de nu, s-a ascuns sub tichiuţa comandantului, -răspunse Cepelica şi o zbughi în ogradă, râzând cu poftă.

Chiar în aceeaşi zi dădu o raită, de recunoaştere” – pe la castel. Hotărî că prizonierii trebuie eliberaţi, şi Ridichiuţa fu, bineînţeles, pe dată, de aceeaşi părere.

Capitolul şapte
Unde Cireşel nu ţine seama de tăbliţele lui don' Pătrunjel

Castelul îşi înălţa meterezele pe un povârniş de deal, în mijlocul unui parc uriaş, împrejmuit cu ziduri. La poarta cu grilaj străjuia o tăbliţă pe faţa căreia se putea citi din depărtare „Intrarea oprită”, iar pe dosul ei „Ieşirea oprită”.

Prima oprelişte privea pe ştrengarii din sat, doritori să sară zidul ca să se zbenguiasca printre copaci, cea de-a doua era destinată lui Cireşel în cazul că i-ar fi venit ideea să facă o plimbare în sat.

Din această pricină Cireşel se plimba singur cuc pe aleile uriaşului parc, având grijă mereu să nu calce, doamne fereşte, miop cum era, peste vreun strat cu flori. Preceptorul lui Cireşel, don' Pătrunjel, poruncise să se pună pretutindeni, în parc, tăbliţe care să arate elevului său ceea ce îi este, şi mai ales ceea ce nu îi este îngăduit.

Aşa de pildă, pe tăbliţa de lângă havuzul cu peştişorii aurii, stătea scris: „Cireşel nu are voie să vâre mâinile în apă”. Alta suna: „Este interzis cu desăvârşire oricărui peşte să poarte discuţii cu Cireşel”.

În mijlocul rondurilor cu flori stăteau înfipte tăbliţe ca acestea: „Ştiut fiind că florile sunt acelea ce dau fructe, este oprit ca Cireşel să rupă flori. În caz contrar nu va mai primi la desert fructe”.

Sau: «Vai de Cireşel dacă va călca pe iarbă! Va trebui să scrie de două mii de ori: „Voi fi băiat bine crescut”.»

Aceste tăbliţe erau o scorneală a lui don' Pătrunjel, căruia, dacă ar fi fost, de pildă, popă, nu i-am fi reproşat nimic, dar care, vai, era dascălul lui Cireşel.

Vicontele stăruise adesea pe lângă nobilele sale mătuşi să-i îngăduie să meargă la şcoala din sat, împreună cu ceilalţi copii, pe care îi vedea cum plecau şi veneau, agitându-şi ghiozdanele ca pe nişte steaguri.

Contesa Prima fusese de neînduplecat:

— Un conte de Cireşiamare să stea cot la cot cu ţopârlanii în bancă? Niciodată!

Iar contesa Secunda adăugase:

— Cum? Un conte de Cireşiamare să-şi lustruiască pantalonii de scândura ordinară a unei bănci ţărăneşti? Nici în ruptul capului!

I se angajase atunci un profesor particular, şi anume pe don' Pătrunjel. Îl chema aşa, pentru că întocmai ca şi zisa legumă răsărea unde nici cu gândul nu gândeai.

Astfel, de pildă, în timpul lecţiilor, când Cireşel urmărea, să zicem, o musculiţă, care în dorinţa ei de a învăţa să scrie îşi muiase picioruşele într-o pată de cerneală, Pătrunjel ieşea ca din pământ şi după ce-şi sufla nasul într-o batistă cu pătrăţele roşi şi albastre, rostea cu greutate:

— Vai de copiii care se uită după muşte! Aşa începe nenorocirea! După o muscă urmează alta, apoi începi să te zgâieşti la un păianjen, pe urmă la o pisică şi aşa mai departe, mereu la alte dihănii. La ce duc toate acestea, hm? La aceeacă uiţi să înveţi lecţia. Şi cine nu învaţă lecţia nu poate deveniun copil silitor. Iar cine nu devine un copil silitor, nu va deveni un om cumsecade. Şi cine nu-i om cumsecade, ajunge la inchisoare. Cireşel, ţine bine minte: dacă vrei să nu ajungi i tu la închisoare, nu mai căsca ochii la muşte!

Altă dată, când Cireşel tocmai deschisese albumul ca să deseneze nişte floricele, se ivi iarăşi Pătrunjel, îşi suflă nasul şi începu:

— Vai de copiii care-şi pierd vremea desenând floricele... Ce vor deveni ei oare când vor ajunge mari? Cel mult niştez ugravi, adică nişte flenduroşi boiţi şi pestriţi care umblă brambura, mâzgălesc pereţii şi, fireşte, sfârşesc totdeauna la puşcărie. Vrei şi tu s-o sfârşeşti la puşcărie?

Bietul băiat, de frica închisorii, nici nu mai ştia ce hram să ţină.

Din fericire don' Pătrunjel mai uita câteodată să-şi facă apariţia; fie că se ducea să tragă un pui de somn, fie că mai zăbovea la masă în faţa unei sticle cu rachiu.

În aceste rare momente, băiatul era, în sfârşit, liber.

Don' Pătrunjel, dându-şi însă seama că Cireşel rămâne în acest răstimp lipsit de nepreţuitele sale poveţe, şi totuşi, nevrând să renunţe la câte un cesuleţ de somn mai mult, pusese toate acele tăbliţe, care, socotea el, îi erau neapărat trebuin-incioasă băiatului în timpul plimbărilor sale prin parc.

Cireşel, se vede treaba, nu le socotea la fel de trebuin-icioase, căci de câte ori trecea pe lângă ele îşi scotea ochelarii, aşa că nu le mai vedea, şi prin urmare putea netulburat să-şi depene firul gândurilor. Şi iată că o dată. Pe când se afla în parc, se auzi strigat de o voce subţirică:

— Domnule viconte! Domnule viconte!

Se întoarse şi zări un băiat de vârsta lui, cam jerpelit, dar cu o figură inteligentă şi simpatică, însoţit de o fetiţă de vreo yece ani, cu părul strâns într-o codiţă îndreptată în sus, ca o lumânare într-un sfeşnic.

Cireşel se înclină politicos:

Bună ziua, domnule, bună ziua, domnişoară. Nu am cinstea să vă cunosc, dar aş face bucuros cunoştinţă cu dumneavoastră.

Dacă-i aşa, de ce nu veniţi mai aproape?

Nu am voie. Tăbliţa asta îmi interzice să vorbesc cu copiii din sat.

Păi, noi suntem chiar copii din sat şi, dacă nu mă înşel, aţi şi stat de vorbă cu noi.

Aveţi dreptate, vin îndată.

Deşi timid, în clipele decisive Cireşel era în stare de îndrăzneală şi chiar de eroism. Se apropie aşadar de poartă, cu paşi avântaţi, călcând pe iarbă cu toată forţa picioruşelor sale.

Pe mine mă cheamă Ridichiuta – se prezentă fetiţa – el e Cepelică.

Încântat, domnişoară, încântat, domnule. Am auzit vorbindu-se de dumneavoastră.

Şi, mă rog, pe cine aţi auzit vorbind de mine, dacă nu-i cu supărare?

— Pe cavalerul Pătlăgică.

— O, atunci precis că nu m-a prea vorbit de bine.

— Într-adevăr, tocmai asta m-a şi făcut să cred că trebuie să fii tare simpatic. Mă bucur că nu m-am înşelat.

Cepelică zâmbi:

— Minunat. Atunci ce tot ne facem politeţuri ca nişte curtezani bătrâni? Hai să ne tutuim.

Cireşel îşi aminti deodată de o tăbliţă atârnată deasupra uşii de la bucătărie, pe care don' Pătrunjel pusese să se scrie: „A nu te tutui cu nimeni!” Asta deoarece îl găsise stând de vorbă prieteneşte cu Căpşunica. „Acum fie ce-o fi”, îşi zise Cireşel, hotărât să nesocotească şi această tăbliţă, cum le nesocotise şi pe celelalte.

— Prea bine, hai să ne tutuim.

Ridichiuţa strălucea de bucurie.

— Vezi, Cepelică? Ţi-am spus eu că vicontele e un băiat drăguţ.

— Vă mulţumesc, domnişoară, – spuse el ceremonios, făcând o plecăciune, dar roşi şi se corectă pe dată: Mulţumesc, Ridichiuţo.

Şi se porniră toţi trei pe râs. La început Cireşel râdea reţi-nut, cu palma la gură. Ii venise în minte o altă tăbliţă a lui don' Pătrunjel: „Un băiat care râde e neserios”. Cum însă Cepelică şi Ridichiuţa râdeau din toată inima, îşi dădu şi el frâu liber, izbucnind în hohote.

În castel nu mai răsunase nici când un râs atât de vesel şi pătrunzător.

Nobilele contese luau tocmai ceaiul pe terasă.

— Aud un zgomot ciudat, – se încruntă contesa Prima, devenind atentă.

Contesa Secunda aprobă din cap.

Într-adevăr! Trebuie să fie ploaia.

Aş dori să-ţi atrag atenţia, draga mea – spuse contesa Prima, pe un ton înţepat – că nu cade nici măcar un strop.

— Ce are aface. Dacă nu plouă, nu plouă, – răspunse contesa Secunda, tot atât de înţepată, lăsându-şi capul pe spate ca să găsească o confirmare pe cer.

Cerul însă se încăpăţâna să rămână senin şi curat, de parcă fusese de-abia cu cinci minute înainte spălat şi măturat de organele orăşeneşti de salubritate. N-ai fi zărit un nouraş, să-l fi plătit cu aur.

O fi fântâna ţâşnitoare, – reîncepu contesa Prima.

Nu poate fi fântâna. E stricată.

— Se vede că a reparat-o grădinarul.

De fapt, grădinarul habar n-avea că fântâna era stricată. Pătlăgică auzise şi el zgomotul acela neobişnuit.

— Cu atâţia prizonieri în închisoarea castelului – murmură el îngrijorat – trebuie să fiu mereu cu ochii în patru, altminteri ne pomenim cu cine ştie ce dandana.

Hotărî ca neîntârziat să dea o raită prin parc. Ajunsese tocmai în spatele castelului, nu departe de poteca ce ducea spre sat, când zări pe cei trei copii discutând cu înflăcărare.

Dacă în clipa aceea s-ar fi deschis cerul şi îngerii s-ar fi prăvălit unul peste altul la picioarele lui, cavalerul n-ar fi fost mai uluit. Cum? Cireşel călcase iarba? Cireşel stătea de vorbă, şi încă prieteneşte, cu doi zdrenţăroşi? Şi când mai recunoscu într-unui din ei pe nemernicul ce-l făcuse să verse lacrimi, Pătlăgică începu să clocotească de mânie şi se aprinse atât de tare la faţă, încât, să fi trecut pe acolo pompierii, ar fi crezut că-i pălălaia unui incendiu.

— Domnule viconte! zbieră el cu voce înfricoşătoare.

Cireşel se întoarse, păli şi se lipi mai strâns de poarta de fier.

— Prieteni – şopti el – luaţi-o la fugă mai înainte ca Pătlăgică să pună mâna pe voi. De mine nu va îndrăzni să seatingă. Pe curând.

Urmăriţi de răcnetele cavalerului Pătlăgică, Cepelică şi Ridichiuţa se făcură nevăzuţi, fugind cât îi ţineau picioarele.

De data asta – zise Ridichiuţa gâfâind – am cam dat greş.

Da de unde, – râse Cepelică. Am câştigat un prieten, şi asta nu-i puţin lucru.

În timpul acesta, noul lor prieten se pregătea să primească o săpuneală zdravănă, şi anume o porţie de la Pătlăgică, una de la don' Pătrunjel, alta de la contesa Prima, încă una de la contesa Secunda, plus suplimentul respectiv de la baronul Portocală şi tânărul duce Mandarină.

Cele două ilustre rubedenii îşi dăduseră curând seama că pentru a intra în voie conteselor, era de ajuns să-l chinuiască pe Cireşel, şi, foarte zeloşi, nu pierdeau niciun prilej s-o facă.

Privindu-l pe Pătlăgică care se apropia, Cireşel simţi un nod în gât. Şi nu pentru că s-ar fi temut de ocările, bruftuluiala şi pedepsele ce-l aşteptau. Nu. Acum nu-i mai păsa de nimic. Nici de ţipetele conteselor, nici de predicele domnului Pătrunjel, nici de zeflemeaua tânărului duce Mandarină. Şi totuşi se simţea foarte nefericit. Întâlnise pentru prima oară în viaţă doi prieteni, râsese după pofta inimii întâia oară în viaţă şi iată, îl aştepta din nou singurătatea, lâncezeala.

Cepelică şi Ridichiuţa se pierduseră undeva la poalele dealului, printre tufişuri, şi poate nu-i va mai vedea niciodată!

Ah, ce n-ar fi dat să fie în locul lor, adică nu: laolaltă cu ei, dincolo de zidurile parcului, unde nu erau tăbliţe, unde puteai zburda în voie pe pajiştea înverzită, unde puteai culege flori...

Cireşel încerca un simţământ nou şi covârşitor: desnădej-dea. Era prea mult pentru puterile lui. Se aruncă la pământ copleşit şi începu să verse lacrimi amare.

Pătlăgică îl înşfacă fără vorbă multă şi vârându-l ca pe un pachet la subsuoară, făcu cale întoarsă.

Capitolul opt
Doctorul Castană este gonit de la castel

Cireşel boci toată ziua. La cină, ducele Mandarină îşi bătuse necruţător joc de el:

— Hihi, Cireşelul nostru se va topi în lacrimi şi n-o să mai rămână din el decât sâmburaşul...

Baronul Portocală, ca mai toţi oamenii foarte graşi, mai păstra în fundul

inimii o urmă de bunătate. Ca să-i mai ogo-iască suferinţa îi oferi chiar o bucăţică din torta lui. Nu prea mult, ce-i drept: un vârf de linguriţă. Dar ştiută fiind lăcomia baronului, mărinimia aceasta este demnă de luat în seamă.

Contesele, în schimb, erau supărate foc.

Halal talent are nepotul nostru – îl luă în zeflemea contesa Prima – cimpoier îl facem!

Ce cimpoier? Concertează admirabil şi fără cimpoiâl luă peste picior şi contesa Secunda.

Mâine – bombănea ameninţător don' Pătrunjel -mâine am să te pun să scrii de trei mii de ori: „Nu e permis să plâng la masă pentru că tulbur digestia comesenilor mei”.

Când însă, plictisiţi, îşi dădură seama că Cireşel nu se mai oprea din bâzâit, îl expediară fără multe fasoane la culcare. Căpşunica făcu tot ce putu ca să-l liniştească măcar olecuţă pe micul viconte, dar nu fu chip şi, până la urmă, o podidiră şi pe dânsa lacrimile.

— Încetează imediat cu smiorcăiala, altfel te concediez,
— o ameninţă contesa Prima.

Şi iată că Cireşel se îmbolnăvi grav. Tremura din toate mădularele, scuturat de friguri, de se hâţâna patul, iar când tuşea zăngăneau geamurile şi paharele de pe noptieră. Aiura şi striga într-una:

— Cepelică! Cepelică!

Pătlăgică era de părere că băiatul se îmbolnăvise din pricina spaimei căşunate de fiorosul tâlhar aciuat prin împrejurimi.

Mâine pun să-l aresteze, n-ai nicio grijă, – încerca Pătlăgică să-l liniştească pe bolnav.

Nu, nu, să nu faceţi una ca asta, vă rog frumos! Arestaţi-mă pe mine, aruncaţi-mă dacă vreţi în fundul temniţei,
Cepelică e un băiat bun. E singurul meu prieten...

Băiatul aiurează... E un caz cât se poate de grav, – spuse don' Pătrunjel, după ce-şi suflă nasul.

La căpătâiul vicontelui fură aduşi cei mai vestiţi doctori. Întâi veni doctorul Burete, care prescrise pe dată o fiertură de bureţi. Dar fiertura nu avu niciun efect; ba după părerea doctorului Muşeţel, bureţii erau de-a dreptul dăunători acestui fel de boală. Aşa încât recomandă comprese cu ceai de muşeţel. Starea lui Cireşel nu se îmbunătăţi însă nici după ce-l împachetară în cearşafuri muiate în ceai de muşeţel.

Eu sunt de părere să i se facă o cură de scaieţi, – spuse doctorul Scaiete.

Cu spini cu tot? întrebă Căpşunica înspăimântată. Neapărat, altfel tratamentul nu dă rezultate.

Îl tratară şi cu scaieţi cruzi, proaspăt culeşi. Băiatul se zvârcolea ca un şarpe, înţepat de ghimpii ce-i sfâşiau pielea.

Vedeţi? gesticula Scaiete încântat, domnul viconte dă semne de vioiciune... îşi revine. Continuaţi cu acest tratament...

Încetaţi imediat! Cine-i animalul care i-a prescris cură de scaieţi, – se îngrozi profesorul Lăptucă. Încercaţi cu lăptuci...

Căpşunica trimise în ascuns după doctorul Castană, zis „doctorul sărăcimii”, care locuia nu departe în pădure, pe dreapta, colţ cu un castan, şi îşi câştigase nobilul renume deoarece prescria foarte puţine medicamente şi chiar pe acestea le plătea din buzunarul lui. Nu lipsi mult ca servitorii să-l ia la goană, când acesta se înfăţişă la poarta castelului, năduşit şi plin de praf.

Cum? se mirau ei. A venit pe jos? Fără trăsură?... Bine, dar un doctor fără trăsură e un doctor fără ştiinţă de carte.

Ştiinţa de carte nu stă în trăsură, – le explica răbdător doctorul Castană.

Un doctor fără trăsură nu poate fi decât un şarlatan, – susţineau morţiş lacheii şi i-ar fi trântit desigur uşa în nas dacă don' Pătrunjel, cu binecuvântatul său dar de a apare pe neaşteptate, n-ar fi răsărit ca din pământ, poruncind să fie lăsat să intre.

Doctorul Castană îl ciocăni îndelung pe bolnav, îi examina limba şi ochii, îi luă pulsul, îi puse câteva întrebări cu voce joasă apoi, spălându-se pe mâini, zise clătinând din cap cu tristeţe:

— Amărlt ca dânsul nu-i Decât puiul cucului Când îl lasă mama lui...

Ce vrei să spui? se oţărî la el cavalerul Pătlăgică.

Nimic. Adevărul adevărat. Cine are urechi de auzit să audă. Băiatul ăsta n-are absolut nimic. Afară doar de niţică melancolie...

Ce fel de boală e asta? se interesă curioasă contesa Prima, care se dădea în vânt după boli necunoscute.

Cum auzea de o boală nouă nu-şi mai găsea astâmpăr până n-o încerca şi ea. Fericită că şi-a procurat-o, cheltuia apoi la bani cu nemiluita – şi avea de unde – ca să scape de ea.

— Nu este o boală, doamnă Contesă – răspunse Castană – ci un soi de tristeţe. Băieţaşul ăsta are nevoie de societate. De ce nu-l lăsaţi din când în când să se joace cu ceilalţi copii?

Mai bine şi-ar fi muşcat limba! Se stârni într-o clipă o adevărată furtună de proteste, urmată de o ploaie torenţială de ocări.

Ieşi, ieşi afară – ţipă Pătlăgică – ieşi imediat, altfel pun servitorii să te dea afară în brânci...

Să-ţi fie ruşine – se repezi la el contesa Secunda, să-ţi fie ruşine obrazului că ai profitat de încrederea noastră... Te-ai introdus în casa asta prin înşelăciune. Aş putea să te dau în judecată, mă-nţelegi dumneata? Pentru violare de domiciliu! Nu-i aşa, domnule avocat? îl întrebă contesa pe Mazăre, ca de obicei nelipsit când trebuia să dea vreo consultaţie.

Desigur, doamnă contesă.

Scoase tacticos agenda şi trecu la contul conteselor Cireşiamare: „Consultaţie privind acţiunea de dare în judecată a doctorului Castană pentru violare de domiciliu, zece mii de lire”. Şi simţmdu-şi asigurat câştigul pe o zi, se grăbi să dea o mână de ajutor la izgonirea nepoftitului.

Capitolul nouă
Comandantul suprem al şobolanilor silit să bată în retragere

Sunteţi desigur nerăbdători să aflaţi ce s-a mai întâmplat între timp cu moş Dovleac şi cu profesorul Pară-Mălăiaţă, cu meşterul Strugure, cu mătuşa Lubeniţa şi cu toţi ceilalţi arestaţi din ordinul lui Pătlăgică şi zvâr-liti în închisoarea subterană a castelului.

Capătul de luminare pe care profesorul îl luase cu sine se dovedise a fi de folos căci, în străfundurile temniţei era întuneric beznă. Cu şobolanii ce mişunau prin toate părţile era mai greu de luptat, dar profesorul le veni şi lor de hac cu arcuşul lui minunat. Şobolanii nu puteau să sufere muzica şi o luau la goană afurisind instrumentul drăcesc din pricina căruia nu se puteau apropia. Din nefericire, nici meşterul Strugure nu putea suporta mult timp muzica. Pară-Mălăiaţă, melancolic din fire, executa melodii atât de sfâşietor de

triste, încât meşterul se topea de jale. Îl rugă cu lacrimi în ochi să înceteze.

Atât aşteptară şi şobolanii. Se rânduiră pe trei coloane şi se pregătiră de atac. Comandantul suprem lămuri căpitanilor planul de desfăşurare al bătăliei.

— Coloana întâia va captura luminarea, efectuând o operaţie de învăluire prin flancul stâng. Nu care cumva să vă atingeţi cu botul de ea, se aude? Eu trebuie să-mi înfig primul dinţii în ea, pentru că sunt generalul vostru... Coloana a doua va lua cu asalt vioara. E făcută dintr-o jumătate de pară, dintr-acelea, ce se topesc în gură... Coloana a treia va ataca frontul în scopul împrăştierii inamicului.

La rândul lor căpitanii celor trei coloane lămuriră fiecărui şobolan infanterist ce anume avea de făcut. Comandantul suprem se urcă în carul său blindat, format dintr-un olan vechi, crăpat, aşezat pe burta unui guzgan, şi pe care alţi zece îl trăgeau de coadă.

Goarnele sunară atacul şi în câteva minute soarta bătăliei era hotărâtă: profesorul Pară izbuti să-şi salveze vioara ridicând-o deasupra vălmăşagului, dar luminarea, ca şi cum ar fi suflat-o vreun duh, se stinse şi dispăru. Prietenii noştri rămaseră în întuneric. Mai dispăruse ceva: ce anume? O să aflaţi mai încolo... Moş Dovleac se dădea de ceasul morţii: Totul e din vina mea!

De ce din vina dumitale? mormăi meşterul Strugure.

Dacă nu mă încăpăţânam să am căsuţa aceea n-ajungea nimeni la beci...

Ia mai taci, frate – îl repezi mătuşa Lubeniţa – doar nu ne-ai băgat dumneata aici.

Eh, eu, oricum, sunt cu un picior în groapă... Ce-mi mai trebuie mie casă?... La urma urmei o să mă aciuez sub o bancă din grădina publică şi atunci n-o să mai supăr pe nimeni... Fraţilor, vă rog, chemaţi gardienii... vreau să le spun unde se află ascunsă... N-are decât s-o ia Pătlăgică, rămâne-i-ar pe suflet!

N-ai să sufli o vorbă, – se răsti la el meşterul Strugure.
Profesorul Pară ciupi trist o coardă a viorii: I-am căşuna mari neplăceri şi domnului Afină.

— Sst! făcu lelea Lubeniţa. Nu rostiţi niciun nume. Aici şi zidurile au urechi!

Toţi priviră speriaţi în jur, dar era atât de întuneric încât nu putură zări nici măcar sfârcul unei urechi.

Şi totuşi, zidul avea urechi. Din respect pentru adevăr trebuie spus că de fapt era o singură ureche, dar aceea mare şi rotundă ca un fund de farfurie. Propriu-zis era o pâlnie care prindea orice şoaptă şi o ducea printr-un burlan direct în camera lui Pătlăgică. Un fel de telefon secret: Pătlăgică n-avea decât să pună urechea la celălalt capăt ca să poată auzi tot ce se vorbeşte în celulă. Noroc că în clipa aceea se afla lângă patul lui Cireşel.

În tăcerea înfricoşată ce se aşternu, răsunară deodată goarnele: erau şobolanii ce porneau din nou la atac, hotărâţi să cucerească, cu orice preţ, vioara profesorului Pară.

Ca să-i înspăimânte, profesorul se pregăti să cânte: sprijini vioara sub bărbie şi învârti arcuşul în aer cu graţia unui virtuos. Toţi îşi reţinură răsuflarea: o clipă, două, trei... douăzeci... şi ufff, îi deteră drumul, hotărâţi totuşi să mai respire pentru că din instrument nu ieşea niciun sunet.

E ceva în neregulă? întrebă pe şoptite meşterul Strugure.

Şobolanii mi-au mâncat arcuşul. — izbucni profesorul Pară cu vocea înecată în lacrimi.

Ronţăiseră într-adevăr aproape tot arcuşul, nelăsându-i în mână decât un căpeţel, cam cât un ciot de creion. Fără arcuş, pas de mai fă muzică, şi fără muzică încearcă dacă-ţi dă mâna să opreşti oastea şobolanilor care înaintau cu răcnete fioroase de războinici.

Totul e numai din vina mea, of... of... începu să suspine moş Dovleac.

Strugure la el – sau, pentru că tot te pricepi aşa de bine să suspini, încearcă măcar să miori ăi...

— De miorlăit îmi arde mie acum? Mă mir de dumneata, om serios – se tângui moş Dovleac – noi ne perpelim şi dumnealui se ţine de măscări!...

Drept răspuns meşterul Strugure dădu drumul la un mieunat atât de puternic încât oastea chiţcănească încremeni pe loc.

Miau-miau! miorlăia într-una cizmarul.

Miau-miau! se smiorcăia stins profesorul, jelind în acest fel sfârşitul fără glorie al arcuşului său.

Pe sufletul bunicului meu, Şoarec al III-lea, regele tuturor pivniţelor şi canalelor, aici se află o pisică, – urlă comandantul oprindu-şi brusc carul blindat.

Generale, am fost trădaţi, – raportă unul din cei trei căpitani, apropiindu-se în fugă. Trupele mele au zărit pe acoperiş o coloană blindată de pisici.

De fapt trupele lui nu văzuseră nimic. Li se năluciseră pisici din pricina spaimei.

— Miau, maiu, mieunau la desperare prizonierii noştri.
Comandantul suprem îşi frecă coada. Aşa făcea totdeauna când cădea pe gânduri. Şi din pricina aceasta avea o coadă roasă parcă de molii. Soldaţii îl porecleau într-adevăr generalul Coadă-Bearcă.

— Pe sufletul străbunicului meu Şoarec I, împăratul tuturor cămărilor, trădătorii mi-o vor plăti scump. Sunaţi retragerea!

Căpitanii nu mai aşteptară să li se repete ordinul. Gor-niştii sunară retragerea şi întreaga oaste părăsi val-vârtej câmpul de luptă. În frunte era Coadă-Bearcă, care de pe turela carului său blindat biciuia fără milă spinările încovoiate ale şobolanilor înhămaţi.

Astfel, eroii noştri respinseră cu succes atacul. Se îmbrăţişau încă şi îşi strângeau mâinile felicitându-se pentru iz-bândă, când auziră o voce piţigăiată, care striga: Moş Dovleac! Moş Dovleac!

M-aţi chemat, domnule profesor?

Eu nu, – răspunse profesorul. Nici gând.

Lele Lubeniţo, lele Lubeniţo! se auzi din nou glăsciorul.

Mătuşa Lubeniţa se întoarse spre meşterul Strugure.

Ce-ţi veni de-ţi prefaci glasul, meştere?

Eu? Să-mi prefac glasul! Vino-ţi în fire... Eu mă scarpin în cap. Ştii, tocmai am pe undeva o idee care-mi dă nişte gâdileli afurisite...

Eu sunt – reluă glăsciorul – eu sunt, Căpşunica.

Şi unde eşti?

Sunt în camera cavalerului Pătlăgică. Vă vorbesc prin telefonul lui secret. Mă auziţi?

Da, te auzim.

Pătlăgică trebuie să pice dintr-o clipă într-alta, aşa că mă grăbesc să vă transmit un mesaj.

De la cine?

De la Cepelică. Vă trimite vorbă aşa: întâi – să nu fiţi îngrijoraţi că face el pe dracu-n patru şi vă scoate din închisoare. Doi: să nu destăinuiţi lui Pătlăgică locul căsuţei.
Trei: să nu vă daţi bătuţi – o să vadă el în curând tot ce e de facut.

Nu vom spune nimic – răspunse meşterul Strugure – Nu vom trada increderea. Transmite-i lui Cepelică sa se grabeasca fiindca suntem asaltaţi de şobolani şi nu ştim cit le mai putem tine piept. Altceva: încearcă sa ne faci rost

de o lumanare fiindca pe luminarea noastră au mâncat-o şobolanii.

Aşteptaţi o clipă, mă întorc îndată.

Fireşte că te aşteptăm – unde vrei să ne ducem? Peste puţin, vocea Căpşunichii se auzi din nou: Fiţi atenţi, vă trimit luminarea.

Se auzi o hârşâitură pe burlan şi ceva tare îl izbi pe moş Dovleac în nas.

Ia te uită, – strigă el fericit, ridicând un pacheţel cu o luminare barosană de seu şi o cutie de chibrituri.

Mulţumim, Căpşunico.

Rămâneţi cu bine, musai să spăl putina. Trebuie să pice Pătlăgică.

Într-adevăr, Pătlăgică tocmai trecea pragul odăii. Când o zări dând târcoale telefonului său secret, se mânie cumplit.

Ce faci acolo?

Curăţ capcana asta.

Care capcană?

Asta... Nu-i o capcană pentru şoareci?

Pătlăgică răsuflă uşurat. „De minune – se bucură el – toanta asta crede că receptorul meu e o capcană de prins şoareci”. Şi înveselit îi dărui fetiţei un pătrăţel lucios de hârtie.

— Ţine, a ta să fie, – zise el mărinimos. Suge foiţa asta... e încă dulce, da, da... Acum un an era învelită în ea o caramea cu fistic.

Căpşunica mulţumi cavalerului, făcând o reverenţă:

Vai, înălţimea voastră, sunteţi prea darnic. În cei şapte ani de serviciu, aceasta e a treia hârtiuţă de bomboane pe care binevoiţi să mi-o dăruiţi.

După cum vezi, fetiţo, sunt un stăpân foarte generos. Poartă-te frumos şi tu şi o să fii mulţumită.

Bineînţeles, nemulţumitului i se ia darul, – încheie Căpşunica şi făcând o nouă reverenţă plecă la treburile ei.

Pătlăgică îşi freca mâinile mulţumit:

— Ia să trag acum cu urechea la ce vorbesc prizonierii între ei. O să aflu, fără îndoială, lucruri interesante; mai ştii, poate, chiar locul unde au ascuns cocioaba aia blestemată.

Dar deţinuţii, înştiinţaţi de către Căpşunica de sosirea cavalerului şi închipuindu-şi că tocmai stă cu urechea la receptor, se apucară să-l vorbească de rău, batjocorindu-l în fel şi chip. Pătlăgică era cât p-aci să strige: „v-arăt eu vouă, scot eu untul din voi, n-aveţi grijă!”, dar se stăpâni ca să nu se dea de gol. Şi ca să nu-i mai audă, astupă cu un cep receptorul, care de altfel nu era decât un furtun de tras vinul din butoi, şi se duse apoi la culcare.

Meşterul Strugure aprinsese luminarea cea nouă, şi prizonierii, cercetând pereţii, descoperiră curând, într-un colţ al tavanului, deschizătura telefonului secret. Izbucniră în hohote de râs la gândul că Pătlăgică ascultă la capătul celălalt al „firului”, vânăt de mânie neputincioasă. Dar veselia le fu de scurtă durată.

Un şobolan iscoadă, văzând lumină în celulă, se strecurase, nebăgat în seamă, pe lângă perete şi după ce aruncase o privire scormonitoare peste tot, se îndepărtase în grabă mare să raporteze cele constatate comandantului.

Generale – raportă el pe nerăsuflate – pisicile s-au retras. Prizonierii au o luminare nouă.

O luminare?

Lui Coadă-Bearcă îi lăsă gura apă şi se linse pofticios pe mustăţi. Vârful mustăţii stingi mai păstra mirosul şi ceva din gustul celeilalte luminări.

— Sunaţi imediat adunarea! porunci el.

Ostaşii îşi aliniară cozile, iar Coadă-Bearcă ţinu un discurs înflăcărat.

— Vitejii mei guzgani! Patria este în pericol! Aruncaţi-vă ca nişte lei în luptă, stingeţi luminarea şi aduceţi-o încoa! Desigur, pentru că aşa se cuvine, eu voi fi cel ce mă voi înfrupta din luminare, împreună cu bravii noştri ofiţeri, dar vă promit solemn, că mai înainte de-a o ronţăi în întregime, vă voi îngădui şi vouă, vitejii mei, s-o lingeţi fiecare, pe rând, câte puţin.

Şobolanii izbucniră în urale, puseră mâna pe arme şi porniră din nou la atac.

De data aceasta însă, mai prevăzători, meşterul Strugure vârâse luminarea sus, sus de tot, într-o crăpătură a zidului, proptind-o între două pietre, şi oricâte sforţări, oricâte salturi făcură şobolanii, nu putură ajunge până la ea. Câţiva, mai vicleni, se mulţumiră să muşte pe apucate din scripca profesorului Pară.

În cele din urmă, comandantul ordonă retragerea, spumegând de furie.

Îşi pusese în gând, pentru a le da o pedeapsă exemplară, să-i decimeze.

Zis şi făcut. Îi alinie pe toţi într-un singur şir, făcu numărătoarea din zece în zece şi pe fiecare al zecelea îl împuşcă.

În aceeaşi seară, în grădina parcului avea loc un însemnat consiliu de război. Căpşunica, Ridichiuţa şi Cepelică stăteau la stat, ascunşi în dosul unui tufiş. Erau atât de adânciţi în gânduri, încât nici nu-l observaseră pe Jăvroi, ce tocmai îşi făcea rondul prin împrejurimi. Simţindu-i, câinele se repezi în spre ei ca turbat. Jăvroi nu învrednici pe cele două fete nici măcar cu o privire, ci se aruncă asupra lui Cepelică, îl răsturnă pe spate şi, postându-se cu labele pe pieptul lui, latră, latră, latră, până ce Pătlăgică, buimăcit de somn, veni să-l aresteze pe cel capturat. Închipuiţi-vă bucurie pe capul cavalerului.

Ca să-ţi dau o dovadă a bunăvoinţii mele, te voi închide în carcera secretă. Înţelegi mătăluţă, unui bandit ca tine nu-i stă bine într-o temniţă oarecare.

N-ai decât! răspunse Cepelică nepăsător.

În definitiv, ce-ati fi vrut să răspundă? Sau, poate, aţi fi vrut să înceapă să bocească pentru că au pus gheara pe el?

Capitolul zece
Călătorie cu cârtiţa de la o închisoare la alta

Cepelică se trezi din somn în toiul nopţii. I se părea că ciocănise cineva în uşă. Dându-şi însă seama unde se afla, ideea aceasta i se păru atât de caraghioasă, încât îl pufni râsul.

— Şi totuşi am auzit ceva, – îşi zise mirat.

În timp ce-şi bătea capul să înţeleagă ce anume l-ar fi putut trezi la ora aceea, desluşi undeva în apropiere un zgomot înăbuşit, continuu, asemănător unor lovituri de târnăcop.

Sapă cineva o galerie, – se dumiri Cepelică după ce-şi lipi urechea de peretele în care se auzeau izbiturile. Nu-şi isprăvi bine gândul că din perete se desprinseră mai întâi câţiva bulgări de pământ, apoi, din acelaşi loc, o piatră se rostogoli la picioarele sale. Din golul făcut ţâşni ceva sau cineva, nedesluşit ca formă, care prinse a vorbi fornăit: Unde naiba am ajuns?

În carcera secretă – răspunse Cepelică – adică în cea mai întunecoasă celulă a castelului. În consecinţă vă rog să mă iertaţi dacă nu vă pot recunoaşte, nici saluta cum se cuvine.

Dar matale cine eşti? Te rog să mă ierţi, dar nici eu nu te recunosc. Asta din pricină că sunt obişnuită cu întunericul şi locul ăsta e prea luminos pentru

mine. Ştii, lumina mă orbeşte.

A, stai! Dumneata trebuie să fii coana Cârtiţa.

În persoană, – reluă Cârtiţa. De când tot voiam să sap prin părţile astea, dar nu mai ajungeam. Am atâtea pe cap, cu supravegherea şi întreţinerea tunelului ăsta de zeci de kilometri! Mereu e pe undeva câte o infiltraţie de apă (de asta am şi căpătat guturai) şi pe deasupra îmi mai dau de furcă şi afurisiţii ăştia de viermi. Umblă hai-hui, care-ncotro şi după toate n-au pic de respect pentru munca altuia. De aceea mi-am şi amânat voiajul de la o săptămână la alta. Dar azi dimineaţă, cum m-am sculat, mi-am zis: „Cucoană, dacă vrei să fii o persoană respectabilă şi ţii să cunoşti lumea, e timpul să sapi într-o direcţie nouă”... Iaca aşa am pornit-o la drum şi...

Cepelică îi întrerupse trăncăneala şi se prezentă: Pe mine mă cheamă Cepelică şi sunt prizonierul cavalerului Pătlăgică.

Fii fără grijă – zise Cârtiţa – te-am recunoscut după miros. Dar să ştii că te compătimesc din toată inima. Trebuie să fie un chin îngrozitor să stai zi şi noapte într-un ioc atât de luminos.

Eu îl găsesc, dimpotrivă, prea întunecos.

Glumeşti, desigur, tinere. În tot cazul, condoleanţele mele. Eh, rea mai e lumea, frăţioare. După mine dacă tot e să te bage la închisoare, baremi să-ţi găsească un loc întunecos, să-ţi odihneşti încaltea ochii. Eh, dar oamenii nu mai au niciun pic de inimă. Şi asta, după părerea mea, încă din ziua în care Cartaginezii i-au smuls lui Atillius Regulus pleoapele şi l-au expus cu ochii la soare.

Cepelică pricepu că n-are niciun rost să discute cu o cârtiţa despre întuneric şi lumină. Obişnuinţa cu bezna o făcea desigur să aibă în această privinţă... vederile ei.

Într-adevăr – oftă el, ca să-i facă pe plac – îmi ard ochii în cap de atâta lumină.

Nu-i aşa? Ce spuneam eu? Cârtiţa era adânc mişcată. Of, dacă n-ai fi atât de corpolent...

Eu corpolent? Da' de unde... Aş putea trece şi printr-o bortă de cârtiţă, vă asigur.

Tot ce se poate, tinere, dar întâi de toate te-aş ruga să-mi faci plăcerea ca pe viitor să nu-mi mai numeşti tunelele, borte, – zise Cârtiţa înţepată, dar reveni îndată la sentimente mai bune. N-am nimic împotrivă să mă însoţeşti o bucată de drum.

Cred că m-aş putea strecura chiar prin tunelul ăsta -îi propuse Cepelică – dacă bineînţeles mă veţi călăuzi, pentru că singur mi-ar fi teamă să nu mă rătăcesc. Am auzit că tunelele dumneavoastră sunt foarte întortocheate.

Mda, – rămase pe gânduri Cârtiţa. Ştii ce? Ai avea ceva împotrivă să sap alt tunel? Crede-mă, nimic nu mă plictiseşte mai mult decât să bat acelaşi drum.

În ce direcţie? întrebă repede Cepelică.

Mi-e egal. Numai să nimerim într-un loc întunecos şi nu într-o aşa-zisă carceră, luminată parcă de bal, ca asta.

Lui Cepelică îi veni deodată în minte celula în care se aflau Dovleac, Strugure şi ceilalţi.

Straşnică surpriză le-ar mai face să li se înfăţişeze aşa, deodată, răsărind de sub pământ.

Nu credeţi că cel mai nimerit ar fi s-o luăm spre dreapta? zise el.

Dreapta, stânga, mi-e tot una. Dacă preferi la dreapta, hai s-o luăm într-acolo.

Şi fără să mai stea pe gânduri, Cârtiţa îşi înfipse botul în perete şi începu să

scurme împroşcând cu bulgări, pietricele şi pulbere, încât Cepelică se pomeni aproape îngropat. Începu să tuşească şi să strănute, şi o ţinu aşa vreun sfert de ceas. Când în sfârşit se linişti, auzi vocea nerăbdătoare a Cârtiţei – Ce tot tăndăleşti acolo? Vii sau nu? Hotărăşte-te odată!

Cepelică pătrunse în gura tunelului, târându-se apoi pe brânci fără niciun fel de greutate. În faţa lui, la ciţiva metri, Cârtiţa înainta ca în unt, înghiţind pământul, nu alta. Cepelică se opri totuşi câteva clipe să astupe gura tunelului., O să descopere curând că am tulit-o – îşi zise el – cel puţin să nu ştie pe unde".

Începu apoi să alerge pe urmele Cârtiţei, pufnind mereu şi scuipând ţărâna pe care aceasta i-o azvârlea drept în obraz, cu lopata, parcă.

Ei, cum te simţi? îl întrebă peste umăr Cârtiţa, continuând să scormonească.

Mulţumesc, foarte bine – răspunse Cepelică – aici e întuneric beznă.

Ţi-am spus eu că o să te simţi bine, – se bucură ea.
Vrei să facem o haltă? Drept să-ţi spun eu mă cam grăbesc, dar poate mătăluţă nu prea eşti obişnuit să faci pe metroul.

Fără haltă. Să mergem mai departe, – zise Cepelică dornic să ajungă cât mai degrabă în apropierea temniţei.

De acord, – spuse Cârtiţa şi se puse în mişcare, sfredelind şi scobind pământul cu zgomotul unui ciocan pneumatic, în timp ce Cepelică răsufla din greu şi se forţa să ţină pasul cu ea.

Cam la un sfert de ceas după ce Cepelică ştersese putina, uşa carcerii secrete se dădu scârţâind în lături şi Pătlăgică, cu un zâmbet triumfător pe buze, pătrunse înăuntru.

Ah, cât aşteptase bravul cavaler această clipă a răfuielii. Indreptându-se spre închisoare, era fericit şi se simţea mai uşor cu douăzeci de kilograme.

— Banditul, e în mâinile mele, – îşi zicea plin de încântare. O să-l fac să mărturisească totul, de-a fir-a păr, apoi voi porunci să fie spânzurat. După asta o să eliberez pe meşterul
Strugure şi pe ăilalţi prostănaci. De ei n-am a mă teme. Iată şi poarta carcerii. Ah, cât mă bucur că haimanaua asta zace aici, şi plânge, împeliţatul, plânge, dacă nu cumva i-o fi secat şi lacrimile... Fac prinsoare că-mi va cerşi îndurarea în genunchi şi că-mi va lustrui pantofii cu limba, li voi lăsa să se târască, îi voi aţâţa flacăra nădejdii, apoi i-o voi stinge, anunţându-I sentinţa: moarte prin ştreang. Ajuns în prag, cavalerul aprinse o lanternă, dar oricât cercetă încăperea nu găsi nici urmă de prizonier. Celula era goală.

Lui Pătlăgică nu-i venea să-şi creadă ochilor. Gardienii din preajma lui îl văzură luând pe rând toate culorile curcubeului: din roşu deveni galben, apoi portocaliu, verde, vânăt, indigo şi în cele din urmă violet.

— Unde naiba s-a pitit? Cepelică, unde te-ai ascuns?
întrebarea era vădit idioată: unde s-ar fi putut ascunde Cepelică?

Pătlăgică îl căută în toate ungherele, se uită sub pat, privi în urcior, cercetă podeaua, pereţii şi tavanul, bucăţică cu bucăţică. Nimic. Prizonierul dispăruse, se evaporase.

— Cine l-a lăsat să fugă? se întoarse cavalerul spre paznici, cu_ o înfăţişare fioroasă. Voi?

Tremurând, gardianul şef îndrăzni să observe:

— Domnule cavaler, cheile tainiţei erau la dumneavoastră.

Pătlăgică se scarpină după ureche. Da, asta aşa era... „Complicat mister" – oftă el şi se aşează turceşte în mijlocul celulei. „Uite – se încuraja el – stând aşa, cu capul în mâini, judeci parcă mai limpede decât în picioare." Dar nici poziţia, asta nu-i ajută la nimic. Nu găsi cheia misterului. Se ridică în picioare, cu

capul vuind.

În clipa aceea, un vânt, stârnit cine ştie cum, izbi cu putere uşa care se închise cu zgomot.

Deschideţi, ticăloşilor! urlă Pătlăgică – deschideţi!

Nu se poate, înălţimea voastră. S-a înţepenit zăvorul.

Pătlăgică încercă să deschidă cu cheia, dar broasca era în aşa fel făcută că nu se putek descuia decât pe dinafară. Văzându-se captiv în propria sa închisoare, fu cât p-aci să plesnească. Schimbă din nou feţe-feţe, luând la rând culorile curcubeului, de data asta în sens invers: din violet se făcu indigo, apoi albastru, verde, portocaliu şi când ajunse galben începu să-i amenințe pe gardieni cu împuşcarea, în caz că nu-i vor deschide, pân' ce numără la o sută.

Pe scurt, gardienii trebuiră să arunce uşa în aer cu dinamită. Explozia îl zvârli şi pe Pătlăgică cât colo, îngropându-l într-un morman de pământ şi moloz. Gardienii săpară de zor şi în sfârşit îl scoaseră la suprafaţă, ca pe un cartof din cuibul lui. Îl târâră la lumină şi-l cercetară cu atenţie să vadă dacă nu şi-a scrântit vre-un mădular. Erau toate, nevătămate, la locul lor, numai nasul îi era niţel sfârtecat. Îi puseră pe loc un plasture, iar cavalerul fugi să se ascundă în apartamentul său, cu capul în perne. Îi era ruşine să se arate la castel cu peticul acela drept în mijlocul obrazului.

În timpul acesta Cepelică şi coana Cârtiţă ajunseseră departe. Auziră totuşi zgomotul exploziei.

— Ce-o mai fi şi asta? tresări băiatul.

A, nu te nelinişti. Trageri de artilerie, probabil. Guvernatorul, prinţul Lămâie, se crede un mare geniu militar şi cea mai mare fericire a lui e să pună la cale câte un război, măcar de paradă – îl lămuri Cârtiţă şi continuă să sape cu înverşunare, proslăvind întunericul şi blestemând lumina.

Îmi amintesc că pe vremuri am dat cu ochii de o lumânare. Oh, ce privelişte înspăimântătoare. Nu ştiam cum s-o şterg mai repede...

Ei, da – aprobă Cepelică – unele luminări dau o lumină orbitoare.

Şi fă-ţi idee – reluă Cârtiţa – luminarea era stinsă.

Mă întreb şi acum cu groază ce m-aş fi făcut dacă ar fi fost aprinsă?!

Cepelică tocmai se întreba cum naiba putea o luminare stinsă să dea o lumină orbitoare, când deodată Cârtiţa se opri brusc.

— Aud voci! zise ea.

Cepelică ciuli urechile: desluşea o zarvă îndepărtată, dar nu izbutea să deosebească nicio voce.

— Auzi? întrebă Cârtiţa. Sunt glasuri! Asta nu-i a bine... Unde sunt glasuri e lume. Şi unde e lume e şi lumină. Ce mai tura-vura, cotim la stânga.

Încordându-şi mai bine atenţia, Cepelică recunoscu de data asta vocea meşterului Strugure. Nu pricepea ce spune, dar de înşelat nu se înşela: cunoştea doar foarte bine vocea cizmarului. Vru să strige, să se facă auzit şi recunoscut, dar se razgândi.

„Mai bine să nu afle Cârtiţa că e vorba de cunoscuţii mei – îşi zise el. Înainte de toate trebuie s-o conving să sape în direcţia celulei lor, altfel toate planurile mele cad baltă”.

Stimată doamnă Cârtiţa – rosti el – am auzit vorbindu-se cândva de un tunel foarte întunecos, care după socoteala mea trebuie să fie chiar prin partea locului.

Mai întunecos decât al nostru? întrebă Cârtiţa neîncrezătoare.

— O, de zece ori mai întunecos, – minţi Cepelică. Sunt convins că vocile pe care le auzim, aparţin unor persoane care se odihnesc, desfătându-şi privirile tocmai în tunelul acela.

— Hm – mormăi Cârtiţa – povestea asta mi se pare cam îndoielnică, dar văd că ţii morţiş să dăm o raită într-acolo. Să ştii însă că orice risc te priveşte personal. Să nu zici că nu ţi-am spus.

V-aş rămâne îndatorat, – se rugă Cepelică. Cine se teme de apă nu prinde peşte, şi pe urmă cât trăieşte – omul învaţă, nu-i aşa?

Fie, – încuviinţă Cârtiţa, dar dacă o să te doară ochii să nu arunci vina pe alţii...

Pe măsură ce înaintau, vocile se auzeau din ce în ce mai desluşit.

După câteva minute Cepelică putu să-l audă limpede pe moş Dovleac care se tânguia: Totul e din vina mea... Of... totul e din vina mea... Ofr de ar veni odată Cepelică.

Mi s-a părut oare – se încruntă Cârtiţa – sau ţi s-a pronunţat într-adevăr numele.

Numele meu? făcu Cepelică mirat. Nu... eu n-am auzit.

Dar tocmai se auzea şi vocea meşterului Strugure:

Cepelică şi-a dat cuvântul că va veni să ne sloboade şi va veni... Sunt sigur de asta: cum te văd şi cum mă vezi.

Ei, acum ce mai ai de zis? se supără Cârtiţa. Nu, să nu spui că n-ai auzit! Lămureşte-mă mai bine cu ce gânduri m-ai adus până aici?

Coană Cârtiţa – mărturisi Cepelică – ar fi fost desigur mai cinstit să vă spun adevărul de la bun început. Glasurile pe care le-aţi auzit sunt ale prietenilor mei, închişi în temniţa castelului conteselor Cireşiamare... Le-am promis c-o să le ajut să scape...

Aha, şi te-ai gândit că poate cu ajutorul meu...

Întocmai, coană Cârtiţa – se porni Cepelică – dacă aţi avut bunătatea să faceţi un tunel până în străfundurile astea, vă rog din suflet, n-aţi vrea să mai săpaţi unul prin care să poată scăpa şi prietenii mei?

Cârtiţa se gândi o clipă:

— De ce nu? Pentru mine toate tunelele sunt la fel. O să sap un tunel şi pentru prietenii tăi.

Grozav ce-ar mai fi sărutat-o Cepelica, dar mutrişoara ei era atât de mânjită cu pământ încât nici nu se mai puteau deosebi ochii de nas şi nasul de gură.

Vă mulţumesc din inimă, coană Cârtiţă. O să vă fiu recunoscător toată viaţa.

Lasă, lasă, – zise Cârtiţa emoţionată. Nu e momentul să ţinem discursuri. Hai la prietenii tăi.

Se aşternură pe treabă şi străpunseră cât ai clipi porţiunea de perete ce-i mai despărţea de închisoare. Dar ghinion! Exact în clipa când Cârtiţa îşi vârâse capul în celulă, meşterul Strugure scăpărase un chibrit să vadă cât e ceasul.

Înfricoşată, parcă lovită peste bot, Cârtiţa se trase îndărăt ca arsă şi o luă la goană prin tunel, lăsându-l buimac pe Cepelică. Abia de mai avu timp să-i strige peste umăr:

— La revedere, domnule Cepelica. Eşti un băiat de treabă şi aş fi vrut să te ajut. Dar trebuia să mă previi că vom da aici peste un adevărat iad în flăcări. Nu trebuia să mă păcăleşti în halul ăsta.

Şi alergă atât de iute, încât în urma ei, pereţii galeriei se cutremurau, se surpau şi se prăbuşeau astupând treptat, tot gangul cu pământ.

Curând, Cepelica nu-i mai putu auzi glasul şi, trist, îşi luă în gând rămas bun de la ea:

— Adio, bătrână Cârtiţă. Lumea e mică şi cine ştie, poate într-o bună zi ne-om reîntâlni şi atunci îţi voi putea cere iertare pentru că o dată te-am tras pe sfoară.

Cepelica îşi şterse cât putu mai bine faţa cu batista şi, din-tr-un salt, fu în celulă, vesel şi vioi ca un peştişor.

— Bună ziua, prieteni, – îi salută el cu o voce răsunătoare ca o trâmbiţă.

Închipuiţi-vă bucuria tuturor. Îi săriră de gât, voind care mai de care şi toţi deodată să-l sărute, să-l îmbrăţişeze, să-l bată pe umăr prieteneşte, să-i strângă mâna. Îl trăgeau care încotro, şi îl scuturau şi îl zgâlţâiau atât de tare că nu-i mai rămăsese pe haină niciun fir de praf, necum de ţărână.

— Încet, încetişor – se rugă Cepelică. Fraţilor, mă sfârtecaţi...

Cu greu, în cele din urmă, izbuti să-i domolească, dar de ndată ce-i povesti păţaniile lui, veselia li se preschimbă în leznădejde.

Va să zică şi tu eşti prizonier? La fel cu noi? întrebă neşterul Strugure.

Nici mai mult nici mai puţin.

Şi dacă gardienii or să te gabjească aici?

Asta nu-i absolut necesar – zise Cepelică – la nevoie o să mă ascund în vioara profesorului Pară.

— Şi pe noi cine ne mai scoate de aici? bodogănea lelea Lbeniţa, în timp ce moş Dovleac suspina din rărunchi:

— Totul e din vina mea... Of!... Numai şi numai din vina mea...

Cepelică ar fi vrut să-i mai îmbărbăteze cât de cât, dar cu oate strădaniile îi fu peste putinţă. Lui însuşi, de altfel, si-uaţia nu-i apărea de loc trandafirie.

Capitolul unsprezece
Unde se va afla de ce doarme Pătlăgică cu ciorapii în picioare

Aşteptând să-i treacă julitura de pe nas, Pătlăgică stătea tot timpul în pat, pipăindu-şi plasturele. Nu suâlase o vorbuliţă despre fuga lui Cepelică. Lăsă doar să se înţeleagă că din motive de ordin administrativ îl mutase în temniţa comună.

Căpşunica îl urmărea ca o umbră, dar nu izbuti să descopere unde ţine cheile închisorii. Hotărî atunci să se sfătuiască cu Cireşel, care după cum ştiţi, căzuse la pat de câteva săptă-mâni şi nu mai contenea cu plânsul.

Când află de la fată toate cele întâmplate, zvârli plapuma deoparte şi sări în picioare.

Cepelică în închisoare? Nu voi îngădui una ca asta! Dă-mi ochelarii!

Ce-ai de gând să faci?

Să-l eliberez, declară vicontele cu glas hotărât. Pe el şi pe toţi ceilalţi.

Dar cheile sunt la Pătlăgică. Cum o să i le iei?

O să le şterpelesc. Pregăteşte un tort! Vei presăra înăuntru praf de dormit! îl vei duce apoi lui Pătlăgică, care-I mort după dulciuri. Înştiinţează-mă de îndată ce-l vezi adormit. Executarea! între timp voi face şi eu câteva investigaţii.

Uluită de energia micului viconte, Căpşunica nu mai contenea să repete:

— Ce schimbat e! Doamne, ce schimbat e!

Nu mai puţin uluite de această schimbare erau contesele Cireşiamare, precum şi don' Pătrunjel împreună cu tânărul duce Mandarină, pe care vicontele îl întâlni în expediţia sa de recunoaştere.

Dar e vindecat, – exclamă contesa Prima, nu fără o umbră de mulţumire în glas.

Nici n-a fost vreodată bolnav, – spuse ducele Mandarină, strâmbându-se a

lehamite. Prefăcătorie! Teatru!

Contesa Secunda se grăbi să-i dea dreptate. Nu de alta, dar se temea de toanele vărului ei. De unul din acele costisitoare capricii, care îl făceau să se cocoţe pe dulap şi s-o ameninţe că-şi curmă viata dacă nu-i de aceeaşi părere.

Cireşel aflase între timp de la un paznic îmbucurătoarea ştire că Cepelică a evadat din carcera secretă. Nu renunţă totuşi la planul de a elibera pe ceilalţi prizonieri. „Prietenii lui Cepelică sunt şi prietenii mei”! îşi zise el.

Prin întrebări meşteşugite descoperi de la un gardian bă-trân că Pătlăgică poartă cheile închisorii într-o pungă cusută într-unui din ciorapi.

„Asta încurcă totul... Pătlăgică doarme totdeauna cu ciorapii în picioare. Va să zică trebuie făcut aşa fel ca să doarmă buştean, să i le putem lua fără să simtă nimic”, chibzui Cireşel şi porunci Căpşunichii să amestece în tort o porţie dublă de somnifer.

Odată cu căderea nopţii, fata se înfăţişă înaintea cavalerului cu un minunat tort de ciocolată.

— Nu vei avea de ce să te plângi de stăpânul tău – îi făigădui el – când mă voi vindeca o să-ţi dăruiesc hârtiuţa unei praline pe care am mâncat-o acum un an. Tii, ce parfum are.

Capşunica se plecă până la pământ în semn de adâncă mulţumire. Când reveni la verticală, Pătlăgică dormea tun. Începuse să sforăie ca o orchestră întreagă de contrabaşi. Îl înştiinţa pe Cireşel şi, împreună, ţinându-se de mână se îndreptară spre apartamentul cavalerului, strecurându-se prin coridoarele întunecate ale castelului. Trecură şi prin faţa camerei tânărului duce Mandarină, care la această oră tocmai făcea exerciţii de sărituri.

Ca să-şi poată executa primejdioasele salturi pe mobile şi de pe mobile, ori de câte ori avea de susţinut vreo pretenţie mai însemnată, ducele Mandarină avea, se înţelege, nevoie de un antrenament cât se poate de temeinic. Mandarină exersa numai noaptea.

Cireşel şi Capşunica chitiră pe rând pe gaura cheii şi-l zăriră sărind ca o pisică de pe dulap pe policandru, apoi de pe tăblia patului pe rama oglinzii şi de acolo pe spatele unui scaun. Pe perdele se căţăra cu o iuţeală de necrezut. Devenise un acrobat perfect.

Odaia lui Pătlăgică nu era cu totul cufundată în întuneric. Capşunica avusese grijă să lase obloanele deschise şi razele lunii pătrundeau înăuntru.

Pe Pătlăgică îl găsiră sforăind din răsputeri. Tocmai visa cum Capşunica îi mai adusese un tort şi tot de ciocolată, mai mare, cât o roată de moară. Şi se făcea că nesăţiosul baron Portocală îi aţinea într-una calea, cerându-i ameninţător jumătate din tort. Iar el, gata să-şi apere drepturile, scosese bătăios sabia din teacă. Baronul o luase la fugă, dând bice nenorocitului de Fasole, care se frângea din şale sub povara căruciorului. De cum scăpă de baron, îi apăru tânărul duce Mandarină căţărat în vârful unui plop înalt, urlând cât îl ţinea gura: „Ori îmi dai jumătate din tort, ori mă arunc cu capul în jos. Păzea!”

După cum vă daţi seama, numai vise plăcute nu avea Pătlăgică. Toţi voiau să-i smulgă tortul acela blestemat şi până la urmă însuşi tortul se apucă să-i joace festa.

Ciocolata se prefăcuse dintr-odată în carton. Şi când cavalerul, fără să bănuiască nimic, muşcă cu lăcomie din el, se pomeni cu gura plină de ceva groaznic, ca o pastă de rumeguş.

În timp ce Pătlăgică se zbătea pradă coşmarului, Căpşunica îi dezvelise picioarele, iar Cireşel, dezbrăcându-i cu grijă ciorapii, scosese la iveală legătura cu chei.

S-a făcut, – şopti el înfiorat.

Dacă observă lipsa cheilor, face moarte de om, se îngrozi fata privind spre Pătlăgică.

Să mergem, nu cumva să se trezească.

Nu-i niciun pericol. Am pus atâta praf că ar fi ajuns la sigur pentru o armată întreagă de duşmani.

Ieşiră tiptil din cameră, închiseră binişor uşa şi coborâră treptele cu inima cât un purice.

Deodată Cireşel se opri încurcat.

Şi gardienii?

Doamne, de gardieni am uitat cu totul!

Căpşunica îşi vârî gânditoare un deget în gură. Se obişnuise să-şi scoată ideile din deget: cum îşi sugea un deget, hop şi ideea.

— Am găsit – chicoti înveselită. Eu mă duc în dosul castelului şi strig ca din gură de şarpe: „Ajutor, ajutor!”. Tu alergi la gardieni şi-i trimiţi încoace. O să rămâi singur, deschizi închisoarea şi... Asta e!

Înşelătoria reuşi de minune. Căpşunica se văita şi tipa „Ajutooor!” atât de sfâşietor încât şi arborii dacă ar fi avut urechi ar fi ieşit din rădăcini să-i vină într-ajutor. Gardienii, alarmaţi de Cireşel, ţâşniră într-acolo, ca nişte ghiulele de tun.

— Grăbiţi-vă, în numele cerului – îi îndemna băiatul, frângându-şi mâinile – au năvălit tâlharii! Tâlharii!

Rămas singur, Cireşel deschise poarta celulei şi care nu-i fu mirarea când printre ceilalţi prizonieri îl zări şi pe Cepelică.

Tu aici? Cum aşa?

Lasă, o să-ţi povestesc altădată pe îndelete. Acum nu-I timp de pierdut.

Luaţi-o pe aici – îi îndrumă Cireşel arătându-le o cărăruie ce ducea de-a dreptul spre pădure. Gardienii au luat-o în partea cealaltă.

Pe lelea Lubeniţa, mult prea grasă ca să poată fugi, o dădură de-a rostogolul ca pe un butoiaş.

Cepelică rămase cel din urmă. Îl îmbrăţişa cu căldură pe viconte, care avea ochii plini de lacrimi.

Te-ai purtat vitejeşte – îl felicita Cepelică scuturându-i mâinile – şi ca să-ţi spun drept, eu unul n-am crezut nicio clipă că ai fost cu adevărat bolnav.

Acum ia-ţi tălpăşiţa să nu te înhaţe din nou.

Ne vom vedea în curând.

— Îl asigură Cepelică la plecare. Cât despre Pătlăgică, las' pe mine, îi coc eu şi altele, tot una şi una.

Din două salturi îi ajunse pe ceilalţi din urmă şi puse voiniceşte umărul s-o rostogolească pe mătuşa Lubeniţa. Cireşel, la rândul lui, urcă în apartamentul cavalerului şi aşează cheile la locul lor, adică la călcâiul ciorapului drept al lui Pătlăgică.

Gardienii în acest timp o găsiră pe Căpşunica dându-se de ceasul morţii. Se trântise la pământ, îşi sfâşiase şorţul şi îşi zgâriase obrazul, ca să-i facă să creadă într-un atac banditesc.

Încotro au luat-o? o întrebară gardienii gâfâind.

Pe acolo, – sughiţă Căpşunica arătându-le drumul spre sat.

Gardienii se îndreptară în goană mare spre sat, îi dădură ocol de câteva ori şi arestară în cele din urmă un pisoi, în ciuda protestelor sale mai mult decât zgomotoase.

Suntem într-o ţară liberă – miorlăia el indignat. N-aveţi dreptul să mă arestaţi, şi taman când şoarecele pe care-l pândesc de ore întregi se hotărâse

în sfârşit să-şi părăsească ascunzişul.

În închisoare o să găseşti şoareci cu duiumul, – îl linişti gardianul şef.

O jumătate de oră mai târziu, ajunşi la castel, gardienii găsiră închisoarea pustie.

Nu cred că e nevoie să vă mai spun ce mutre înspăimân-tate făcură.

Închiseră grăbiţi motanul în celulă, apoi, de frica furiei lui Pătlăgică, lăsară totul baltă şi, zvârlind claie peste grămadă puşti şi baionete, o luară la sănătoasa.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, Pătlăgică coborî din pat şi se privi în oglindă.

— Nasul e vindecat, – se bucură el. În sfârşit pot să-mi scot urâţenia asta de plasture şi să mă duc să iau interogatoriul arestaţilor.

Luă cu sine pe domnul Mazăre, în calitate de avocat, şi pe don' Pătrunjel ca grefier, pentru a însemna răspunsurile arestaţilor. Toţi trei, unul după altul, păşeau spre închisoare, ţanţoşi şi cu feţe grave, cum de altfel se şi cere unor magistraţi ce se respectă.

Pătlăgică scoase cheile din ciorapul drept, descuie uşa celuleişi... făcu un salt atât de brusc înapoi, încât îl răsturnă pe don' Pătrunjel, ce se afla în spatele lui.

Dinăuntru se auzea un mieunat atât de jalnic că ar fi mişcat şi pietrele.

— Ce faci aici? îl întrebă Pătlăgică pe pisoi, după ce-şi reveni din buimăceală.

— Mă doare burta – se tânguia pisoiul – transportaţi-mă, vă rog, la infirmerie, sau trimiteţi-mi cel puţin un doctor.

Motanul îşi petrecuse toată noaptea vânând şobolani şi se ghiftuise într-atâta, încât din bot, printre dinţi, îi atârnau nici mai mult nici mai puţin decât vreo două sute de cozi.

Cavalerul îi dădu drumul cu îngăduinţa de a se înapoia la închisoare, ori de câte ori va avea poftă să vâneze. Ba chiar îi puse în vedere:

— Dacă ai fi atât de amabil să păstrezi cozile şobolanilor vânaţi, pentru a dovedi cu ele activitatea dumitale în folosul obştesc, administraţia castelului îţi va plăti osteneala cu o lef- şoară, bineînţeles în raport cu numărul cozilor colecţionate. Îndată după aceasta, Pătlăgică trimise guvernatorului o telegramă ce suna aşa: „La castelul Cireşiamare situaţia extrem de gravă stop prezenţa alteţii voastre absolut necesară împreună cu un batalion de Lămâiaşi stop”.

Capitolul doisprezece
Grădinarul Praz îşi bate joc de instrumentele de tortură

În dimineaţa zilei următoare guvernatorul, prinţul Lămâie, îşi făcu apariţia pe uliţele satului, însoţit de o suită de patruzeci de Lămâi şi de un batalion de Lămâiaşi.

Zarva clopoţeilor, pe care – după cum ştiţi – îi purtau cu toţii agăţaţi în vârful pălăriilor, sculă tot satul în picioare.

Praz, ce tocmai se dichisea în faţa oglinzii, îşi întrerupse pentru o clipă periatul mustăţilor şi se plecă curios peste pervaz. Aşa şi fu arestat, cu o jumătate de mustaţă în sus, iar cu cealaltă, atârnând în jos.

Numai niţel, vă rog, daţi-mi voie să-mi perii şi jumătatea stângă, – se ruga Praz de Lămâiaşii ce-l duceau la închisoare.

Ia mai ţineţi fleanca sau vrei să-ţi intrăm cu briciul în mustăţi, ca să nu te

mai osteneşti de loc cu periatul?

Şi Praz tăcu mâlc de teamă să nu-şi piardă sub ghilotina amintită singura podoabă.

Domnul Mazăre fu şi el ridicat. Avocatul se zbătea şi se smucea ţipând piţigăiat:

— E o eroare, eu sunt avocatul castelului, consilierul cavalerului Pătlăgică... E o eroare. Eliberaţi-mă imediat... Protestez!

Dar protesta de-a surda.

Lămâiaşii se instalară în parcul castelului. Lectura tăbliţelor domnului Pătrunjel îi distra de minune un timp, dar socotind apoi că-i mult mai amuzant să le încalce, începură să rupă florile, să pescuiască cu tichiile peştişorii de aur din bazin, să tragă cu puşca în geamurile serelor şi să facă tot felul de glume la fel de reuşite.

Contesele alergau ţinându-se cu mâinile de cap de la un comandant la altul.

Vă rugăm din suflet, domnilor, porunciţi să înceteze debandada asta... Nimicesc tot parcul...

Eroii noştri – răspunseră ei – au nevoie de puţină destindere, după osteneala războinică... Şi în definitiv merită şi ei un pic de sacrificii şi chiar de recunoştinţă din partea dumneavoastra Contesele îşi dădură cu părerea că arestarea lui, Praz şi Mazăre nu era cine ştie ce osteneală. Comandanţii se supărară foc:

— Da? Foarte bine. O să le dăm atunci ceva de lucru, ca să-mi merite băieţii solda. De pildă... Ce-ar fi să-i punem să vă aresteze pe amândouă?

Nemaiavând la cine se plânge, contesele se adresară prinţului Lămâie. Acesta se încartiruise cu toţi cei patruzeci de Lămâi din suită, în cele mai frumoase odăi ale castelului şi se purta foarte puţin respectuos faţă de Pătlăgică, de baron, de duce, de Pătrunjel şi chiar faţă de contese.

Baronul devenise îngrijorat:

— O să vedeţi – prorocea cu voce joasă – ăştia n-o să se cărăbănească până nu ne-or da gata toate proviziile. O, ce pacoste... O să ne lase în cea mai neagră mizerie. Ce catastrofă! N-o să mai avem nici după ce bea apă... In sfârşit, guvernatorul deschise ancheta. Ordonă să fie adus Praz.

Don' Pătrunjel îşi suflă nasul în nelipsita lui batistă cu pătrăţele şi se pregăti să noteze declaraţiile, iar Pătlăgică se aşează în dreapta guvernatorului ca să-i şoptească ce avea de făcut, lucru absolut necesar, prinţul fiind teribil de uituc.

De altfel nu avea nicio inteligenţă prea sclipitoare. Singurul lucru cu adevărat sclipitor cu cară se putea mândri capul său fiind clopoţelul de aur din vârful pălăriei.

Când îl zări pe anchetat, exclamă:

— Ce mustaţă superbă! Pe onoarea mea, n-am mai văzut în tot ţinutul una la fel de lungă, de mătăsoasă şi de ferchezuită.

Praz şi-o spilcuise într-adevăr cu deosebită grijă, deoarece nu avea altă distracţie în închisoare.

Mulţumesc, înălţimea voastră, – răspunse el cu umilinţă.

Şi pentru că tot suntem împreună – reluă guvernatorul – o să te înalţ la rangul de cavaler al Mustăţii-de-Argint. Hei, Lămâiaşi!

Dregătorii sosiră în pas alergător.

— Aduceţi-mi o cunună de cavaler al Ordinului Mustăţii-de-Argint!

Aceştia aduseră pe o tavă o mustaţă răsucită colac – de argint, se înţelege – ce se aşeza ca o cunună în jurul capului.

Praz era năuc de-a binelea. Va să zică de asta îl aduseseră între baionete: ca să-l decoreze, şi nu aşa cum crezuse, pentru interogator.

Se înclină în faţa prinţului, care, foarte satisfăcut, îi aşează pe vârful capului înalta distincţie, îl îmbrăţişa şi îl sărută mai întâi pe vârful drept, apoi pe cel stâng al mustăţii. Pe urmă, zăpăcit cum era, se pregăti de plecare. Pătlăgică se aplecă şi-i şopti la ureche:

— Alteţă, îmi permit respectuos să vă atrag atenţia că aţi învestit drept cavaler un tâlhar primejdios.

— Din clipa când l-am învestit cavaler – răspunse prinţul cu demnitate – nu mai e un tâlhar. Am zis. Şi acum hai să-I luăm interogatoriul.

Întorcându-se spre Praz îl întrebă dacă ştie cumva în ce parte au fugit prizonierii şi unde este ascunsă căsuţa lui Dovleac. La amândouă întrebările Praz avu un singur răspuns: „Nu ştiu”.

Pătlăgică se făcu foc şi pară:

Alteţă, asta-i o minciună sfruntată. Propun să fie pus la cazne până ce va mărturisi adevărul adevărat, tot adevărul şi numai adevărul!

Foarte bine, cât se poate de bine – aprobă prinţul rânjind cu satisfacţie. Să fie torturat! Uitase cu desăvârşire că-l decorase cu câteva minute înainte şi hain cum era, se îmbujora de fericire la gândul că va fi de faţă la tortură.

— La ce cazne să-l supunem? mtrebă călăul care sosise cu toate sculele sale: furci, cleşti, secure şi chiar cu o cutie de chibrituri, pentru a da foc, la nevoie, rugului.

— Smulgeţi-i mustăţile, – porunci guvernatorul.

Călăul începu să tragă de ele, să le smucească, se căzni din răsputeri, până ce ajunse lac de năduşeală, dar nu reuşi să clintească nici măcar un firicel din mustaţa care, ca frânghie de rufe, dobândise o extraordinară elasticitate şi rezistenţă.

În ce-l priveşte pe Praz, acesta nici nu se sinchisea, ba chiar zâmbea pe sub mustăţi. In cele din urmă, călăul, frânt de oboseală, se prăbuşi ca o cârpă, pierzându-şi cunoştinţa.

Dus într-o celulă secretă şi uitat acolo, bietul Praz fu nevoit să se hrănească cu carne crudă de şobolani, iar mustaţa îi crescu atât de mare, încât, nemaiîncăpând în celulă, se răsucise într-o parte şi alta, ca doi colaci de sârmă.

Când îi veni rândul, domnul Mazăre se aruncă la picioarele guvernatorului şi începu să i le sărute cu aprindere, mi-logindu-se pierdut: îndurare, alteţă. Sunt nevinovat.

Rău, domnul meu, foarte rău. Dacă ţi-ai mărturisi vinovăţia te-aş elibera pe loc. Dar pentru că susţii că eşti nevinovat, lucrurile stau cât se poate de prost pentru dumneata.

Dovedeşte că eşti nevinovat.

— Poţi să ne spui, de pildă, unde s-au refugiat prizonierii?

— Nu, alteţă, – răspunse el tremurând.

Aşa şi era, habar nu avea.

— Vezi – exclamă prinţul Lămâie – că nu eşti în stare să dovedeşti nimic?! Cum să te eliberez atunci? Pe ce temei?

Avocatul aruncă o privire deznădăjduită lui Pătlăgică, dar acesta, cu ochii aţintiţi în tavan, părea să nu aibă nimic mai bun de făcut decât a-şi explora cu degetele nasul. Domnul Mazăre îşi dădu seama că-i pierdut şi-l apucă o furie cumplită împotriva protectorului şi stăpânului său care-l părăsea cu câinoşenie la ananghie.

— N-ai putea să ne spui – continuă prinţul Lămâie -unde e ascunsă casa lui Dovleac?

Asta o ştia prea bine domnul Mazăre, din acea faimoasă dimineaţă când

trăsese cu urechea la discuţia dintre Cepelica şi ceilalţi ţărani.

„Dacă destăinui ascunzătoarea – îşi făcu el socoteala – voi fi liber. Dar cu ce o să mă aleg? Acum am văzut cât le plăteşte pielea nobililoi mei amici. Cât timp s-au folosit de titlul şi de iscusinţa mea avocăţească pentru a înşela pe ceilalţi mă invitau la masă şi mă linguşeau. Nu, nu vreau să-i mai ajut. Să poftească să se descurce singuri. Eu n-am să suflu o vorbă, nici să mă taie. Fie ce-o fi...”

Răspunse tăios:

Nu, nici asta nu ştiu.

Minţi – urlă Pătlăgică – ştii prea bine, dar nu vrei să spui.

Asta n-o mai putu îndura Mazăre. Se ridică în vârful picioarelor, ca să pară mai înalt, îl ţintui cu o privire ucigătoare pe Pătlăgică şi-i aruncă în obraz:

— Da! Ştiu unde se află căsuţa, dar n-am să vă spun nici în ruptul capului. Niciodată, mă auzi? Niciodată.

Prinţul Lămâie îl privi cu sprâncenele arcuite de nedumerire.

— Gândeşte-te bine, amice, – îl sfătui el sec. Dacă nu mărturiseşti, voi fi nevoit să te spânzur.

Lui Mazăre începură să-i tremure genunchii, apoi i se mu-iară de tot. Îşi pipăi îngrozit gâtul: o clipă i se păru că simte laţul strângându-i beregata. Rămase însă neclintit.

— Spânzuraţi-mă – spuse el mândru – spânzuraţi-mă chiar acum!

Şi după ce rosti aceste cuvinte, deveni alb ca varul – lucru cu totul neobişnuit pentru o mazăre – şi leşină. Don' Pătrunjel consemnă în procesul-verbal: „Acuzatului i-a venit rău din pricina remuşcărilor”. Îşi suflă apoi nasul în cearşaful lui cadrilat şi închise registrul. Interogatoriul se terminase.

Capitolul treisprezece
Mazăre salvează, fără să vrea, viaţa cavalerului

Domnul Mazăre se trezi în întuneric şi crezu că a fost spânzurat.

„Am murit, – îi trecu prin minte. Şi fără îndoială că mă aflu în iad... Mă miră numai că e aşa puţin foc pe aici. Adică, la drept vorbind, nu e de loc. Ciudat: un iad atât de întunecos, fără smoală şi pucioasă aprinsă... E imposibil...”

În aceeaşi clipă scrâşnetul unei chei ce se învârtea în broască şi scârţâitul balamalelor îl făcu să se dezmeticească de-a binelea. Va să zică nu murise. Era la închisoare. Îngrozit de această neaşteptată descoperire se pitula într-un ungher, aşteptând să se ivească în pragul uşii călăul însoţit de Lămâiaşi. Lămâiaşii apărură într-adevăr, dar în mijlocul lor nu se găsea călăul cel fioros, ci... cavalerul Pătlăgică în persoană, legat fedeleş, ca un salam de iarnă. În virtutea obişnuinţei, domnul Mazăre sări în picioare şi se pregăti să-i iasă în întâmpinare, dar se opri locului., Ce-mi veni? Acum doar e puşcăriaş ca şi mine...” Şi deşi nu-i mai rămăsese nici urmă de simpatie pentru cavaler i se adresă cu bunăvoinţă:

— Aşadar, aţi fost arestat şi dumneavoastră.

— Arestat? Zi mai bine că m-au condamnat la moarte,
Voi fi spânzurat mâine în zori, după dumneata. Sau poate nu stii că asta-i celula osândiţilor. Avocatul îl ascultă buimăcit.

— Prinţul Lămâie – continuă Pătlăgică – şi-a ieşit din sărite că nu poate să-i dea de cap poveştii ăleia. Ştii ce-a făcut? M-a învinuit în faţa conteselor că eu însumi aş fi capul complotului urzit împotriva castelului şi m-a oshâdit la

spânzurătoare.

Domnul Mazăre nu ştia dacă să se bucure sau să-l compă-timească. În cele din urmă, îl bătu cu palma peste genunchi: Curaj, domnule cavaler! Nu vă pierdeţi firea! Vom muri împreună...

Slabă mângâiere, – scânci Pătlăgică. Totuşi, îngăduie-mi acum, în pragul morţii, să-ti cer iertare că nu te-am sprijinit îndeajuns în timpul interogatoriului. Înţelegi dumneata, era în joc capul meu...

Eh, ce-a fost a fost, să nu mai dezgropăm morţii, zise Mazăre împăciuitor. Acu' suntem tovarăşi de suferinţă... Mai bine să încercăm să ne ajutăm unul pe altul.

Sunt de aceeaşi părere, – răsuflă uşurat Pătlăgică. Mă bucur din inimă că nu-mi porţi pică.

Scoase din buzunar o felie de tort şi o împărţi frăţeşte cu domnul Mazăre, care faţă cu atare mărinimie se holba năuc, nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

E tot ce mi-au mai lăsat – oftă Pătlăgică, dând din cap cu tristeţe.

Eh, aşa-i viaţa, ca un scrânciob – filosofa Mazăre -când te saltă, când te coboară. Până mai ieri tăiaţi şi spânzuraţi în tot castelul şi acum aţi ajuns un biet prizonier.

Cavalerul mesteca tortul în tăcere.

Ştii – zise el într-un târziu – mai că-mi pare bine că Cepelică m-a dus de nas. Zău. În fond e un puşti isteţ şi cumsecade. Şi tot ce-a făcut a făcut doar ca să-i ajute pe sărmanii oameni.

Asta aşa e, – aprobă domnul Mazăre.

Cine ştie – suspină Pătlăgică – cine ştie unde se ascund acum bieţii evadaţi? Crede-mă, aş vrea din suflet să potface ceva pentru ei.

Şi cam ce-aţi putea face în situaţia în care vă aflaţi?

Ai dreptate... Chiar că nu ştiu.

Nici eu, destăinui Mazăre care, văzând că Pătlăgică se poartă atât de prietenos, deveni vorbăreţ. Habar n-am... De altfel nici nu ştiu unde se află. Ştiu doar unde e ascunsă casa lui Dovleac.

La auzul acestor cuvinte, inima cavalerului încetă să mai bată.

„Pătlăgică – îşi zise el – fii atent la ce trăncăneşte dobitocul ăsta... poate mai există vreo portiţă de scăpare pentru tine”.

Ştii într-adevăr? întrebă el cu voce sugrumată.

Sigur că ştiu, dar n-o să divulg niciodată secretul. Nu vreau să mai aduc vreo belea pe capul bieţilor oameni.

— Aceste sentimente îţi fac cinste, domnule avocat. Dacă aş şti, nici eu n-aş da ceva în vileag... N-aş vrea pentru nimic în lume ca sărmanii de ei să mai pătimească din vina mea.

— Dacă-i aşa – zise domnul Mazăre emoţionat – daţi-mi voie, sunt fericit să vă strâng mâna.

Pătlăgică îi întinse mâna şi şi-o lăsă strânsă îndelung. Domnul Mazăre capătă brusc o nemaipomenită mâncărime de limbă.

Nici nu vă puteţi închipui – zise el înveselit – cât de aproape de castel se află căsuţa... Şi noi eram atât de proşti, că nici nu ne dădea prin minte.

Da? în ce loc anume? întrebă Pătlăgică cu un ton nepăsător.

Dumneavoastră, îndrăznesc să vă spun, domnule cavaler, mâine veţi muri o dată cu mine şi amândoi vom duce secretul în mormânt.

Desigur – lacrimă Pătlăgică – mâine în zori adio viaţă, iar cenuşa noastră va fi risipită în cele patru vânturi.

Domnul Mazăre se lipi cât putu de strâns de tovarăşul lui de ştreang şi-i şopti la ureche:

— Căsuţa lui moş Dovleac este ascunsă în pădure şi e dată în grija domnului Afină.

Pătlăgică îl lăsă să spună tot ce avea de spus apoi îl apucă de mână şi i-o strânse călduros: Dragul meu prieten, îţi mulţumesc din toată inima că mi-ai încredinţat această taină importantă. Pur şi simplu mi-ai salvat viaţa.

Eu? V-am salvat viaţa? Vă arde de glume?

Câtuşi de puţin, – răspunse Pătlăgică ridicându-se în picioare.

Se duse apoi la uşă şi bătu cu pumnii în ea până ce Lămâiaşii veniră s-o deschidă.

— Conduceţi-mă de îndată la prinţul Lămâie – porunci el semeţ, cu obişnuitul lui ton obraznic. Am să-i fac destăinuiri importante.

Cavalerul îi povesti prinţului tot ce aflase. Prinţul nu-şi mai încăpea în piele de bucurie.

Hotărârâ să meargă chiar a doua zi, imediat după execuţia domnului Mazăre, să ridice căsuţa din pădure.

Capitolul patrusprezece
Domnul Mazăre ajunge la spânzurătoare

In mijlocul pieţii din sat fu ridicată o spânzurătoare de toată frumuseţea.

Spânzurătoarea era cocoţată pe un podium, podiumul avea o trapă, iar trapa urma să se deschidă sub picioarele condamnatului, în clipa când călăul apăsa pe un buton.

Călăul trebuia să apese pe un buton imediat ce agăţa în ştreang pe domnul Mazăre, iar domnul Mazăre urma să se prăvale înlăuntru şi să rămână acolo până se va înţepeni pe veci...

Când, veniră să-l ia la spânzurătoare, domnul Mazăre făcu tot ce-i stătu în putinţă ca să mai câştige timp.

Îşi aminti mai întâi că nu se bărbierise, îi veni apoi în minte să se spele pe cap şi în cele din urmă ajunse la concluzia că-i crescuseră prea lungi unghiile de la picioare şi că e absolut necesar să şi le scurteze. Călăul se împotrivi, pentru că pierdea astfel o groază de vreme, dar nu putea nesocoti ultima dorinţă a unui condamnat la moarte-aşa încât îi aduse o foarfecă. Domnul Mazăre îşi tăie unghiile timp de două ore. Până la urmă, nemaiavând ce scorni, fu nevoit să pornească pe ultimul drum.

În timp ce suia treptele eşafodului, o spaimă nebună puse stăpânire pe el. Va să zică trebuie să moară, să se prăpădească, să se ofilească el, atât de mic, atât de verde şi de rotofei. Oh, şi cât de greu este să te desparţi de viaţă când eşti proaspăt ras, spălat] a cap şi cu unghiile tăiate!

Tobele începură să răpăie. Călăul trase gluga peste capul avocatului, numără până la treisprezece, pentru că era superstiţios, şi apăsă pe buton. Trapa se desfăcu şi-l înghiţi pe domnul Mazăre ca o gură de întuneric., De data asta m-am dus pe copcă, – îi fulgeră prin minte. Sunt mort”. Auzi ca prin vis un glas fornăit:

— Tai-o dumneata, domnule Cepelică. M-a orbit de tot lumina asta.

Domnul Mazăre simţi cum cineva îi taie frânghia din jurul gâtului şi auzi din nou acelaşi fornăit lângă ureche:

— Dă-i să tragă o duşcă din siropul ăsta de cartofi. E un straşnic întăritor. Noi, cârtiţele, nu pornim niciodată la drum fără el.

Drace, oare ce se întâmplase?

Capitolul cincisprezece
Explicaţii la capitolul precedent

Ce se întâmplase? Pur şi simplu cele ce urmează: Cepelica aflase despre primejdia ce-l păştea pe Mazăre de la Ridichiuţa, care la rândul ei ştia totul de la Căpşunica. Băiatul se găsea ascuns, laolaltă cu ceilalţi evadaţi, intr-o peşteră din pădure, nu departe de căsuţa lui Dovleac. Vestea îl pusese într-o mare încurcătură. Ca să se poată concentra, fu nevoit să împrumute sula meşterului Strugure şi abia după o scărpinătură zdravănă găsi de cuviinţă să i-o înapoieze.

— Mulţumesc, am găsit, – spuse el şi o luă la goană.

Nimeni nu-l întrebă ce găsise, doar moş Dovleac suspină încrezător:

— Dacă spune el că a găsit, o fi găsit!

Ca să găsească însă ce „găsise”, Cepelica trebui să caute o bună bucată de vreme. Se opri în mijlocul unui câmp presărat cu muşuroaie. Din când în când răsărea încă unul fraged şi rotund, ca o ciupercă. Aşadar, Cârtiţa era în plină activitate.

Cepelica aşteptă până ce un nou muşuroi se ivi chiar la picioarele lui, îngenunche şi strigă: Doamnă Cârtiţă, doamnă Cârtiţă, sunt eu, Cepelică!

Daa, matale eşti, – mormăi Cârtiţa morocănoasă. Află atunci că încă sunt pe trei sferturi oarbă, de când am avut ghinionul să te întâlnesc data trecută. Nu cumva ai de gând să-mi propui o nouă expediţie în căutare de grote luminoase?

Nu vorbiţi cu păcat, doamnă Cârtiţă... Mi-am regăsit prietenii numai şi numai mulţumită dumneavoastră. Am izbutit să ne eliberăm şi ne-am ascuns deocamdată într-o peşteră din apropiere.

Mulţumesc pentru informaţii, dar află că toate astea nu mă interesează câtuşi de puţin. La revedere!

Doamnă Cârtiţă, doamnă Cârtiţă – o strigă din nou Cepelică – vă rog, ascultaţi-mă.

Bine, vorbeşte odată, dar să-ţi iasă din cap că aş mai fi dispusă să-ţi dau o mână de ajutor.

Nu e vorba de mine, ci de avocatul Mazăre. Vor să-l spânzure mâine dimineaţă.

Să-i fie de bine -răspunse Cârtiţă – aş veni cu plăcere, zău aşa, cu condiţia să ajut la înnodarea laţului. Nu-mi sunt simpatici avocaţii şi nu pot suferi mazărea.

Pe scurt, ca s-o înduplece, trebui să-i toarne câte în lună şi câte în stele. De altfel băiatul nu-şi pierduse nădejdea nicio clipă.

Sub învelişul ei întunecat şi aspru Cârtiţă ascundea o inimă de aur şi n-ar fi fost în stare să-şi refuze ajutorul pentru o cauză dreaptă.

Aşa se şi întâmplă. Înduioşată, dar bombănind încă, Cârtiţă îl întrerupse la un moment dat: Ia nu-mi mai împuia atâta capul. Ţi se învârteşte limba ca o morişcă... Spune-mi mai bine în ce direcţie să sap.

În direcţia nord – nord-vest – răspunse Cepelică sărind în sus de bucurie.

Cit ai clipi din ochi Cârtiţă sfredeli un tunel larg, până dedesubtul spânzurătorii, şi apoi amândoi se aşezară sub chepeng în aşteptarea evenimentelor.

Când trapa se deschise şi se pomeniră cu domnul Mazăre legănându-se ca

un fir cu plumb, Cepelică reteză la repezeală funia, îi dădu pe gât din siropul de cartofi al Cârtiţii şi ca să fie sigur că-şi vine în fire îi mai trase şi câteva perechi de palme.

Domnul Mazăre, după cum lesne vă puteţi închipui, era atât de fericit, încât se credea la porţile raiului.

Oh, domnule Cepelică, ai murit şi dumneata? Uite ce nostimă întâmplare. Auzi domnule, să ne întâlnim pe negândite aici, în Paradis.

Ei, avocate, trezeşte-te! îl zgâlţâi Cârtiţa. Aici nu-i nici rai, nici iad. Şi eu nu sunt nici sfântul Petre, nici Scaraoţchi.
Sunt o Cârtiţă bătrână, care arde de nerăbdare să-şi vadă de treburile ei. Întinde-o cât mai repede de aici şi fă tot posibilul ca pe viitor să-mi ieşi în cale cât mai rar. De fiecare dată când mă întâlnesc cu vreunul din voi mă aleg cu o insolaţie. In groapa de la piciorul spânzurătoarei era întuneric beznă, dar pentru Cârtiţă era atâta lumină că-i fierbeau creierii în cap.

În sfârşit, se dezmetici şi domnul Mazăre şi îşi dădu seama pe ce lume se află. Înţelegând că îşi datorează viaţa Cârtiţei şi lui Cepelică, nu mai contenea să le mulţumească. Îi îmbrăţişa când pe unul, când pe celălalt, ba vru chiar să-i îmbrăţişeze pe amândoi deodată, dar nu reuşi să-i cuprindă cu braţele sale prea scurte.

Când se mai potoli, o porniră tustrei prin tunel, prin care, după un timp, făcând o întoarcere la dreapta, Cârtiţa sapă o nouă galerie spre peştera unde se aflau meşterul Strugure, moş Dovleac, Pară şi ceilalţi evadaţi.

Avocatul fu primit cu mare entuziasm: uitaseră cu toţii duşmănia din trecut.

Cârtiţa se despărţi de noii săi prieteni cu lacrimi în ochi.

— Dacă aţi avea puţină minte aţi veni să locuiţi cu mine la subsol – îi certă dânsa – acolo nu-s nici spânzurători, nici.

Pătlăgici, nici Lămâi, nici Lămâiaşi. Mamă, ce trai aţi mai duce, în linişte şi – mai ales în întuneric. Oricum, dacă aveţi vreodată nevoie de mine daţi-mi de ştire. Aruncaţi un bileţel în gaura asta. Voi trece din când în când pe aici să aflu noutăţi de la voi. Şi acum, rămâneţi cu bine!

În timp ce toţi îşi luau cu dragoste rămas bun de la bă-trâna Cârtiţă, Mazăre îşi dădu una cu palma peste frunte. Lovitura fu atât de puternică încât el se rostogoli cu picioarele în sus.

Ce uituc! Ce gură-casă! Din asta o să mi se tragă pierzania.

Aţi uitat ceva? întrebă mătuşa Lubeniţa ajutându-l să se ridice şi să-şi cureţe hainele.

Mazăre povesti păţania cu Pătlăgică:

— Nici vorbă că la ora asta au şi ridicat căsuţa din pădure, – încheie el amărât.

Cepelică o luă la fugă ca un iepure, şi în doi timpi şi trei mişcări ajunse sub stejarul domnului Afină. Dar ia căsuţa de unde nu-i!

Pitit între două rădăcini ale stejarului, domnul Afină plângea de ţi se rupea inima.

O, frumoasa mea casă! O, căsuţa mea frumoasă!

Au fost pe aici Lămâiaşii? întrebă Cepelică.

O, da, şi mi-au luat totul, totul... Şi forfecuţa mea desperecheată, şi tăbliţa de pe uşă, şi clopoţelul... Tot...

Cepelică se scarpină în cap. Ar fi avut de data asta nevoie de două sule, cel puţin, ca să născocească ceva. Dar n-a-vea nici măcar un ac cizmăresc. Îşi petrecu înduioşat mâna pe după umerii domnului Afină şi-l conduse, fără un cuvânt, spre peşteră. Zărindu-i sosind, nimeni nu le puse vreo întrebare. Era de prisos. Toţi pricepură că de data asta lui Pătlăgică îi izbutise lovitura.

Capitolul şasesprezece
Aventurile lui Mister Morcovely şi ale câinelui său Adulmici

Mister Morcovely... staţi niţel?

Cine e, în definitiv, mister Morcovely? Despre personajul ăsta n-am mai auzit. De unde a răsărit? Ce vrea? Cum arată? E înalt, scund, pântecos, sfrijit? Aveţi puţintică răbdare. O să vedeţi îndată.

Turbat de mânie că nu reuşise să dea de urma evadaţilor, prinţul Lămâie porunci să se răscolească întreg ţinutul.

Lămâiaşii înarmaţi cu greble cercetară fâneţele, holdele, cutreierară pădurile, scormoniră tufişurile, căutându-i şi în gaură de şarpe. Lucrară fără odihnă zi şi noapte dar nu reuşiră altceva decât să adune coşcogea maldăre de gunoaie, rădăcini uscate şi piei năpârlite de şopârle. Nici pomeneală de Cepelică şi de tovarăşii săi.

— Trântorilor! — zbiera la ei guvernatorul. N-aţi fost în stare decât să stricaţi greblele. N-a scăpat una cu dinţii întregi. Aţi merita să nu vă las nici vouă un singur dinte în gură.

Lămâiaşii începură să dârdâie de frică şi timp de un sfert de ceas nu se auzi decât clănţănitul dinţilor, de parcă era răpăitul grindinei pe acoperiş:

— Tac, ţac, ţac!

Un Lămâilă de la curte, care mergea din an în paşti la cinema, îşi dădu cu părerea că ar fi bine să aducă un detectiv.

Ce-i ăla un detectiv? întrebă prinţul Lămâie.

Un om care caută ce-au pierdut alţii. Pierdeţi, să zicem, un nasture de la pijama, ei bine vi-l găseşte cât aţi bate din palme... Un batalion de Lămâiaşi, cum să zic... dezertaţi, ori nişte puşcăriaşi îi descoperă fără măcar să mai bată din palme. E de ajuns să-şi aşeze ochelarii pe vârful nasului şi gata!

— Dacă-i aşa, ce mai căscaţi gura? Chemaţi un detectiv!

— Cunosc eu unul. Cred că e omul care ne trebuie, – zise demnitarul de la curte, care fusese cândva la cinema. Îl cheamă mister Morcovely.

Acum că ştiţi cine-i mister Morcovely-nu ne rămâne decât să-l aşteptăm să sosească. Cu această ocazie vă voi spune cum anume este îmbrăcat şi ce fel de mustaţă poartă. Adică nu, mi-e cu neputinţă să vă dau acest amănunt din simplul motiv că fiu poartă mustaţă. În schimb vă pot da oricâte amănunte despre câinele său. E un ogar, răspunde la numele Adulmici şi rolul său principal este să care instrumentele stăpânului său în spinare. Pentru că mister Morcovely nu ieşea niciodată fără să ia cu sine o duzină de binocluri, două duzini de lupe, o sută de busole, nenumărate aparate de fotografiat, un microscop, o plasă de prins fluturi şi un săculeţ cu sare.

— Dar ce faceţi cu sarea? îl întrebă uimit guvernatorul.

— Cu îngăduinţa alteţii voastre o presar pe coada celor urmăriţi, apoi îi prind cu plasa pentru fluturi.

Fruntea guvernatorului se înoură.

Mă tem că de data asta, sarea nu-ţi va fi de niciun folos: evadaţii noştri n-au coadă.

Cazul e foarte grav... murmură profund încurcat detectivul. Bine dar asta complică extraordinar lucrurile. Cum să-i prind dacă n-au coadă! Pe ce să le pun sare? Alteţa voastră ar trebui să interzică prizonierilor fără coadă să

evadeze sau, cel puţin, să dea dispoziţii să li se ataşeze câte o coadă artificială.

Am văzut la film – se amestecă dregătorul care fusese la cinema – că evadaţii sunt prinşi uneori turnându-li-se sare pe cap.

E un sistem învechit, – se strâmbă cu dispreţ Morcovely.

E un sistem mult, mult prea învechit, – repetă Adulmici.

Câinele detectivului avea acea particularitate de a repeta părerile superiorului său. Cuvânt cu cuvânt – adăugând cel mult, pe ici pe colo, câte un cuvânt propriu, de preferinţă „foarte" sau, mult".

Am altă idee, – zise, luminându-se la chip, mister Morcovely.

Avem multe, multe idei, întări Adulmici, -scuturându-şi cu mândrie urechile bleojdite.

— S-ar putea întrebuinţa piper în loc de sare.

Straşnic, formidabil! aprobă entuziasmat guvernatorul. Le aruncaţi piper în ochi, iar ei se vor preda negreşit. Nu-i aşa?

Numai că – observă Pătlăgică – nu le prea poţi arunca cu uşurinţă piper în ochi, până ce mai întâi nu dai ochii cu ei.

Asta-i mai greu, nimic de zis – admise mister Morcovely dar voi încerca cu ajutorul instrumentelor mele.

Cum v-am mai spus, mister Morcovely era un detectiv cum scrie la carte: nu făcea un pas fără instrumente de bord. Ca să meargă la culcare, de pildă, folosea trei busole. Una ca să nimerească scara, alta ca să găsească uşa, şi în sfârşit a treia pentru a da de pat.

Cireşel, aflându-se în trecere prin faţa camerei detectivului, îl zări împreună cu câinele, întinşi pe duşumea, cât erau de lungi. Aveau în faţa nasului o busolă şi discutau cu aprindere.

Ce faceţi acolo? Nu cumva căutaţi găurile din covor prin care ar fi putut fugi prizonierii?

A, nu! îmi caut patul, domnule viconte. Neiniţiaţii reuşesc în general să-şi găsească patul cu ochiul liber, dar acesta nefiind un procedeu ştiinţific, un detectiv care se respectă nu poate recurge la el. Conştiinţa mea profesională îmi dictează, aşadar, să folosesc aparate şi instrumente dintre cele mai perfecţionate. Busola, precum ştiţi, este înzestrată cu un ac magnetic care arată totdeauna nordul. Ei bine, îndreptându-mă în această direcţie, voi da negreşit peste pat.

Întâmplarea făcu însă ca îndreptându-se în direcţia indicată de acul magnetic să nimerească cu capul în oglinda dulapului care, în urma acestui dur contact, se prefăcu în ţăndări. Adulmici îşi reteză coada într-un ciob şi rămase cu un ciot de coadă...

Se vede că am calculat cu inexactitate, – mormăi Morcovely.

Se vede că am calculat cu multe prea multă inexactitate, – scheună Adulmici jalnic.

Să încercăm să aflăm pe alte căi.

Să încercăm cât mai multe căi, dar dacă se poate să nu ducă la oglinzi!

Mister Morcovely lăsă de o parte busola şi luă o lunetă de mare distanţă. O duse la ochi şi începu să cerceteze, ma-rinăreşte, în dreapta şi în stânga.

Ce vezi, şefule? întrebă Adulmici.

Văd o fereastră... e închisă... are perdele roşii... şi câte patrusprezece geamuri de o parte şi de alta.

Asta e o descoperire foarte importantă, – exclamă Adulmici. Paişpe' cu paişpe' fac douăş'opt. Dacă mergem în direcţia aceea putem care va să zică să ne facem douăş'opt de tăieturi, iar în ceea ce mă priveşte, nu ştiu zău, ce mi-ar mai rămâne din coadă.

Morcovely îşi îndreptă luneta în altă parte.

— Ce mai vezi, şefule? întrebă câinele îngrijorat.

— Văd o construcţie din fier forjat, foarte curioasă, ce se sprijină pe trei picioare înmănunchiate într-un inel de fier.
Deasupra are un acoperiş alb, după cât se pare, smălţuit.

Adulmici rămase înmărmurit de perspicacitatea stăpânului său.

— Şefule – zise el – dacă nu mă înşel, nimeni n-a descoperit până în clipa de faţă acoperişuri smălţuite.

— Bucură-te, noi suntem primii, – zise Morcovely. Un bun detectiv, dragul meu, trebuie să ştie să descopere cât mai multe mistere într-un simplu dormitor.

Se îndreptară cu multă băgare de seamă spre ciudata construcţie de fier forjat, cu acoperiş smălţuit, nu niai înainte însă de a fi lipit urechea de pământ ca să se convingă că nu-i pân-deşte nicio primejdie, că nu se aude niciun tropăit de cal.

După vreo zece paşi, ajunseră lângă obiectiv. Mai făcură un pas şi se adăpostiră sub misteriosul acoperiş, care, dintr-o-dată însă, li se prăbuşi în cap. Dar nedumerirea celor doi ajunse la culme când se pomeniră brusc sub o cascadă sau un. Duş rece ca gheaţa. Încremeniră. Rămaseră aşa, nemişcaţi, de frica altor belele, sub 'torentul de apă ce le şiroia pe umeri, pe ceafă şi se prelingea sub vestă, pe spinare.

Mi se pare – bombăni Morcovely, indignat – că e vorba de un lighean.

Şi mie mi se pare – adăugă Adulmici – că e vorba de un lighean cu multă, multă apă pregătită pentru spălatul de dimineaţă.

Ajutat de credinciosul său asistent, mister Morcovely se ridică. Descoperi de data asta fără multă greutate patul, la o distanţă nu mai mare de un metru jumătate şi se îndreptă spre el, plin de demnitate, pradă unor reflecţii adinei: în meseria noastră trebuie să înfrunţi multe pericole... Dar ai şi satisfacţii... Iată, am făcut zob oglinda, mi s-a vărsat ligheanul cu apă în cap, în schimb am găsit patul.

Da, ne-am spălat bine, bine, la cap – completă câinele, care, mai puţin norocos decât stăpânul său, fu nevoit să doarmă pe un preş, cu capul rezemat de pantofii uzi ai detectivului.

Morcovely sforăi toată noaptea şi se trezi o dată cu primele raze de soare.

— Ei, Adulmici, băiatule – îl fluieră el prietenos – la treabă!

— Sunt gata, stăpâne – mârâi câinele şi dintr-un salt se şi propti în ciotul de coadă ce-i mai rămăsese după nefericita păţanie cu oglinda.

Nu se putură spăla pe faţă deoarece în lighean nu mai era niciun strop de apă.

Adulmici se mulţumi să se lingă niţel pe bot, apoi îşi plimbă limba şi pe faţa stăpânului.

Coborâră pe urmă în grădină şi fără să-şi mai piardă vremea începură investigaţiile pentru descoperirea evadaţilor. Detectivul scoase din buzunar un săculeţ plin cu numere – nouăzeci, ca la loterie – ceru câinelui să tragă unul. Adulmici vârî laba în săculeţ şi scoase numărul şapte.

— Trebuie să facem şapte paşi la dreapta – tălmăci detectivul după câteva minute de cugetare.

Făcură şapte paşi la dreapta şi nimeriră într-o tufă de urzici. Adulmici îşi urzică biata rămăşiţă de coadă, iar detectiva nasul, care se băşică îndată şi deveni roşu ca un ardei iute Trebuie să fie o greşeală pe undeva, – mormăi el.

Trebuie să fi fost multe, multe greşeli, – aprobă trist câinele.

Să încercăm alt număr...

— Să încercăm cât mai multe numere.

La o a doua tragere ieşi numărul douăzeci şi opt, de unde mister Morcovely trase concluzia că trebuie să facă douăzeci şi opt de paşi la stânga.

Detectivul numără exact douăzeci şi opt de paşi şi se trezi exact în bazinul cu peştişorii de aur.

Ajutor! Mă înec! ţipă celebrul detectiv particular.

Îndată, şefule! Adulmici se înfiinţa numaidecât şi sărind în bazin îl apucă cu dinţii de guler, îl scoase afară din apă şi îl aşeză pe marginea bazinului, la zvântat.

Am făcut o descoperire importantă, – cugetă cu glas tare Morcovely.

Foarte, foarte importantă, – confirmă Adulmici. Dar oarecum umedă.

Sunt convins că prizonierii au fugit spre bazin. Pariez unu contra o mie!

Mda, or fi săpat o galerie pe dedesubtul bazinului, -îşi dădu cu părerea şi asistentul.

Trimiseră după Pătlăgică şi-i puseră în vedere să ia măsuri ca să se sape sub bazin: serioase temeiuri îi făceau să creadă că prizonierii evadaseră pe acolo.

Cu toate temeiurile, Pătlăgică refuză categoric să dărâme bazinul. Îşi exprimă părerea că evadaţii aleseseră o cale mai uşoară şi-l rugă pe mister Morcovely să-şi îndrepte cercetările în altă direcţie.

Morcovely clătină jignit din cap:

— Iată răsplata strădaniilor mele. Sunt ud eoarcă, fac o baie după alta, fără voia mea, şi autorităţile locale în loc să-mi dea concursul îmi pun beţe în roate...

Din fericire, Cireşel tocmai trecea pe acolo, ca din întâmplare, şi detectivul îl rugă să-l lămurească dacă nu cumva în afara gangului de sub havuzul cu peştişori mai există, eventual, vreo altă ieşire din parc.

— Desigur – răspunse băiatul – poarta principală.

Mister Morcovely chibzui o clipă şi ajunse la concluzia că ideea nu e de lepădat.

Mulţumi călduros vicontelui şi se îndreptă spre poarta principală, urmat de Adulmici care îşi scutura cu înverşunare spinarea de apă. Cireşel se ţinu după ei, ca şi cum ar fi fost extrem de curios să vadă la treabă două celebrităţi, iar când îi zări ieşind din parc şi apucând-o pe cărăruia dinspre pădure, îşi vârî două degete în gură şi fluieră ascuţit. Morcovely se întoarse brusc:

— Pe mine mă fluieraţi?

— Nicidecum, domnule detectiv. Am dat de ştire unei vrăbii că i-am presărat porţia de firimituri pe prag.

— Ce suflet bun aveţi, domnule vâconte, – se înclină mister Morcovely şi îşi văzu de drum.

Şuieratul lui Cireşel fu urmat de altul mai depărtat şi înăbuşit, apoi de foşnetul unui tufiş chiar lângă detectiv, în marginea pădurii. Cireşel zâmbi: băieţii săi vegheau. Îi înştiinţase din timp de sosirea lui mister Morcovely şi pregătiseră un mic plan de bătălie.

Detectivul zări şi el mişcându-se tufişul şi se aruncă la pământ. Adulmici făcu şi el acelaşi lucru şi amândoi îşi ţinură răsuflarea.

Suntem^împresuraţi, – şopti detectivul scuipând ţărâna ce-i intrase în gură.

Mai mult decât împresuraţi, – repetă şi câinele cu sufletul la gură.

Misiunea noastră devine din ce în ce mai primejdioasă. Trebuie însă să-i găsim pe evadaţi, cu orice preţ.

Trebuie să găsim mulţi, cât mai mulţi evadaţi.

Morcovely se strădui să-şi facă ordine în gânduri, ca să poată judeca mai bine situaţia, apoi, cu ajutorul unei lunete de vânătoare, începu să cerceteze

tufişul.

Nu mai e nimeni – observă el, revenindu-şi din spaimă – piraţii au bătut în retragere.

Piraţii? se miră Adulmici. Ce piraţi? Avem de-a face cu piraţii?

Bineînţeles! îl repezi Morcovely. Cine dacă nu piraţii se furişează astfel prin tufişuri şi mişcă frunzişul atât de tainic şi misterios? Ascultă-mă pe mine: avem de-a-face cu o bandă înfiorătoare de piraţi... Nu ne rămâne altceva de făcut decât să ne ţinem de urmele lor. Ne vor călăuzi, metru cu metru, spre bârlogul evadaţilor.

Raţionamentul acesta atât de fin stârni în câine o neţărmurită admiraţie.

Între timp piraţii băteau în retragere, strecurându-se printre tufişurile foşnitoare. La drept vorbind piraţii nici nu se zăreau, ci numai tufişurile se clătinau, din ce în ce mai departe, unul după altul. Morcovely ştia însă că îndărătul lor piraţii îşi camuflează retragerea ruşinoasă. Numai acesta putea fi motivul pentru care nu se arătau în câmp liber (de fapt, mai era un motiv, o să-l vedeţi mai departe).

După vreo sută de metri drumeagul intra drept în pădure. Morcovely şi Adulmici se avântară într-acolo şi după încă câţiva paşi, urmând o potecuţă, poposiră la umbra unui stejar stufos ca să-şi mai tragă sufletul şi să rumege un plan de acţiune. Detectivul scoase din sacul său cu instrumente un microscop şi începu să examineze cu atenţie colbul de pe cărare.

Nicio urmă, şefule? întrebă nerăbdător Adulmici...

Nicio urmă.

În aceeaşi clipă se auzi un fluierat prelung, urmat de un ţipăt prelung, înăbuşit:

— Oooh! Oooh!

Morcovely şi Adulmici se aruncară la pământ. Ţipătul se repetă de două-trei ori. Nu mai încăpea îndoială. Piraţii semnalizau între ei.

Suntem în primejdie, – constată Morcovely fără să cuteze a clipi măcar.

Suntem în mare, mare primejdie, – scânci ca un ecou stins câinele.

Piraţii au efectuat o retragere strategică şi au de gând să iniţieze o manevră de încercuire ca să ne lovească pe la spate. Ţine săculeţul pregătit. Cum îi vezi le arunci piperul în ochi, iar eu o să-i capturez cu plasa.

Planul e foarte îndrăzneţ – zise Adulmici cu admiraţie – am auzit însă că piraţii sunt înarmaţi cu tunuri. Aşa că ce ne facem, dacă după ce-i înhăţăm vor fugi, împroşcându-ne cu obuze şi ghiulele?

Mii de draci, la asta nu m-arn gândit – recunoscu Morcovely.

— Eu cred – propuse câinele, dând din coadă de bucurie că a izbutit să-l pună în încurcătură pe renumitul detectiv particular – eu cred că am putea folosi metoda „iepurele şi vânătorul”.

Adică?

E o metodă folosită în străinătate pentru prinderea iepurilor. Se leagă o frânghie între doi copaci, acolo unde se bănuieşte că va trece iepurele peste zi. Lângă frânghie, la vedere, se pune o custură de cuţit anume ales ca să nu taie. Când iepurele fugărit de vânător ajunge la frânghie strigă: „Drace!” Zărind însă cuţitul răsuflă uşurat: „Slavă domnului, – zice, – am cu ce s-o tai”... Dar cuţitul are lama tocita, aşa că iepurele se chinuieşte zadarnic şi în timp ce asudă, scrâşneşte din dinţi, blestemă şi înjură pentru că nu poate tăia frânghia, vânătorul se repede la el şi-l înhaţă.

— E o metodă dibace – admise Morcovely – dar din nenorocire nu am la mine niciun cuţit şi nici măcar un briceag care să nu taie, am în schimb lame de prima calitate, marcă spaniolă, dar din păcate nu le putem folosi pentru că

îmi lipseşte frânghia.

— Atunci nu-i nimic de făcut, – încheie abătut Adulmici. În clipa aceea le atrase atenţia un glas înăbuşit ce se auzea la doi paşi de ei:

— Mister Morcovely! Mister Morcovely!

— Un glas de femeie, – constată detectivul în culmea mirării.

— Mister Morcovely, mister Morcovely! continuă să-l cheme cu desperare glasul.

Adulmici îşi îngădui o observaţie personală:

După părerea mea este vorba de o femeie în pericol.
Poate că se află în mâinile piraţilor ca ostatecă. Cred că trebuie să facem tot posibilul şi imposibilul să o scăpăm.

Exclus, – zise Morcovely, sâcâit de insistenţa câinelui său. Trebuie să prindem evadaţii, nu să ajutăm să evadeze prizonierii. Am fost angajaţi pentru o sarcină precisă şi nu putem face contrariul lucrurilor perrtru care suntem plătiţi. Între timp, glasul continua să se tânguie sfâşietor:

— Mister Morcovely! Ajutaţi-mă, vă implor! Ajutaţi-mă!, O femeie îmi cere ajutor şi eu o refuz, îmi văd nepăsător de drum?... Dar ce naiba am în loc de inimă?" se întrebă el şi, îngrijorat la culme, se pipăi în partea stângă sub vestă. Răsuflă uşurat, simţind bătăile accelerate ale inimii. Glasul se depărta spre nord. În aceeaşi direcţie se agitau puternic tufişurile şi răzbăteau dintr-acolo dupăituri de paşi, icneli şi zgomote de corpuri buşite, ca într-o luptă aprigă dar surdă.

Morcovely sări în picioare şi urmat de Adulmici se năpusti spre nord, cu ochii ţintă la busolă.

Deodată, din spatele lor izbucni un râs nestăpânit. Morcd"-' vely se opri din fugă, se întoarse indignat spre necunoscutul ce râdea şi-i strigă cu un ton de demnitate ofensată:

— Râzi! Râzi, pirat infam! Dar ţine minte: cine râde laurmă, râde mai bine.

Piratul mai hohoti un timp, apoi se înecă şi începu să tuşească.

Bobuleţ – fiul lui Fasole Peticarul – căci el era „piratul" – primise pe neaşteptate un pumn zdravăn la ceafă de la Ridichiuţa şi asta îi transformase râsul în tuse.

— Incetează odată! Vrei să strici totul, tocmai acum când s-a lăsat tras pe sfoară? îl dojeni fata.

Bobuleţ îşi îndesă batista în gură şi continuă să râdă pe înfundate.

— Idiotul, crede că suntem piraţi! se scuză el.

— Hai – îi porunci scurt Ridichiuţa – să nu-l scăpăm din ochi.

Morcovely şi Adulmici goneau spre miazănoapte, ţinându-se mereu după zgomotele acelea – fugăreală, icneli, trântă înăbuşită – ce răzbăteau din tufişuri. De fapt acest tărăboi îl făceau alţi doi copii, Roşculeţ şi Cartofioara, prefăcându-se că se bat între ei. Cartofioara se'oprea din când în când şi pentru ca mister Morcovely să nu le piardă urma ţipa cu glăsciorul înecat:

— Ajutor! Ajutor, domnule detectiv. Scăpaţi-mă din gheara piraţilor!

Copiii urmăreau să-i atragă pe cei doi cât mai departe de peştera în care se adăposteau Cepelică şi ceilalţi prieteni ai noştri, lucru ce le reuşi pe deplin.

Planul lor nu se mărginea însă numai la atât, şi de acest lucru îşi dădu seama în cele din urmă mister Morcovely, ba chiar şi Adulmici şi încă – ce nepoliteţe.

— Înaintea stăpânului său. Căci chiar în clipa când urmărirea ajunsese în acea fază care-l îndreptăţea să creadă că peste o clipă, două va servi piraţilor o lecţie exemplară, i se întâmplă ceva cu totul şi cu totul neobişnuit.

— Cerule, zbor! atât mai avu timp să strige şi se pomeni săltat în vârful unui

stejar. Era o capcană ingenios construită, care după ce-l înlănţuise de mijloc, îl smucise în sus şi-l expediase în copac, unde rămăsese agăţat de o creangă, ca un salam.

Morcovely, rămas în urmă cu ciţiva paşi, remarcă dispariţia credinciosului său asistent abia la prima cotitură a că-răruiei.

— Adulmici! îl chemă el.

Niciun răspuns.

— Precis că iar s-a oprit din drum ca să fugărească vreun iepure. Câinele ăsta îşi face de cap! De zece ani de când e în serviciul meu n-am izbutit să-l dezbar de această uşuratică înclinaţie spre distracţii.

Neauzind nicio mişcare îl chemă din nou, Adulmici! Adulmici!

Aici sunt, stăpâne, – îi răspunse o voce miorlăită, aproape de nerecunoscut.

Glasul părea că vine de undeva de sus. Detectivul îşi ridică privirea şi printre ramurile stejarului, agăţat de creanga cea mai de sus, îl zări pe Adulmici.

— Ce te-d apucat? îl întrebă el supărat. Crezi că e momentul potrivit să te caţări în copaci? îţi arde de joacă? Fă bine şi dă-te jos imediat. Ce? Crezi că piraţii ne-au dat întâlnire? Dacă le pierdem urma, cine o să le mai smulgă din gheare pte frumoasa prizonieră?

Stăpâne, dă-mi voie să-ţi explic, – îl rugă cu lacrimi în ochi Adulmici, încercând zadarnic să scape din strânsoarea laţului.

N-ai ce să-mi explici. — urmă mister Morcovely. Înţeleg eu şi fără minciunile tale că nu-ţi place vânătoarea de piraţi şi preferi să fugăreşti veveriţele prin copaci. Dar eu sunt un detectiv serios, cel mai renumit din Europa şi chiar din America, şi nu pot ţine în serviciul meu un măscărici şi un maimuţoi care nu poate vedea un pom fără să se caţăre în el. Frumos îţi sade, n-am ce zice, ca asistent al unui detectiv ca mine. Ajunge! M-am săturat: eşti concediat!

Stăpâne, stăpâne, numai o vorbă!

Poţi să trăncăneşti până ţi s-or înţepeni fălcile, tot nu te mai ascult. Am altceva mai bun de făcut. Eu îmi îndeplinesc o misiune şi nimic în lume nu mă va opri din drum. Rămâi cu bine, Adulmici. Îţi urez să te apuci de o meserie mai veselă şi să dai peste an stăpân mai puţin sever. Iar mie însumi îmi urez să-mi găsesc un asistent mai serios. De altfel, chiar ieri am întâlnit în parcul castelului un dulău pe gustul meu: cinstit, modest şi demn. Sunt sigur că nici prin gând nu-i trece să-şi pună minţile cu omizile din scoarţa stejarilor. Şi acum, adio, câine necredincios.

Bietul Adulmici, profund jignit de cele auzite şi mâhnit din cale afară, izbucni în plâns:

— Stăpâne, stăpâne, bagă de seamă să n-o păţeşti ca mine.

— Uu! Mă faci să mă strâmb de râs. De când sunt nu m-am căţărat în copaci şi nu exemplul tău o să mă facă să-mi neglijez meseria, ca să strâng în braţe trunchiurile de stejar.

Dar nu isprăvi bine această tiradă, că mister Morcovely se şi simţi apucat de brâu şi strâns de-şi pierdu răsuflarea; mai auzi pocnetul unui resort declanşat şi se pomeni zburând printre ramurile copacilor. Observă, din zbor, că plutea spre acelaşi copac în care atârna Adulmici. Iar când se produse aterizarea forţată îşi dădu seama că se află agăţat la numai două palme de coada câinelui său şi că în jurul mijlocului are petrecută o funie groasă.

— Ei, v-am spus eu? se smiorcăi câinele.

Mister Morcovely făcu eforturi desperate să-şi păstreze demnitatea în această dificilă situaţie.

— N-ai suflat mei un cuvânt, deşi ar fi fost de datoria ta să mă previi că sunt

pe punctul să cad într-o cursă, în loc să mă zăpăceşti cu trăncăneala ta.

Adulmici îşi muşcă limba să nu-i răspundă vreo obrăznicie, înţelegea prea bine în ce stare sufletească se afla stăpânul său şi nu voia să-l mai necăjească şi el.

Iată-ne aşadar prinşi în laţ – constată Morcovely. Acum trebuie să chibzuim cum să facem să scăpăm de aici.

Asta n-o să fie prea uşor, – se auzi un glăscior piţigăiat, la picioarele lor.

Oh – tresări Morcovely – dar acesta e glasul frumoasei prizoniere.

Privi în jos, aşteptându-se să zărească o bandă de corsari înspăimântători, cu cuţitul în dinţi, iar în mijlocul lor o gingaşă prinţesă, scăldată în lacrimi. Când colo nu văzu decât un pumn de copii ce se tăvăleau de râs.

Ridichiuţa, Cartofioara, Bobuleţ f. I Roşculeţ se prinseră roată de mâini şi porniră o horă îndrăcită în jurul stejarului: Foaie verde, iac-aşa, Bine-mi, pare, ha, ha-ha! Cum le-am mai venit de hac! Detectivii-s în copac!!

Ar putea binevoi domniile voastre – începu detectivul grav – să ne explice ce rost are gluma asta?

Noi nu suntem domni – pufni Bobuleţ – noi Suntem piraţi.

Şi noi prinţese prizoniere.

Daţi-mă jos imediat, altfel voi fi nevoit să iau măsuri severe.

Vom lua multe măsuri severe – adăugă câinele, zburlindu-se şi dând furios din ciotul de coadă.

N-aş crede că puteţi lua prea multe măsuri şi nici prea severe, cât timp o să rămâneţi agăţaţi acolo ca nişte crenvurşti, – râse Ridichiuţa.

Mai ales că, fiţi convinşi, vom face tot posibilul să vă lăsăm aşa cât se poate de mult, – adause Roşculeţ.

Mister Morcovely tăcu, nemaiştiind ce să spună. Situaţia era gravă, dar bine cel puţin că era lămurită.

Situaţia mi se pare limpede, – îi şopti lui Adulmici.

Foarte, foarte limpede, – aprobă cu tristeţe Adulmici.

Suntem prizonierii unei bande de copii, – urmă detectivul. Ce ruşine, ce palmă pentru mine! Unde mai pui că-i vorba, fără doar şi poate, de nişte copii plătiţi de fugari ca să ne atragă într-o cursă.

E vorba, fără doar şi poate7□cte copii plătiţi, – întări câinele. Mă miră numai cu câtă dibăcie au pregătit capcana asta.

Adulmici s-ar fi mirat fără îndoială şi mai mult dacă ar fi ştiut că însuşi Cireşel, cu mâinile lui, făcuse capcana. Vicontele citise o mulţime de cărţi cu aventuri vânătoreşti în care era descris felul cum se prind diferite fiare, aşa că hotărâse să ducă la bun sfârşit această treabă, fără să mai ceară, ca de obicei, ajutorul lui Cepelică. Ascuns după un mărăciniş, urmărise întreaga scenă şi era mulţumit de opera lui.

— Iată doi inamici, scoşi deocamdată din ring, – îşi zise el, frecându-şi bucuros mâinile şi se întoarse acasă.

Ridichiuţa împreună cu ceilalţi alergară la peşteră ca să-i povestească cele întâmplate lui Cepelică. Înăuntru nu găsiră însă nici ţipenie de om. Peştera era pustie, iar cenuşa din vatră se răcise: de cel puţin două zile nu mai aprinsese nimeni focul.

Capitolul şaptesprezece
Cepelică se împrieteneşte cu un urs simpatic

Să ne întoarcem cu un pas îndărăt – cum se zice – mai precis cu două zile, altminteri n-o să izbutim să aflăm ce se petrecuse în peşteră.

Moş Dovleac şi neică Afină erau nemângâiaţi din pricina căsuţei. O îndrăgiseră amândoi şi suspinau după cele o sută optsprezece cărămizi, ca după o sută optsprezece copii. Lovitura asta a destinului îi apropiase şi mai mult.

— Dacă o să ne redobândim vreodată căsuţa noastră, o să locuim împreună, – îi făgădui moş Dovleac lui Afină şi acesta primi cu lacrimi de recunoştinţă.

Dovleac, după cum observaţi, nu mai spunea căsuţa „mea”, ci a „noastră” şi Afină la fel. Amândoi se tânguiau după căsuţa „lor” şi Afină jelea pe deasupra jumătatea de foarfecă, lama ruginită, moştenită de la strămoşul său – într-un cuvânt întreaga lui avere de om sărac. Într-o zi se luară chiar la harţă, încercând să stabilească o dată pentru totdeauna, care din ei ţinea mai mult la căsuţă.

Moş Dovleac susţinea că Afină nu putea nici într-unvcaz s-o îndrăgească cât el:

— Am trudit şi am asudat o viaţă întreagă ca să mi-o clădesc.

— Dar ai locuit în ea atât de puţin... Eu în schimb am stat aproape o săptămână.

Neînţelegerile astea se curmau odată cu venirea serii. Atunci aveau altceva mai bun de făcut: trebuiau să ţină jivinele la distanţă şi asta le dădea tuturor multă bătaie de cap.

În pădure mişunau lupi, urşi şi fel de fel de fiare. Cum se înnopta erau nevoiţi să aprindă un foc mare ca să ţină dihănii le la distanţă. În felul acesta exista, ce-i drept, riscul ca pălălaia să fie văzută de cei din castel. Dar – ce vreţi – nici să se lase sfârtecaţi nu puteau!

Lupii dădeau târcoale peşterii şi aruncau priviri lacome mătuşii Lubeniţa, care durdulie cum era, făgăduia să fie o bucăţică gustoasă.

— Degeaba vă zgâiţi la mine – îi repezea supărată mătuşica – n-o să vă dau nici măcar un deget.

Lihniţi de foame, lupii o rugau cu lacrimi în ochi:

Mătuşă Lubeniţa – începeau ei, învârtindu-se în jurul focului, grijulii să nu se pârlească – daţi-ne un deget, măcar degetul cel mic. Ce înseamnă pentru dumneata un deget? Ai atâtea doar. Zece la mâini, zece la picioare, fac douăzeci.

Pentru nişte lupi pădureţi cum sunteţi voi – spunea lelea Lubeniţa – vă pricepeţi destul de bine la aritmetică. Puţin îmi pasă de aritmetica voastră. Vedeţi-vă de drum!

Lupii mârâiau dezamăgiţi şi se îndepărtau. Şi ca să se mângâie, sfâşiau toţi iepurii ce le ieşeau în cale.

Spre miezul nopţii se pomeniră cu Ursul. Începu şi el să arunce priviri galeşe lelei Lubeniţa.

— O, cât de mult îmi placi, lele Lubeniţo, – îşi începu declaraţiile Ursul.

— Şi dumneata mie, domnule Urs, dar mi-ai place şi mai mult într-o ciorbă.

— Nu mai spune! Eu în schimb te-aş prefera sub formă de friptură, cu garnitură de cartofi prăjiţi, aromaţi cu rozmarin şi cimbru, cu un căţel de usturoi şi nişte boabe de piper.

Şi ursul îşi umfla nările: parcă adulmeca în aer mirosul antricotului. Cepelică îi aruncă un cartof crud.

— Vezi de te satură până una alta cu asta.

— Ah, n-am putut suferi niciodată cepele, – se strâmbă Ursul furios. Nu sunt bune decât să-ţi stoarcă lacrimi. Nu pricep cum naiba se dau alţii în vânt după

ele.

Ascultă – îl întrerupse Cepelică – decât să vii aici şi să ne dai târcoale seară de seară, şi ştii doar că n-are niciun rost pentru că avem o mulţime de chibrituri cu care am putea aprinde focul câteva luni de zile ca să te ţinem departe de oscioarele noastre, ce-ar fi, zic, dacă în loc să fim duşmani am deveni prieteni?

Cine a mai văzut – mormăi el – cine a mai văzut un urs braţ la braţ c-o ceapă?

Şi de ce nu? continuă Cepelică. Trebuie neapărat să fim duşmani? Ce? Nu încăpem unul de altul în lumea asta largă? E loc berechet, fii sigur, şi pentru urşi şi pentru cepe.

O fi loc – n-am ce zice – dar atunci ai putea să-mi spui de ce când oamenii ne prind pe noi, urşii, ne închid în cuşti zăbrelite? Află că tatăl şi mama mea sunt acum zăvoriţi în grădina zoologică de pe lângă palatul guvernatorului.

— Şi taică-meu a fost închis din ordinul guvernatorului.

Auzind că şi tatăl lui Cepeiică e în aceeaşi situaţie, inima Ursului se mai muie:

— E de mult timp închis?

De mai multe luni, şi pe deasupra e osândit la închisoare pe viaţă, ceea ce înseamnă că nu va ieşi nici după moarte, pentru că temniţele guvernatorului au şi cimitire...

Şi ai mei sunt osândiţi pe viaţă, iar după moarte vor fi îngropaţi în grădina guvernatorului, – oftă Ursul. Ce-i drept, cu toate onorurile cuvenite. Dacă vrei, hai să fim prieteni. De ce ne-am duşmăni? Străbunicul meu, vestitul Urs cu pete, îmi povestea că auzise din bătrâni că odinioară toate jivinele trăiau în pădure în deplină înţelegere. Oamenii şi urşii se aveau ca fraţii şi nu-şi făceau niciun rău unii altora.

— Vremurile acestea s-ar putea reîntoarce, – zise Cepelică... Oamenii şi urşii vor trăi în bună înţelegere şi când se vor întâlni pe stradă îşi vor ridica pălăriile în semn de salut prietenesc.

Ursul părea foarte stânjenit.

— Şi eu ce-o să mă fac? N-am nici pălărie. Va trebui neapărat să-mi cumpăr una.

Cepelică râse.

— Asta e un fel de a spune. Poţi să saluţi în felul tău, închinându-te sau legănându-te graţios, ca toţi ursuleţii.

Ursul urmă sfatul lui Cepelică şi prinse să se închine şi să se legene. Meşterul Strugure îşi aduse în grabă sula să-şi scarpine ţeasta.

— N-am mai văzut în viaţa mea un urs atât de drăgălaş, – se mira într-una meşterul.

Domnul Mazăre, în calitatea lui de avocat, se simţi dator să-i prevină:

— Eu nu m-aş încrede cu atâta uşurjnţă în el. Ar putea să se prefacă.

Ca să le spulbere bănuielile, Cepelică dădu jarul deoparte şi-l ajută pe Urs să pătrundă în peşteră fără să-şi pârlească blana. Îl prezentă apoi tovarăşilor săi ca pe un prieten.

Toţi îl primiră cu urale, iar profesorul Pară Mălăiaţă, care tocmai îşi acordase instrumentul, încropi în cinstea lui un concert de vioară, pe când Ursul, şugubăţ, începu să joace şi să ţopăie cu drăgălăşenie, pentru noile sale gazde. Petrecură astfel cu toţii o seară foarte plăcută.

Când mai târziu Ursul îşi luă rămas bun şi plecă să se culce în bârlogul său, Cepelică îl însoţi o bucată de drum.

Lui Cepelică nu-i plăcea să bată altora capul cu necazurile sale; îl frământau cu toate acestea deseori şi, fără să bănuiască cineva, era adesea tare amărât.

În seara aceea, de pildă, îl copleşise amintirea urgisitului său tată şi simţea nevoia să-şi descarce inima.

Eh, ce-or fi făcând părinţii noştri acum?

Eu mai ştiu câte ceva despre ai mei. N-am fost încă niciodată în oraş, dar bunul meu prieten Cintezoiul zboară adesea pe acolo şi-mi aduce veşti de la ei. Zice că zi şi noapte nu fac decât să viseze Libertatea. Habar n-am cine o mai fi şi Libertatea asta. Aş prefera să mă viseze pe mine. La urma urmei sunt copilul lor.

Libertatea înseamnă să nu mai ai stăpân, – îi explică Cepelică.

Guvernatorul nu-i un stăpân hain. Cintezoiul mi-a spus că au mâncare pe săturate şi că ai mei se distrează privind mulţimea care trece în sus şi în jos prin faţa cuştilor. Guvernatorul cică-i tare drăguţ. Îi aşază într-un loc de unde pot vedea toată gârla de oameni. Şi totuşi ar vrea să se întoarcă în pădure. După cum spune însă Cintezoiul, acest lucru e cu neputinţă, fiindcă cuştile sunt de fier şi gratiile groase.

De data asta, oftă Cepelică.

Mie-mi spui? Când l-am văzut pe bietul tata în închisoare am cercetat pereţii cu atenţie. Hotărât, de fugă nici nu poate fi vorba. Şi totuşi am făgăduit bătrânului să-l scap. Şi într-o bună zi, când totul va fi pus la punct, o să trec la acţiune.

Bravo, îmi placi! Eşti un băiat curajos, – zise Ursul. Tare-aş vrea să-mi scap şi eu părinţii, dar nu cunosc drumul spre oraş şi mi-e frică să nu mă rătăcesc.

— Ascultă – zice Cepelică deodată – abia s-a înnoptat. Dacă m-ai lua în cârcă am putea ajunge în oraş înainte de miezul nopţii.

— Ce ai de gând? întrebă Ursul cu un tremur uşor în glas.

— Să dăm o raită pe la ai tăi. O să-mi pară că mă duc să-l văd chiar pe taică-meu.

Ursul nu se lăsă rugat de două ori. Ingenunche ca Cepelică să i se poată sui în spinare şi începu să gonească spre oraş cât îl ţineau picioarele. Cepelică îi arătă drumul: la dreapta! Sau: la stânga! Sau: să ocolim casa de colo! Atenţie, am ajuns! Suntem la porţile oraşului. Grădina zoologică e într-acolo..., Uşurel acum, pe vârfuri... aşa...

Capitolul optsprezece
Foca pârâtoare

Grâsiră grădina zoologică cufundată într-o linişte desăvârşită.

Paznicul dormea în baraca elefantului, cu capul pe trompa pachidermului. Avea somnul adânc şi nu se trezi când Cepelică şi Ursul ciocăniră la poartă. Elefantul îi ridică cu grijă capul şi-l aşeză binişor pe o căpiţă de fân, apoi – fără să se urnească – întinse nasul şi deschise uşa mormăind:

— Intră!

Tiptil, cu băgare de seamă, prietenii noştri pătrunseră înăuntru.

Bună seara, domnule Elefant – spuse Cepelică – vă rog să ne iertaţi că vă tulburăm la ora asta.

Nu face nimic – răspunse Elefantul – nu dormeam încă. Tocmai încercam să ghicesc ce anume visează paznicul meu. Încerc întotdeauna când doarme să-i ghicesc visurile După vise îţi poţi da seama la perfecţie cu cine ai de-a face.

Elefantul era un bătrân filosof indian şi avea prin urmare idei cam ciudate.

— Am venit aici atraşi de faima înţelepciunii voastre şi am dori să vă cerem

un sfat. Poate ne-aţi putea arăta, prea înţelepte, cum am putea scăpa de aici tatăl şi mama acestui urs, prietenul meu?

— Poate aş putea – îşi molfăi Elefantul vorbele printre colţi – dar la ce bun? în pădure n-o duci mai bine ca în cuşcă şi în cuşcă n-o duci mai prost ca în pădure. Pe scurt, eu socot că-i mult mai bine ca fiecare să rămână unde se găseşte. Dacă însă ţineţi cu tot dinadinsul – adăugă de îndată – poftim, am să vă ajut. Paznicul păstrează cheile de la cuşca urşilor în buzunarul de la halat. O să încerc să i le scot fără să bage de seamă. De altfel, doarme tun...

Cepelică şi Ursul se cam îndoiau că o sarcină atât de delicată ar putea fi dusă la bun sfârşit de o trompă cât un burlan, dar Elefantul o mânui cu atâta gingăşie, încât paznicul nu simţi nimic.

Iată cheia, – spuse Elefantul, scoţând trompa din buzunarul paznicului. Aveţi grijă să mi-o înapoiaţi.

Fiţi liniştit – spuse Cepelică – şi până atunci primiţimulţumirile noastre. Spuneţi sincer: nu v-ar ispiti să fugiţi cu noi?

— Dacă mi-ar fi venit cheful să fug, fiţi sigur că n-aş fi aşteptat venirea voastră. Vă urez noroc!

Aşează din nou capul paznicului pe trompă şi începu să-l legene încetişor ca să doarmă dus, în timp ce prietenii noştri aveau să dea lovitura. Cepelică şi Ursul se furişară din baracă, îndreptându-se spre cuşca urşilor. Dar abia făcură câţiva paşi, că se auziră chemaţi:

— Ei, aloo! Aloo, ei!

Sst, – sâsâi Cepelică cu degetul la buze. Cine mă cheamă?

Ssst! Ssst! şi auzi din nou glasul, imitându-l în bătaie de joc. Cine mă cheamă?

— Ce tot vrei? Isprăveşte cu tărăboiul, altfel trezeşti paznicul!

Glasul se auzi chicotind:

Isprăveşte cu paznicul, altfel trezeşti tărăboiul! A, ce idiot – adăugă – m-am încurcat.

Ă'sta-i papagalul, – îi şopti Cepelică Ursului. Repetă tot ce aude, dar cum nu pricepe nimic din ce aude, nici din ce spune, vorbeşte alandala.

Ursul intră totuşi, din politeţe, în vorbă cu papagalul:

— Spune-mi, te rog, drumul acesta duce la cuşca urşilor?

Papagalul repetă:

— Spune-mi, te rog, cuşca aceasta duce la drumul urşilor? Ptiu, ce idiot! Iar m-am zăpăcit.

Văzând că n-au cu cine vorbi, cei doi îşi continuară drumul, trăgând cu urechea la cel mai mic zgomot.

Dintr-o cuşcă, o maimuţă îi chemă cu un şuierat scurt:

Ascultaţi! Ei, domnilor, ascultaţi!

Suntem grăbiţi – mormăi Ursul – avem treabă.

Numai un minuţel, vă rog. Daţi-mi o mână de ajutor să sparg nuca asta. De două zile mă tot chinui şi nu reuşesc.

La întoarcere,.

— Îi promise Cepelică.

Asta o spui aşa, ca să scapi de mine, – îl dojeni maimuţa clătinând din cap. De altfel şi eu v-am spus aşa, ca să mă aflu în treabă. Nici nu-mi pasă de nuca asta. Şi de toate nucile din lume. Ah, să mă mai văd o dată în pădurea mea, să zburd din creangă în creangă şi să arunc cu nuci de cocos în capul exploratorilor! Asta, da! Căci la ce sunt bune nucile de cocos dacă nu mai sunt maimuţe să ţi le zvârle în cap? Şi mă întreb, ce rost mai au capetele exploratorilor dacă nu pot fi luate drept ţintă pentru un bombardament cu

nuci de cocos? Nici nu-mi mai aduc bine aminte cât e de când am tras ultima oară. In tot cazul exploratorul avea o ţeastă rasă, roşie ca focul, de-ţi era mai mare dragul să-l pocneşti. Ţin minte că...

Dar Cepelică şi Ursul erau departe şi nu-i mai auzeau pălăvrăgeala.

Maimuţele – îi explică Cepelică Ursului – sunt nişte fiinţe tare proaste şi flecare. Sar de la una la alta şi vorbesc fără noimă.

La urma urmelor mi-e niţel milă de ea. De ce n-o fi dormind oare? Pentru că n-a reuşit să spargă nuca? Nu, nici vorbă. Se gândeşte, sărăcuţa, la îndepărtata ei pădure...

Nici Leul nu dormea: îi privi cu coada ochiului, dar nu-şi întoarse capul să vadă încotro se îndreptau. Era un animal mândru şi înţelept şi nu-l interesa agitaţia oamenilor. Ajunseră netulburaţi la cuşca urşilor.

Sărmanii bătrâni îl recunoscură de îndată pe băieţaşul lor şi-i întinseră braţele printre zăbrele.

Cât timp fu ocupat cu descuiatul uşii, Cepelică îi lăsă să se îmbrăţişeze şi să se sărute în voie apoi, văzând că nu mai sfârşesc, îşi cam pierdu răbdarea.

— Mai terminaţi odată cu pupăturile. Uşa-i deschisă şi dacă nu ne cărăbănim de grabă se trezeşte paznicul şi adio libertate!

Dar când cei doi prizonieri ieşiră din cuşcă îmbrăţişările reîncepură şi mai înfocate, acum nemaifiind la mijloc gratiile ca să-i stânjenească. Cepelică se înduioşa.

— Sărmanul meu tată – murmură el – ce-o să te mai strâng şi eu în braţe în ziua când o să te scap din închisoare!

Şi apoi, revenindu-şi: Gata, nu mai zăboviţi... la drum! porunci el.

Bătrânii ţineau însă să-şi ia rămas bun de la o familie de urşi polari ce locuiau nu departe, pe malul unui lac mititel, apoi mad voiau să arunce o privire la cuşca Girafei, chit că dormea la ora aceea.

Între timp, toată grădina începuse să freamăte şi vestea plecării urşilor zbura din gură în gură, până la cele mai îndepărtate colţuri. Ce vreţi, urşii erau iubiţi de toţi şi toţi se bucurau, afară de Focă. Ea nu putea să-i sufere (era între ei o veche duşmănie de familie) aşa că începu să scoată nişte urlete atât de ascuţite, încât gardianul, cu tot somnul lui adânc, se deşteptă.

Ha? Ce s-a întâmplat? întrebă acesta buimăcit pe elefant.

Habar n-am, – răspunse bătrânul filosof. Ce să se întâmple? Ştiţi doar că nu se întâmplă niciodată nimic. Nu pricep ce-aţi vrea să se întâmple tocmai astă-noapte? Doar nu suntem la cinema. Numai acolo se întâmplă din zece în zece minute câte o năzdrăvănie...

Mda, s-ar putea să ai dreptate, – bombăni paznicul. Mă duc totuşi să dau o raită prin jur.

Trecu pragul barăcii şi fu cât p-aci să cadă în braţele celor trei fugari.

— Ajutor! Ajutor! începu el să strige.

Paznicii ajutori se treziră şi înconjurară grădina. Nu mai era chip de scăpare. Cepelică şi cei trei urşi se aruncară în primul lac ce le ieşi în cale. Dar amarnic ghinion: nimeriseră drept în lacul Focei.

— Hi-hi-hi! se hlizi ea în spatele lor. Domniile voastre o să-mi îngăduie să râd: hi-hi-hi!

Stimată doamnă – o dojeni Cepelică dârdâind de frigânţeleg buna voastră dispoziţie. Dar socotiţi că e frumos să vă distraţi pe socoteala noastră în timp ce ne găsim într-o situaţie atât de desperată şi suntem căutaţi cu luminarea?

Auzi, dumneata: dacă socotesc că e frumos? Păi, asta nu e tot, copile. Află că-l voi striga imediat pe paznic să pună laba pe voi.

Şi fără să mai stea pe gânduri se duse drept la paznic şi-l chemă să vină cu

ajutoarele sale. Cât ai zice peşte urşii fură pescuiţi şi care nu-i fu mirarea paznicului când pescuiră trei uţşi în loc de doi cât îi lipseau. Unde mai pui că pe deasupra capturase şi un animal ciudat, de o specie necunoscută, înzestrat cu grai omenesc şi care turuia din gură: Domnule paznic, e o neînţelegere la mijloc. Vă rog să observaţi, eu nu sunt urs.

Asta observ eu, zi mai bine ce făceai în lac?

Făceam baie.

În cazul ăsta dumneata fii bun şi plăteşte amendă, deoarece scăldatul e interzis în grădinile publice.

— Păi să vedeţi... N-am bani la mine, dar dacă sunteţi atât de amabil...

— Asta e, că nu-s amabil... şi până nu plăteşti amenda, teţin zălog în cuşca maimuţelor. Noaptea asta o să stai acolo. Mâine om vedea noi ce-i de făcut...

Maimuţica, vechea noastră cunoştinţă. Îl primi foarte veselă şi reîncepu de îndată firul obişnuitei flecăreli: Şi cum îţi spuneam – zise ea legănându-se în coadă -tocmai trecea exploratorul cu ţeasta roşie. Roşie, mă-nţelegi? Şi eu când zic roşu, roşu e. Şi te rog să mă crezi – eu nu mint niciodată, decât dacă e nevoie, fireşte. Dar sunt aşa de plăcute minciunile, zău că da,... Au un farmec al lor, cu totul deosebit. Şi când mint, parcă simt pe buze ceva dulce, dulce, ca de pildă...

N-ai vrea – o întrerupse Cepelică rugător – să amâi destăinuirile pe mâine dimineaţă? Sunt frânt de oboseală şi aş vrea să aţipesc oleacă.

Îmi dai voie cel puţin să-ţi cânt un cântec de leagăn? se oferi maimuţa.

Nu, mulţumesc. Mă lipsesc bucuros.

Atunci cel puţin să te învelesc cu plapuma?, Unde vezi tu plapumă aici?

Deh, ziceam şi eu aşa... ca să nu tac, – se bosumflă maimuţa. Şi p-ormă, voiam să fiu drăguţă. Dar dacă ţii să devin scârboasă, îţi stau la dispoziţie cu cea mai mare plăcere.

Şi jignită până în adâncul inimii, îi întoarse spatele. Cepelică zâmbi îngăduitor şi, grăbindu-se să profite de ocazie, adormi pe loc. Maimuţa aştepta ca Cepelică s-o roage să se întoarcă, dar văzând că acesta nu zice nici „pâs”, se gândi să o facă din proprie iniţiativă. Dar când văzu că mosafirul doarme dus, se ghemui într-un colţ, şi mai jignită, şi începu să-l privească chiorâş. Cepelică rămase două zile în cuşca maimuţelor, spre marea distracţie a copiilor ce se plimbau cu dădacile prin grădina zoologică şi care nu mai văzuseră niciodată o maimuţă îmbrăcată ca un copil. A treia zi putu să-i trimită un bilet lui Cireşel. Acesta veni cu primul tren, plăti amenda şi astfel, în sfârşit, îl scoase din cuşcă. Cepelică îi ceru înainte de toate veşti despre prietenii săi şi auzind că dispăruseră fără urmă, deveni foarte îngrijorat:

— Nu pricep nimic, – zise arcuindu-şi sprâncenele. În peşteră se aflau în siguranţă deplină. Ce i-o fi făcut s-o părăsească

Capitolul nouăsprezece
Descrierea unui trenuleţ nemaipomenit

Ca să se întoarcă la castel, Cireşel şi Cepelică trebuiră să ia trenul. O, dar despre trenul acesta nu v-am povestit încă nimic. Ce mai încoace şi-ncolo, era un tren nemaipomenit, vă rog să mă credeţi! Avea un singur vagon şi toate locurile erau lângă ferestre, aşa că nimeni nu era nevoit să se ia la harţă, pentru ca să poată admira priveliştea pe geam. Pentru copii, vă puteţi închipui, era a opta minune a lumii.

Trenul era în acelaşi timp o minune pentru oamenii graşi, deoarece compartimentele erau căptuşite cu nişte perne de puf speciale, de care cei pântecoşi îşi propteau burţile ca să poată călători nestânjeniţi.

Cireşel şi Cepelică tocmai se pregăteau să se urce în tren, când auziră glasul lui Fasole.

— Curaj, domnule baron, nu desperaţi, încă un brânci şi sunteţi înăuntru.

Într-adevăr, baronul Portocală se străduia să se urce şi el în vagon, lucru cât se poate de anevoios din pricina burdu-hănosului său pântec. Fasole singur nu putea să-l împingă pe scări în sus, aşa că mai chemă în ajutor doi hamali de pe peron. Se opintiră toţi trei şi abia reuşiră să-l salte o treaptă.

Şeful gării sosi şi el în fugă şi puse umărul. Cum însă uitase să-şi scoată fluierul din gură şi gâfâia din cauza sforţării, dădu pe neaşteptate drumul unei şuierături stridente.

Mecanicul, crezând că s-a dat semnalul de plecare, învârti manivela. Trenul se puse în mişcare.

Opreşte! Opreşte! strigă şeful de gară.

Ajutor! Ajutor! urla baronul Portocală.

Din fericire trenul pornise cu o smucitură atât de puternică, încât îl prăvăli de-a dreptul în vagon. Portocală răsuflă uşurat, îşi aşeză burta pe salteaua anume făcută şi desfăcu imediat pachetul cu mâncare, unde găsi un miel întreg, fript. În timpul călătoriei, baronul fu prea ocupat cu înghiţirea hartanelor de miel ca să-şi arunce privirea prin vagon, aşa încât nu-i văzu pe cei doi copii. Îi zări în schimb Fasole, dar Cireşel, pecetluindu-şi buzele cu degetul, îi dădu să înţeleagă că trebuie să tacă. Peticarul clătină din cap în semn că a înţeles şi că nu va sufla nicio vorbă. Aşadar tocmai vă povesteam despre trenul acesta cu totul şi cu totul neobişnuit, când a sosit baronul. O altă curiozitate a acestui tren era mecanicul. Ca mecanic, n-am ce zice, era foarte iscusit, numai că pe lângă asta era şi poet. Aşa că dacă trecea pe lângă un câmp presărat cu flori oprea imediat locomotiva şi cobora să culeagă buchete de margarete, brânduşe sau nu-mă-uita.

Călătorii făceau gălăgie:

— Ce facem, domnule? Mai zăcem mult aici?

— Asta-i curată înşelătorie! Să ni se dea înapoi banii pe bilete!

— Te pomeneşti că ai de gând să încălzeşti cazanul cu ghiocei în loc de cârbuni, – îl lua în răspăr vreun mucalit.

Nu putem trece cu vederea nici pe controlor. Era o persoană foarte îndatoritoare. Când se lăsa ceaţă, lumea se plângea că nu se vede peisajul.

Ce tren mai e şi ăsta, – se burzuluiau iubitorii de natură. Priveşti pe geam şi nu vezi absolut nimic. Parcă ai călători într-o ladă.

Nu cumva suntem” într-un tren de marfă?

Atunci amabilul şi răbdătorul controlor se aşeza în spatele călătorilor şi arătând cu degetul făcea să defileze înaintea lor privelişte după privelişte. El cunoştea traseul şi peisajul pe de rost şi putea să-l descrie cu ochii închişi.

— Aici, la dreapta – arăta el – se găseşte un canton...

O cantonieră cu cosiţe bălaie salută cu un steguleţ roşu. E o fată drăgălaşă, îmbrăcată într-o rochie galbenă cu dungi albastre. Călătorii priveau, nu vedeau decât perdeaua groasă de pâclă, dar zâmbeau mulţumiţi.

— Priviţi, domnilor, chiar în faţa noastră – continua conductorul – se întinde lacul. E foarte mare şi chiar în mijlocul lui se înalţă o insulă, lângă care se leagănă o bărcuţă.

O pânză roşie, pătrată, se umflă în vânt, iar în vârful catargului flutură un fanion albastru cu steluţe aurii. În undele lui molcome şi străvezii se zbenguie

peşti de argint, iar pescăruşii se reped să-i înhaţe.

Lumea se uita, scrutând valurile albicioase ale cetii şi, deşi nu vedea decât geamul mat, surâdea încântată.

Baronul Portocală se plimba cu trenul tocmai ca să, vadă" în acest fel peisajul. Era prea leneş şi prea ocupat cu mâncarea ca să mai aibă timp să se zgâiască pe fereastră şi să-l admire cu proprii săi ochi.

În timp ce conductorul cu glas blând şi binevoitor înfăţişa» priveliştile una după alta, baronul încerca plăcerea de nedescris de a-l asculta cu ochii închişi, mestecând de zor pulpa friptă de miel.

— Aici, la stânga, se află o turmă de oi scoasă la păşune. Mioarele sunt toate albe. Un berbecuţ negru zburdă printre ele şi rupe margaretele. Încă nu-i place iarba verde. Câinele are la gât un clopoţel. Îl auziţi?

Şi într-adevăr răzbătea până la ei un clinchet: cling... cling... Călătorii aveau astfel cea mai bună dovadă că povestitorul le spunea adevărul. Cireşel şi Cepelică ascultau şi ei descrierile atât de colorate ale conductorului, uitând un pic de propriile lor necazuri. Căci cine nu uită de griji când trenul îl leagănă, şi prin faţa ferestrei se perindă în zbor copaci, dealuri înverzite, case, şi – chiar dacă nu le zăreşti prin negură – ştii totuşi că sunt la locul lor şi că nimeni nu le poate clinti? Şi ceaţa dispare ca prin farmec risipită de glasul blajin al conductorului care cunoaşte fiece colţişor.

Să-i părăsim deocamdată pe prietenii noştri ce stau atât de liniştiţi, răsturnaţi pe pernele vagonului, aproape sub nasul baronului Portocală, îmbătat de mirosul fripturii de miel, şi să aruncăm o privire şi prin alte părţi. De pildă, exact în clipa când trenul gonea prin faţa pădurii, un tăietor de lemne tăia în sfârşit funiile ce-i ţineau legaţi de trei zile în vârful stejarului pe cei doi detectivi. Mister Morcovely şi Adulmici îşi luară picioarele la spinare şi o rupseră la fugă ca să-şi urmeze cercetările.

Pădurarul privi un timp în urma lor, crucindu-se, apoi se pregăti să doboare stejarul, când văzu ivindu-se printre copaci un pluton întreg de Lămâiaşi sub comanda unui Lămâilă de rangul doi.

— Atenţie, – ordonă Lămâilă.

Omul scăpă din mâini toporul şi încremeni în poziţie de drepţi.

— Pe loc repaus, – urmă o altă comandă.

Tăietorul se execută întocmai.

— N-ai văzut trecând pe aici două persoane, mai precis un câine cu stăpânul său?

După cum vedeţi, cei de la castel, îngrijoraţi de dispariţia prelungită a celor doi, hotărâseră să trimită un pluton de poliţişti în căutarea lor. Pădurarul, ca mai toţi oamenii săraci, nu prea avea încredere în poliţai. E drept că cei doi indivizi pe care îi găsise legaţi de copac păreau nişte smintiţi, pentru că de îndată ce scăpaseră se trântiseră pe jos, lipindu-şi urechea de pământ ca pentru a asculta dacă nu se apropie niscaiva indieni, dar pentru nimic în lume nu i-ar fi dat pe mâna sticleţilor.

Dacă îi caută Lămâiaşii – îşi zise el – trebuie să fie doi oameni cumsecade.

Au luat-o într-acolo, – zise el fără să clipească, arătând poliţiştilor exact direcţia opusă celei pe unde o tuliseră cei doi.

Foarte bine, – strigă Lămâilă de rangul doi. O să-i ajungem imediat. Atenţiune, drepţi!

Tăietorul de lemne luă poziţia de drepţi, salută şi se uită după ei cum se îndepărtează în pas alergător. Îşi şterse apoi broboanele de sudoare de pe frunte, suspină uşurat şi începu să izbească cu securea în trunchiul copacului. Se scurse aşa vreun sfert de ceas, când îi ajunse la ureche un zvon de glasuri

şi o vălmăşeală de paşi.» Se pomeni cu meşterul Strugure, Dovleac, Afină, Mazăre, profesorul Pară şi mătuşa Lubeniţa care năvăliră să-l întrebe de n-a văzut trecând cumva pe Cepelică.

Nici nu-l cunosc – răspunse tăietorul de lemne miratşi pe urmă n-am văzut prin pădure niciun băiat.

Dacă totuşi dai de el, spune-i că de trei zile suntem în căutarea lui, – îl rugă meşterul Strugure care părea să fie capul expediţiei.

Şi expediţia se puse în mişcare.

Nu trecu însă niciun ceas – stejarul tocmai stătea să fie doborât – când îşi făcură apariţia Cepelică şi Cireşel. Vicontele nu voise să se mai întoarcă la castel în ziua aceea, ca să-şi ajute prietenul la căutarea celor dispăruţi. Tăietorul de lemne le povesti tot ce ştia în legătură cu ciudata expediţie şi Cepelică pricepu că şi prietenii lui îl căutau. Misterul dispariţiei lor din peşteră era astfel dezvăluit. Până la asfinţit, tăietorul de lemne avu parte să mai vadă multă lume perindându-se prin faţa lui.

Întâi de toate pe Ridichiuţa cu „piraţii" săi, care îl căutau şi ei pe Cepelică, şi mai târziu pe distinşii domni Pătlăgică şi Pătrunjel, care porniseră în căutarea lui Cireşel, convinşi fiind că vicontele a fost răpit de evadaţi. Dar pentru truditul pădurar întâmplările neaşleptate erau departe de a se isprăvi în ziua aceea.

Odată cu asfinţitul pădurea începu să răsune de clinchete de zurgălăi. La început socoti că erau poliţiştii de dimineaţă, dar se încredinţară curând că era vorba de guvernatorul însuşi, prinţul Lămâie care, îngrijorat de soarta poliţiştilor săi ce nu mai reveneau la bază, pornise personal în căutarea lor. Contesele Cireşiamare îl însoţeau cocoţate pe pernele-caleştei lor, vesele şi încântate, de parcă ar fi pornit la vânătoare.

Tăietorul de lemne încercă să se pitească în dosul unui trunchi: ştia că nu-i prea bine să te arăţi în zdrenţe în faţa prinţului, căci la vederea săracilor îl apucau năbădăile.

Un Lămâilă de rangul întâi, aşezat în trăsură la dreapta prinţului, îl zări însă şi-l strigă: Hei, flendurosule!

La ordin, înălţimea voastră, – se bâlbâi tăietorul de lemne.

N-ai văzut trecând pe aici un pluton de poliţişti?

Omul nostru văzuse, după cum ştiţi, mult mai mult decât atâta, dar ştia că atunci când vorbeşti cu prinţul Lămâie e mai bine să nu ştii nimic.

Răspunse aşadar că nu ştie nimic. Dacă ar fi spus: „Da, i-am văzut", l-ar fi luat desigur la întrebări, poate n-ar fi ştiut să răspundă şi ar fi putut la urma urmei înfunda chiar puşcăria. Aşa, luă pe, nu ştiu" în braţe şi scăpă cu faţa curată. Cât despre cortegiul prinţului, acesta se pierdu în pădure tot în direcţia pe unde o apucaseră şi poliţiştii.

Noaptea'se lăsa cu repeziciune asupra pădurii, şi este în interesul istorisirii noastre s-o lăsăm să coboare cât mai repede, ca să se facă întuneric deplin. În întuneric povestirile devin mai palpitante. Şi nu numai povestirile, ci şi urmăririle. Căci din momentul în care pădurea fu învăluită într-o beznă de nepătruns, povestirea noastră s-a prefăcut şi ea într-o adevărată cursă de urmărire în care campionii ciclişti ar fi putut dovedi cu strălucire de ce sunt în stare: ce păcat că nu puteau lua şi ei parte!

Participau în schimb: Morcovely, care umbla cu Adulmici pe urmele evadaţilor, poliţiştii ce umblau după Morcovely, prinţul care-şi căuta poliţiştii, meşterul Strugure care călăuzea expediţia în căutarea lui Cepelică, acesta şi Cireşel care căutau pe meşterul Strugure, Ridichiuţa care-l căuta pe Cepelică, Pătlăgică şi don' Pătrunjel ce-l căutau pe Cireşel şi dedesubt, scormonind

pământul, în căutarea tuturor, gonea – cred c-aţi ghicit – chiar coana Cârtiţa. În ajun, Cârtiţa făcuse o vizită în peştera unde se adăpostiseră fugarii şi dăduse peste următorul bilet: „Cepelică dispărut fără urmă. Plecăm în căutarea lui. Dacă aflaţi ceva, da-ţi-ne de ştire”.

Abia apucă să-l termine de citit că se şi puse să sape cu furie în toate direcţiile. Peste capul ei se auzeau tropăind, în dreapta şi-n stânga, tot felul de paşi: singuratici, în ceată, în coloane... Treceau însă cu atâta repeziciune, încât până să-şi scoată capul din muşuroaiele ei, se şi făceau nevăzuţi.

— Asta parcă-i insula lui Peter Pann, zău aşa – îşi zise Cârtiţa care auzise de acest vestit personaj şi de insula lui, unde toţi se fugăreau unii pe alţii, de parcă şi-ar fi muşcat cozile.

Numai lupii lipseau. Nu îndrăzneau să se arate la vedere: îşi închipuiau că se desfăşoară o vânătoare cu hăitaşi şi stăteau ascunşi în viziunile lor.

Capitolul douăzeci
Tânărul duce Mandarină şi sticla galbenă

În timp ce contesele umblau în căutare de aventuri vânătoreşti, la castel rămăseseră stăpâni absoluţi baronul Portocală şi ducele Mandarină. Erau singuri singurei în tot castelul, în afară de slujitori, bineînţeles.

Tânărul duce fu primul căruia i se urî cu atâta singurătate şi potrivit obiceiului său se cocoţă pe marginea ferestrei, ame-ninţând că se aruncă în gol şi îşi zdrobeşte creierii dacă... dar din păcate nu era nimeni care să ia în seamă acest tragic, idacă”...

„Ciudat, – se gândi el scobindu-se cu degetul în nas – ar fi trebuit de mult să se înfiinţeze cineva aici. De ce nu dă nimeni niciun semn de viaţă? Poate că n-am ţipat destul de tare?”

Tânărul duce mai strigă de câteva ori, din ce în ce mai smiorcăit, apoi porni în căutarea baronului.

— Iubite vere, – zise intrând în odaia acestuia.

Hm? mormăi baronul încercând să expectoreze o aripă de găină ce i se oprise în gâtlej.

Ai auzit ultima noutate?

Au adus un nou transport de găini? întrebă baronul, care cu o zi înainte constatase îngrijorat că în coteţele castelului, ca şi în cele din sat, nu mai rămăsese picior de pasăre.

— Dă-le-ncolo de găini, – îl repezi tânărul duce. Alta e buba: suntem singuri. Am fost părăsiţi! Castelul e pustiu!

Baronul îl privi îngrijorat.

Vai de mine! Şi cine o să ne pregătească cina?

La naiba cu cina dumitale! Zi, ce-ar fi dac-am profita de absenţa prea iubitelor noastre verişoare ca să dăm o raită prin pivniţele castelului? Am auzit că sunt ticsite cu vinuri de cea mai bună calitate.

Aş – se strâmbă baronul – nici gând... La masă ele nu servesc decât vin de calitatea treia, o poşircă din pricina căreia m-am ales cu arsuri la stomac.

Chiar aşa – îl aţâţă tânărul duce – dumitale îţi bagă pe gât cele mai infecte băuturi şi în beci ţin ascunse toate vinurile de viţă veche, ca să se îndestuleze doar ele, după ce vei fi plecat.

Tânărul duce nu se dădea în vânt după băuturi alese, în schimb ţinea cu tot dinadinsul să cerceteze subteranele castelului, pentru că îi ajunsese la ureche

zvonul că cele două contese ar fi zidit undeva în străfundurile castelului comoara prinţului Cireaşă, ca să nu fie nevoite să o împartă cu rudele răposatului.

Dacă aşa stau lucrurile – îşi dădu cu părerea baronul vădit impresionat – n-ar strica, zău, să aruncăm şi noi o privire pe acolo. Verişoarele noastre săvârşesc un mare păcat dosind în pivniţă vinurile cele bune. Trebuie să le ajutăm să-şi cureţe sufletul de păcat. E o datorie sfântă, în orice caz...

Nu crezi – continuă tânărul duce, şuşotind la urechea baronului – că ar fi mai bine să-i dăm azi liber lui Fasole? Să coborâm numai noi doi în pivniţă! îţi car eu roaba.

Baronul primi pe dată şi Fasole se alese pe nepusă masă cu o jumătate de zi liberă. Dar – o să întrebaţi: de ce nu coboară tânărul duce singur în beci dacă ţine atât de mult la comoară? Pentru că dacă ar fi fost descoperiţi, să poată arunca toată vina pe baron. Avea pregătit şi răspunsul:

— Trebuia neapărat să-l însoţesc. N-a fost chip să scap de el. Murea de sete şi căuta ceva de băut.

Şi tânărul duce îşi frecă mulţumit mâinile – numai în gând fireşte – deoarece trebuia cu amândouă să se opintească din răsputeri la roaba pe care baronul îşi aşezase burdihanul. Roaba i se părea nespus de grea, dar spre norocul lui n-a-vea s-o coboare decât câteva trepte pe scări în jos. La înapoiere nici nu se gândea. „Văzând şi făcând” – îşi zise el şi, icnind, urni roaba din loc. În aceeaşi clipă se pomeni însă târât pe scări de greutatea pântecului baronului, cu o viteză atât de mare, încât s-ar fi strivit de uşa beciului ca o muscă, dacă norocul nu l-ar fi slujit şi n-ar fi găsit-o dată în lături. Tânărul duce străbătu cât ai clipi din ochi gangul de la intrare şi pivniţa în toată lungimea ei, printre două rânduri de butoaie uriaşe peste care se înălţau în rafturi mii şi milioane de sticle de vin, înfundate şi cu etichete prăfuite.

Opreşte! Opreşte! striga baronul. Priveşte ce minunăţie!

Mai încolo -răspundea tânărul duce – sunt nişte sticle şi mai şi...

În faţa acestor oşti de butoaie, pe care le vedea defilând pe două coloane, a acestor batalioane, aliniate ca la paradă, de sticle, căni, garafe, damigene şi butoiaşe baronul era mistuit de patimă şi, deznădăjduit, simţea că-l podideşte plânsul.

— Adio, adio, sărăcuţelor – le făcea cu mâna suspinândrămâneţi cu bine, nu ne vom revedea nicicând... Adio!

În sfârşit tânărul duce simţi că roaba şi-a încetinit viteza şi putu s-o oprească. Chiar acolo, în partea stingă, şirul de sticle se întrerupea, lăsând o adevărată adâncitură în perete, în fundul căreia se zărea o uşiţă.

Baronul se întinse cât putu mai bine pe pardoseală şi prinse a înşfăca din dreapta şi din stânga câte două sticle deodată; le scotea apoi dopul cu dinţii, care de atâta mestecat deveniseră tari ca fierul şi le dădea pe gât ca printr-o pâlnie. Din când în când se oprea ca să mai răsufle.

Tânărul duce îl privi un timp, apoi se strecură în adânci-tura amintită.

— Unde te duci, prea iubite vere? De ce nu guşti şi mătăluţă din licorile astea dumnezeeşti?

— Mă duc să-ţi aduc o sticlă cu un vin grozav pe care o zăresc colo în fund.

— Cerul o să te răsplătească pentru osteneala ce ţi-o dai, – bolborosi baronul Portocală printre sughiţuri. Ai dat să bea unui însetat... Nu vei muri niciodată de sete.

Uşiţa nu avea broască.

— Ciudat – murmură Mandarină printre dinţi – poate că se deschide printr-un mecanism secret.

Începu să pipăie uşiţa centimentru cu centimetru, în căutarea mecanismului secret, dar zadarnic îşi tocea buricele degetelor, uşa rămase închisă. Între timp baronul golise până la una toate sticlele din jur şi începu să se târască de-a buşilea spre firida unde tânărul duce, ajuns aproape la capătul răbdărilor, se muncea şi asuda.

Ce tot meştereşti aici, scumpe vere?

Încerc să deschid uşa asta, şi grozav m-aş bucura să reuşesc, pentru că sunt sigur că îndărătul ei am să dau peste cele mai straşnice vinuri.

Lasă, nu te mai omorî atâta, întinde mai bine mâna, că doar eşti ca argintul viu, şi dă-mi încoace sticla aia cu etichetă galbenă. Cred că e un vin chinezesc vechi, cum n-am mai băut niciodată în viaţa mea.

Tânărul duce zăbovi un timp, căutând sticla râvnită de baron. În sfârşit o găsi. Era o sticlă obişnuită, la fel cu celelalte. Neobişnuită era doar culoarea ei. Pe când toate celelalte sticle aveau etichete roşii, aceasta avea lipită o etichetă galbenă. Blestemând în gând gâtlejul veşnic uscat al baronului, tânărul duce întinse plictisit mâna să ia sticla. Ciudat. Sticla părea zidită în suportul ei. Tânărul duce se chinui mult până izbuti s-o clintească din suport.

— Parcă-i turnată în plumb, – spuse el furios.

Dar chiar în clipa când ridică sticla, uşa se crăpă încetişor şi se deschise fără zgomot, parc-ar fi avut ţâţânele unse. Baronul se uită înmărmurit:

— Mandarină Mandarină! strigă el. Asta nu-i o sticlă! E o cheie... Priveşte. Ai deschis uşiţa.

„Asta era care va să zică mecanismul secret, îi fulgeră prin minte tânărului duce, dar n-avu timp să-şi încheie gândul, că în pragul uşii răsări un omuleţ ce se închină politicos şi zise cu o voce cristalină:

— Bună ziua, domnilor. Vă mulţumesc din toată inima că aţi fost atât de binevoitori. De trei ceasuri mă muncesc zadarnic să deschid uşiţa asta. Cum de aţi ghicit că am nimerit prin părţile astea?

Cireşel! strigară într-un glas tânărul duce şi baronul.

Dragul meu Cireşel, – adăugă baronul care fiind puţin cherchelit era pornit pe drăgălăşenii. Dragul meu, vino să te pup.

Tânărul duce nu împărtăşea de fel entuziasmul baronului.

Poftim, ăsta mai lipsea acum! şuieră el printre dinţi, şi de necaz simţi că-i plesneşte fierea. Îşi ascunse însă supărarea şi i se adresă cu un zâmbet prefăcut: Scumpe verişor, pentru noi e o deosebită plăcere să-ţi ghicim dorinţele şi să ţi le îndeplinim.

Numai că – îi dădu peste nas Cireşel – nu prea aveaţi cum să ghiciţi că mă voi întoarce la castel pe drumul ăsta şi, având în vedere pe de-o parte faptul că nu v-am în-cunoştiinţat, iar pe de altă parte că la ora asta sunteţi singuri în tot castelul, am toate motivele să cred că puneţi la cale cine ştie ce ticăloşie pe aici. O să vedem noi asta mai târziu. Deocamdată am plăcerea să vă prezint pe prietenii mei.

Şi făcând un pas în lături, lăsă să pătrundă, unul după altul, pe toţi prietenii săi: Cepelică, Ridichiuţa, meşterul Strugure, moş Dovleac, avocatul şi pe toţi ceilalţi.

— Bine, dar asta e o adevărată năvală, o invazie! izbucni Mandarină încremenit de mirare.

Şi nu se înşela de loc. Era cu adevărat o invazie, pusă la cale de Cireşel.

Tot gonind şi învârtindu-se prin pădure, unii în căutarea celorlalţi, izbutiră la un moment dat să se regăsească. Putuseră totodată să-şi dea seama că toţi duşmanii lor, afară d& duce şi de baron, erau plecaţi din castel. Cireşel, care ştia de existenţa gangului secret ce ducea din pădure în beciurile castelului, le

propusese atunci să cucerească fortăreaţa duşmană. După cum aţi văzut, acţiunea reuşi pe deplin. Tânărul duce fu închis în odaia lui şi pus sub supravegherea lui Fasole. În schimb baronul rămase în pivniţă, căci nimeni n-avea” poftă să facă pe ascensorul.

Capitolul douăzeci şi unu
Mister Morcovely este numit consilier militar

Când se lăsă seara şi întunericul învălui castelul, în inima câtorva începu să încolţească unele temeri: Şi acum ce-i de făcut? întrebă lelea Lubeniţa. Doar n-o să rămânem aici în vecii vecilor. Avem şi noi casele noastre, trebuşoara noastră...

Nici nu avem să rămânem aici în veci, – răspunse Cepelică. O să începem tratative cu duşmanii. Nu cerem decât libertate pentru toţi. Când vom fi siguri că nimănui n-o să i se întâmple niciun rău, o să plecăm cu toţii din castel.

Dar cum o să ne apărăm? sări şi domnul Mazăre. Apărarea unui castel ca ăsta este o operaţie militară foarte complicată. Se cer cunoştinţe de strategie, tactică şi balistică.

Ce-i aia... balistică? se încumetă lelea Lubeniţa. Ia-o mai uşor, maestre, nu ne mai zăpăci şi dumneata cu cuvinte d-astea sucite.

Daţi-mi voie – se înfurie avocatul – voiam să precizez doar că printre noi nu se găseşte niciun general. Cum credeţi că e cu putinţă să le ţinem piept fără un singur general?

— În pădure se învârtesc cel puţin patruzeci de generali – zise Cepelică – şi totuşi n-au fost în stare să ne prindă.

— În sfârşit, om trăi şi om vedea, – bodogăni domnul Mazăre.

Îl apucase tremuriciul numai la gândul că vor trebui să susţină un lung asediu fără un general care să se priceapă în chestiuni de strategie, tactică şi balistică.

Nu avem tunuri, – îşi dete cu părerea moş Dovleac.

Nu avem mitraliere, – mormăi îngândurat Pară.

Nu avem puşti, – adăugă şi meşterul Strugure.

O să avem tot ce ne trebuie, fiţi fără grijă – curmă Cepelică văicăreala. De altfel, daca aţi terminat de cinat, de ce nu mergeţi la culcare?

Plecară să se culce. În patul baronului Portocală se suiră şapte şi tot mai era loc destul. Neică Afină şi moş Dovleac coborâră în curte ca să se culce în căsuţa lor, ce se afla jos, lângă poartă. Jăvroi, care se instalase în căsuţă, îi primi mârâind neprietenos, dar cum era un câine ce respecta legea, după ce i se dovedi că deţine ilegal imobilul respectiv, se resemna să se culce în vechea lui cuşcă. Moş Dovleac se aşează la fereastră şi privi afară, în timp ce neică Afină se aşternuse la picioarele lui.

— Ce noapte frumoasă – suspină Dovleac – ce noapte liniştită. Ia te uită, se văd şi focuri de artificii.

Într-adevăr, ca să distreze contesele, prinţul Lămâie organizase în pădure jocuri de artificii. Lega de gura tunurilor câte un mănunchi de Lamâiaşi şi îi proiecta spre cer. Lămâiaşii-ra-chetă ofereau o privelişte minunată.

La un moment dat, totuşi, Pătlăgică se apropie de prinţ şi îi şopti alarmat la ureche: Alteţă, vă consumaţi toată armata.

Prinţul opri artificiile cu părere de rău.

— Ce păcat, – oftă el întristat.

— Iată – exclamă Dovleac privind prin ferestruica sa, – focurile de artificii au luat sfârşit.

Prinţul numără ostaşii supravieţuitori, pentru a continua cu ei urmărirea fugarilor. Îi mai rămăseseră destui, dar era mai prudent să aştepte zorile.

Porunci să se întindă un cort frumos pentru contese, care însă de emoţie nu reuşiră să închidă un ochi toată noaptea.

Către miezul nopţii, Pătlăgică ieşi să ia niţel aer şi totodată să-şi mai liniştească nervii. (A, da, uitasem să vă spun că focurile de artificii îl cam zdruncinaseră., Ce tâmpenie – pufnea furios cavalerul – să-ţi faci praf şi pulbere atâţia Lămâiaşi destoinici cu nişte iluminaţii caraghioase...") Se urcă pe un dâmb din apropiere, socotind că ar putea eventual zări focul de tabără al evadaţilor, dacă l-or fi aprins cumva. Care nu-i fu însă mirarea să constate că toate ferestrele castelului erau luminate.

„Baronul şi tânărul duce îşi fac de cap, – se gândi înciu-" dat. Când o să-i înhăţăm pe blestemaţii ăştia de fugari şi cazul Cepelică va fi lichidat, o să-i punem noi niţel la punct pe trân-torii ăştia doi".

Rămase un timp cu privirea aţintită spre castel şi simţea cum îl cuprinde o furie din ce în ce mai mare.

— Netrebnicii – îi blagoslovea în gând – pungaşii!... O să le ducă la sapă de lemn pe nenorocitele astea două de contese zănatice şi mie n-o să-mi rămână decât oasele de la ospăţul lor.

Una după alta ferestrele castelului se întunecară. În cele din urmă rămase luminată una singură.

— Tânărul duce Mandarină – şuieră Pătlăgică printre dinţi – nu poate să doarmă pe întuneric. Îi e frică. Dar ce naiba tot face acolo? Ia te uită, ce soi de nătărău! Se distrează cu lumina. O stinge, o aprinde... Secătura, o să strice întrerupătorul. Până la urmă o să facă un scurt circuit şi o să dea foc castelului. Termină! Termină odată! începu să strige fără să-şi dea seama. Din depărtare părea, într-adevăr, că tânărul duce se joacă la lumina electrică, ca să-i facă înadins în ciudă. La un moment dat însă povestea i se păru suspectă... Dar dacă sunt semnale?" se gândi deodată văzând că jocul nu se mai isprăveşte.

„Perfect... Dar ce fel de semnale? Cu ce scop? Adresate cui? Ah, aş da un ban găurit să ştiu ce înseamnă toate astea... Trei semnale scurte... trei lungi... alte trei scurte... întuneric. Şi din nou: trei semnale scurte... trei semnale lungi... trei scurte... Fac prinsoare că a lăsat aparatul de radio deschis şi acompaniază vreun tango, stingând şi aprinzând lumina. N-am ce zice, o distracţie demnă de un măscărici ca el!"

Pătlăgică se întoarse în tabără şi întâlnind pe drum un dregător ce părea să fie un om învăţat, îl întrebă dacă nu cumva cunoaşte alfabetul semnalelor.

Cum de nu – răspunse dregătorul – sunt doctor în semnalizări, licenţiat al Universităţii din Camerino.

Şi ce înseamnă un semnal aşa şi aşa? îl întrebă Pătlăgică descriindu-i semnalul ce venea de la fereastra tânărului duce Mandarină.

S... O... S... înseamnă: „Salvaţi sufletele noastre", tălmăci doctorul. Sau pe scurt: ajutor!

Ajutor? încruntă din sprâncene Pătlăgică. În cazul acesta nu-i o aiureală a tânărului duce. Pare-se că vrea să ne comunice ceva. O fi într-adevăr în primejdie...

Şi fără să mai stea pe gânduri o porni cu paşi mari spre castel.

Ajuns la poarta castelului îl fluieră pe Jăvroi. Se aştepta să-i sară în întâmpinare din cocheta lui vilişoară, dar îl văzu cu uimire ieşind cu urechile

bleojdite din vechea sa cuşcă.

— Ce-i asta? îl întrebă nedumerit.

Ce să fie? mârâi câinele prost dispus. Respect legea, asta e! Proprietarii legitimi mi-au arătat hârtii şi acte în regulă şi vrând-nevrând a trebuit să le cedez locul.

Care proprietari?

Un anumit Dovleac şi unul Afină.

Şi acum unde sunt?

Unde să fie? răspunse câinele morocănos. Trag aghioase în casa lor. Aşa cred cel puţin, deşi nu prea pricep cumpoate să doarmă acolo moş Dovleac, când nu încape în casă decât stând pe vine.

Şi cine e la castel?

O, lume multă! O droaie de invitaţi. Toţi oameni de rând, cizmari, scripcari, cepe şi aşa mai departe...

Vrei să zici Cepelică?

Da, cred că aşa îl cheamă. Pare-mi-se că tânărul duce Mandarină e tare supărat. Sa închis în apartamentul său şi n-a mai ieşit toată seara.

— Asta înseamnă că este prizonier, – judecă Pătlăgică, schimbând feţe-feţe.

La rândul său, baronul Portocală – urmă Jăvroi – s-a închis şi el, dar nu în odaie, ci în beci. De ceasuri întregi se aude dintr-acolo un adevărat bombardament de sticle desfundate, de ţi-i mai mare dragul să-l asculţi.

Beţiv afurisit, – scrâşni Pătlăgică.

— Ceea ce însă nu pot pricepe în ruptul capului – continuă dulăul – este că tânărul viconte Cireşel s-a înhăitat cu golănimea asta, uitând îndatoririle ce revin rangului său...

Pătlăgică alergă cât îl ţinură picioarele în tabără, îl trezi pe prinţ şi pe contese şi le aduse la cunoştinţă îngrozitoarea veste. Nobilele contese ar fi vrut să se întoarcă de îndată la castel, dar prinţul se împotrivi:

— Petrecerile din noaptea asta au vlăguit oarecum capacitatea oştirii mele. Nu dispunem de un număr destul de mare de soldaţi ca să încercăm un atac nocturn. Să aşteptăm zorile.

Trimise apoi după don' Pătrunjel, mare specialist în aritmetică, şi-l puse să socotească forţele armate rămase după prăpădul făcut cu focurile de artificii. Don' Pătrunjel făcu rost de cretă şi de o tăbliţă şi trecând din cort în cort însemna cu o cruce pe fiecare soldat prost şi cu două cruci pe dregători şi generali. La sfârşit trase linie şi făcu adunarea. Erau în total şaptesprezece Lămâiaşi şi vreo patruzeci de generali, la care se mai adăugau Pătlăgică, prinţul Lămâie însuşi, contesele, Morcovely, Adulmici, caii şi el însuşi. Pătlăgică nu vedea la ce anume ar putea folosi caii, dar don' Pătrunjel îi atrase atenţia că la toate asediile flancurile de cavalerie sunt de cea mai mare utilitate strategică.

Se iscă o aprinsa discuţie, la sfârşitul căreia, prinţul Lămâie, pe deplin cucerit, încredinţa lui don' Pătrunjel comanda unui flanc de cavalerie. Planul bătăliei fu studiat cu ajutorul lui mister Morcovely, ridicat cu acest prilej la rangul de consilier militar, şi încă străin.

Ca o primă măsură, Morcovely îi sfătui pe toţi să-şi mânjească feţele cu vopsea neagră ca să-i sperie pe asediaţi. Prinţul porunci să desfunde o mulţime de sticle şi după ce le dădură pe gât conţinutul, se amuză el însuşi, să-şi boiască generalii cu dopurile arse.

— Ce cinste deosebită ne faceţi, – ziceau generalii înclinându-se.

Iar prinţul, profitând de această plecăciune, le înnegrea şi gâtul.

La răsăritul soarelui operaţia numărul unu era terminată. Prinţul părea

foarte satisfăcut şi insistă să-i înnegrească şi pe civili, adică pe Pătlăgică şi pe contese.

— Situaţia e foarte gravă – declară el – şi de altfel nici n-am întrebuinţat încă toate dopurile.

Contesele se supuseră cu ochii scăldaţi în lacrimi. La orele şapte fix începu atacul.

Capitolul douăzeci şi doi
Baronul striveşte fără să vrea douăzeci de generali

Prima parte a planului de bătălie prevedea următorele: câinele Adulmici, profitând de prietenia absolut firească ce îl lega de câinele Jăvroi, îl va convinge pe acesta din urmă să deschidă poarta parcului. În urma lui, pe poarta larg deschisă, vor da năvală, în galop, escadroanele de cavalerie de sub comanda lui don' Pătrunjel.

Această primă parte a planului căzu însă baltă pentru bunul motiv că poarta nu era închisă, ci dimpotrivă, dată în lături, iar Jăvroi, chiar la intrare, prezenta colegului său, în poziţie de drepţi, pentru onor arma, adică coada.

Adulmici se întoarse cu coada între picioare şi raportă înspăimântat ciudata întâmplare.

— Aici şi-a băgat diavolul coada, – zise mister Morcovely folosind o expresie foarte iubită de consilierii militari străini.

Aici şi-au băgat mulţi, mulţi diavoli coada, întări Adulmici.

De unde naiba or fi făcut rost de ei? întrebă prinţul.

De cine?

De toţi diavolii ăştia.

Alteţă, nu chiar diavoli propriu-zişi... Voiam să spun că dacă au lăsat poarta deschisă, precis ne-au întins o cursă.

În cazul acesta vom pătrunde prin intrarea din dos hotărî prinţul.

Dar şi poarta din dos era deschisă.

Strategii prinţului nu mai ştiau pe unde să scoată cămaşa. Şi prinţului începu să-i iasă pe nas tot războiul acesta.

— Ţine prea mult – i se tânguia el descurajat lui Pătlăgică – e prea lung, lung şi greu. Dacă aş fi ştiut-o dinainte, nici nu l-aş fi început.

În sfârşit se hotărî să săvârşească un act de eroism. Alinie pe cei patruzeci de generali ai săi şi comandă:

— Drepţi!

Cei patruzeci de generali înţepeniră ca un singur om.

— Înainte, marş! Unu, doi, unu, doi...

Pătrunseră pe poartă şi eroicul pluton se îndreptă în marş forţat spre castel care, după cum ştiţi, era aşezat pe creasta dealului. Urcuşul era destul de obositor şi pe prinţ îl trecură toate sudorile.

— Continuă dumneata – zise el, predând comanda unui Lămâie de rangul întâi – eu mă întorc să pregătesc atacul general. De altfel nu mai aveţi mare lucru de făcut: linia întâia, graţie intervenţiei mele personale, a şi fost străpunsă.

Lămâie de rangul întâi prezentă arma şi prelua comanda. După zece paşi ordonă cinci minute repaus. Era pe punctul să dea comanda pentru asaltul final – castelul nu mai era decât la o depărtare de vreo sută de metri – când se auzi o detunătură însp, ăimântătoare şi o ghiulea de proporţii nemaipomenite

începu să se rostogolească la vale în spre cei patruzeci de generali. Aceştia, fără să mai aştepte comanda lui Lămâie de rangul întâi, făcură stânga împrejur, rupseră rândurile şi totodată o rupseră şi ei la fugă pe deal în jos. Iuţeala cu care fugeau era însă mult mai mică decât cea a misterioasei avalanşe care în câteva clipe îi ajunse din urmă, strivi douăzeci dintre ei de parcă ar fi fost nişte prune coapte, apoi continuă să vină de-a dura, trecu prin poarta deschisă, împrăştie cavaleria lui don' Pătrunjel ce tocmai se pregătea de şarjă şi răsturnă caleaşca conteselor Cireşiamare.

Când în sfârşit îşi opri rostogolul, se văzu că nu era vorba nici de o mină magnetică, nici de un butoi cu dinamită, ci de nenorocitul baron Portocală.

Scumpe vere! strigă contesa Prima cu duioşie şi alergă spre el, aşa plină de praf şi ciufulită cum se ridicase de sub caleaşca.

Doamnă, nu am cinstea să vă cunosc. Nu am fost niciodată în Africa.

Eu sunt, dragul meu, contesa Prima.

Doamne sfinte, dar ce v-a venit să vă sulemeniţi în halul ăsta?

Motive de ordin strategic. Dar dumneata cum de-ai ajuns să te prăvăleşti peste noi ca un bolid?

— M-am grăbit să vă sar în ajutor. Puţin cam vijelios, ce-i drept, dar n-aveam încotro. O noapte întreagă m-am căznit să scap din pivniţa unde mă zăvoriseră bandiţii ăia. Închipuiţi-vă: am ros uşa cu dinţii.

Aţi ros o jumătate de duzină de butoaie, – şuieră Pătlăgică alb de furie.

O dată văzut sub cerul liber, am început să mă dau de-a berbeleacul la vale, făcând harcea-parcea în drum un trib denegri, aflaţi desigur în solda bandiţilor ălora, care vor să pună stăpânire pe castel.

Când contesa Prima îl lămuri că era vorba de patruzeci de generali, baronul căzu pradă unei negre remuşcări, dar în sinea lui era mândru de propria lui forţă. Prinţul Lămâie, ce tocmai îşi terminase baia în cortul său, crezu la început că pierderile suferite se datoresc unui contraatac al inamicului, dar se înfurie la culme când i se raportă că nimeni altul decât un aliat plin de cele mai bune intenţii îi pricinuise tot acest dezastru.

— Eu, unul, nu închei alianţe cu nimeni – se zborşi el dispreţuitor la baron. Războaiele le port pe cont propriu.

Şi adunând rămăşiţele oştirii – vreo treizeci de oameni, generali şi soldaţi – ţinu următoarea cuvântare:

— Dumnezeu să mă apere de prieteni! De duşmani mă apăr singur!

Prinţii nu preţuiesc prietenia. Aşa se face că au întotdeauna prieteni nesinceri şi se mângâie citind proverbe ce n-au nici cap, nici coadă.

După un sfert de oră fu lansat un nou atac. Zece oameni, unul şi unul, se avântară la deal, scoţând urlete sălbatice pentru a înspaimânta măcar copiii şi femeile ce se găseau printre asediaţi. Fură întâmpinaţi cu multă complezenţă. Chiar prea multă, s-ar putea zice. Cepelica hotărâse să prevadă cu tulumbe pompiereşti cele mai pântecoase butoaie din pivniţă. Şi când atacatorii ajunseră în bătaia „puştilor” comandă:

— Vin!

(„Foc!” ar fi trebuit să comande, o să obiecteze obişnuiţii critici – dar, vă rog să observaţi, că aici e vorba de tulumbe, deci instrumente pentru a stinge şi nu pentru a aprinde focul.) Atacatorii fură spălaţi, scăldaţi şi potopiţi de valuri spumoase, roşii, aromate. Vinul le pătrundea în gură, în nas, mai-mai să-i înăbuşe.

Făcură stânga împrejur, cu inimile îndoite, şi începură să coboare, urmăriţi de şfichiul tulumbelor ce nu încetau să-i mureze.

Ajunseră în vale beţi morţi, spre marele necaz al conteselor. Prinţul tuna şi

fulgera.

— Să vă fie ruşine! Aţi merita să vă ciomăgesc la sânge!

Ce nesimţire să beţi vin roşu pe stomacul gol. Poftim, alţi zece oameni scoşi din luptă.

Într-adevăr, cei zece războinici se aruncară unul după altul la picioarele alteţei sale, probabil pentru a-i cere îndurare, şi începură să sforăie de parcă ar fi mânat porcii la ghindă.

Situaţia devenea din ce în ce mai dramatică.

Pătlăgică îşi smulgea părul din cap şi-l hărţuia pe mister Morcovely.

— Ce-i de făcut? Daţi-ne un sfat, pentru numele lui dumnezeu! Ce naiba, sunteţi, da sau ba, consilier militar străin?

În acest timp, la castel, după cum lesne vă închipuiţi, entuziasmul era la culme. Mai mult de jumătate din duşmani erau scoşi din luptă. Mai ştii, poate curând, pe unul dintre cei doi stâlpi cărămizii ai porţii se va înălţa, în semn de capitulare, o cârpă sau o băsmăluţă albă.

Capitolul douăzeci şi trei
Cepelică face cunoştinţă cu păianjenul poştaş

Nu! N-are niciun rost să vă mai amăgesc: între cei doi stâlpi cărămizii ai porţii nu s-a ivit niciodată o cârpă sau o băsmăluţă albă. S-a ivit în schimb o întreagă divizie de Lămâiaşi, prospăt sosiţi din capitală, şi prietenilor noştri nu le mai rămase altceva de făcut decât să se predea sau s-o ia la fugă.

Cepelică încercă o retragere prin pivniţă, dar găsi tunelul ce ducea spre pădure tăiat de trupele prinţului.

De unde aflaseră secretul gangului subteran? Nu vă pot ascunde nici acest lucru: de la Mazăre. Vă-când că totul e pierdut, avocatul dezertase la duşman de frică să nu fie spânzurat a doua oară.

Bucuria cavalerului la capturarea lui Cepelică fu atât de mare, încât îngădui tuturor celorlalţi prizonieri să se reîntoarcă la casele lor, în timp ce Cireşel, drept pedeapsă, fu încarcerat în pod. Cepelică fu condus, sub pază, de o întreagă companie de Lămâiaşi-la puşcărie, şi fu închis într-o celulă subterană.

De două, ori pe zi un Lămâilă de gardă îi aducea o strachină cu o zeamă chioară şi o coajă de pâine. Cepelică le înghiţea pe nevăzute, în parte pentru că îi era o foame de lup, în parte pentru că în carceră era veşnic beznă. În restul zilei stătea lungit pe rogojină, cufundat în gânduri.

— Dacă aş putea să-l întâlnesc pe tăticu – se frământa el – măcar să-i dau de veste că sunt şi eu aici.

O patrulă de Lamâiaşi trecea zi şi noapte prin faţa celulei, tropăind cu paşi măsuraţi.

— Puneţi-vă cel puţin tocuri de cauciuc – îi apostrofa Cepelică, care nu izbutea să închidă un ochi.

Dar, în zadar! Parc-ar fi vorbit cu pereţii. (După o săptămână veniră să-l ia.

— Unde mă duceţi? îi întrebă Cepelică socotind că îl duceau la spânzurătoare.

De fapt, îl duceau în curte ca să facă o plimbare. Cepelică trebui întâi să-şi certe picioarele care nu mai voiau să-l poarte, apoi îşi dojeni ochii care, neobişnuiţi cu lumina zilei, refuzau să mai vadă ceva, poate din cauză că nu izbutea să deschidă pleoapele. Curtea închisorii era rotundă şi puşcăriaşii, în costume vărgate, se învârteau în cerc, unul în urma altuia. De vorbit era strict

interzis. In mijlocul cercului, un Lămâilă bătea tactul pe o tobă:

— Unu... doi... unu... doi...

Cepelică intrâ în rând şi nimeri în spatele unui deţinut bătrân, cu umerii gârboviţi şi cu părul nins. Bătrânul tuşea din când în când şi atunci umerii i se zguduiau, în timp ce pieptul ii hârâia prelung.

— Bietul om – se gândea Cepelică – dacă n-ar fi atât de bătrân aş zice că-i chiar taică-meu.

Dintr-o dată deţinutul fu scuturat de o tuse atât de chinuitoare, încât se clătină şi trebui să se reazeme de zid ca să nu cadă. Cepelică se repezi să-l sprijine şi dădu cu ochii de un obraz cu un păienjeniş de şănţuleţe. Prizonierul îl privi cu ochii pe jumătate stinşi, apoi îl apucă de umeri şi-i şopti cu glas înecat: Cepelică, fiul meu!

— Tăticule, cum ai îmbătrânit

Tată şi fiu se îmbrăţişară plângând. Nu plânge, dragul meu – murmură bătrânul – curaj – Nu plâng, tăticule, îmi pare numai rău că te văd aşa de îmbătrânit şi bolnav. Şi eu care ţi-am făgăduit să te eliberez.

— Nu-ţi face sânge rău... O să răsară soarele şi pentru noi.

Dar tocmai în clipa aceea Lămâilă, care bătea tactul, izbi furios în tobă.

— Ei! Ăia doi de colo! Nu vedeţi că-mi daţi peste cap tot rândul? Marş în cerc!

Bătrânul Cepeloi se smulse de lângă băieţaş şi intră în roata deţinuţilor. Înconjurară încă de două ori curtea, apoi tot unul câte unul se îndreptară spre coridorul ce ducea la celule.

— O să-ţi trimit noutăţi, – şopti bătrânul.

— Dar cum?

— O să vezi tu... Sus inima, Cepelică!

— La revedere, tăticule!

Bătrânul dispăru în celula sa. Celula lui Cepelică se afla cu două etaje mai jos, la subsol. Dar acum că-şi revăzuse părintele nici nu-i mai părea atât de întunecoasă. Ba chiar, încordându-şi privirea, parcă, parcă dinspre ferestruica ce dădea spre culoar vedea strecurându-se geană de lumină. Un picuţ, o nimica toată, atât doar cât să poată zări, sclipitoare, alunecând într-o parte şi alta, baionetele Lămâiaşilor.

A doua zi, pe când Cepelică îşi omora vremea numărând aceste baionete, se auzi strigat pe nume de un glăscior ciudat, dar nu putea să-şi dea seama de unde vine chemarea.

Cine mă strigă? întrebă el mirat.

Uită-te pe perete, – se auzi vocea.

Pot să mă uit până poimarţi, nu văd nici măcar peretele.

Priveşte în dreptul ferestruicii.

Aha, te văd. Dar tu eşti un păianjen. Ce cauţi pe aici? Muştelor nu prea le place umezeala.

Eu sunt păianjenul Şontâc-Şontâc şi am, fii pe pace, şi o plasă la etajul de deasupra. Când mi-e foame, dau pe-acolo şi cevaşilea găsesc eu totdeauna.

Un Lămâilă izbi cu putere în uşă.

Lasă gălăgia acolo! Ai putea să-mi spui şi mie cu cine stai de vorbă?

Îmi rostesc rugăciunile aşa cum m-a învăţat mama – răspunse Cepelică.

Rosteşte-le în gând – porunci gardianul – altfel greşim pasul.

Lămâiaşii erau într-adevăr atât de mărginiţi, încât îndată ce auzeau un zgomot, se zăpăceau şi nu mai ştiau care e stân-gul şi care e dreptul.

Păianjenul Şontâc-Şontâc îşi dădu drumul ca pe o funie şi şopti înăbuşit:

— Am un mesaj pentru tine. De la tatăl tău.

Lăsă într-adevăr să-i cadă un bileţel pe care Cepelică îl ridică uimit şi-l citi dintr-o aruncătură de ochi. Scria numai atât, Dragă Cepelică, am aflat toate peripeţiile tale. Nu-ţi pierde firea dacă lucrurile n-au ieşit cum plănui ai. În locul tău n-aş fi făcut nici eu altfel. Oleacă de închisoare n-o să-ţi strice; o să-ti continui studiile şi p-ormă ai niţel răgaz să-ţi limpezeşti gândurile. Purtătorul acestui bilet este poştaşul nostru. Ai toată încrederea într-insul şi trimite-mi veşti prin mijlocirea lui. Te îmbrăţişez cu toată dragostea: tatăl tău, Cepeloi”.

— Ai isprăvit de citit? întrebă păianjenul.

De la un capăt la altul.

Perfect, atunci bagă biletul în gură, mestecă-l şi înghite-l. Nu trebuie să-l găsească gardienii.

S-a făcut, – spuse Cepelică mestecând de zor biletul.

Şi acum – zise păianjenul – la revedere.

Unde te duci?

Sunt în cursă... Distribui poşta.

Cepelică observă că păianjenul purta la gât o tolbă de poştaş ticsită de bilete.

— Cui duci toate aceste scrisori?

— Păi eu, de cinci ani fac meseria asta: în fiecare dimineaţă dau o raită prin celule, strâng poşta, pe urmă o împart. Gardienii nu m-au agăţat niciodată şi n-au găsit nicicând măcar un colţ de bilet. Aşa mai pot şi bieţii prizonieri să schimbe câte o veste între ei.

— Dar cum fac rost de hârtie?

— N-au nevoie de hârtie. Scriu pe un petic de cămaşă.

Aha, care va să zică de aceea avea biletul un gust atî de curios – se dumeri Cepelică.

Cerneala – urmă păianjenul – o prepară din apa de la ciorbă în care răzuie puţin praf de cărămidă.

Am înţeles, – zise Cepelică. Treci mâine dimineaţă şi pe la mine. O să-ţi încredinţez o misivă.

— Fii fără grijă, – făgădui păianjenul şi se îndepărtă.

Cepelică observă de-abia acum că ciudatul curier şchioapătă.

— Te-ai lovit cumva? îl întrebă el.

— Aş, reumatismul! Nu-mi prieşte de fel umezeala. Sunt bătrân şi tare aş avea nevoie de un mic concediu la ţară. Unul din fraţii mei locuieşte într-un lan de porumb. Dimineaţa se scoală, îşi întinde plasa între două fire de iarbă şi toată ziulica are parte de soare şi de aer curat. Mereu îmi scrie să-i fac o vizită dar, vezi mata, am slujba asta. Şi eu sunt de părere că dacă ai o slujbă trebuie să te ţii de ea. Şi p-ormă, am o socoteală şi cu prinţul Lămâie. Unul din slugile lui l-a omorât pe bietul tata, fie iertat. L-a strivit, sărman bătrân, de peretele bucătăriei. Şi acum se mai vede pata de sânge pe peretele acela blestemat. Din când în când mă duc pe acolo, şi-mi zic aşa: deie domnul să isprăvească şi prinţul tot pe un perete, dar să nu mai rămână nici urmă de el. Nu zic bine?

N-am mai întâlnit în viaţa mea un păianjen mai inimos, – exclamă Cepelică cu admiraţie.

Fac şi eu ce pot, – răspunse păianjenul modest. Şi, şchiopătând, se caţără pe perete, ieşi pe ferestruică şi se furişă drept pe sub nasul unui Lămâilă ce tocmai se oprise să vadă dacă înlăuntru totul e în ordine, şi care, nebănuind nimic, îşi văzu apoi de drum.

Capitolul douăzeci şi patru
Cepelică pierde orice speranţa

Cepelică sfâşie o mânecă din cămaşă şi o împărţi în bucăţele.

— Cu cărţile poştale am cam fi gata – se gândi mulţumit – să aşteptăm acum să ne aducă marmita cu cerneală.

Când Lămâilă de gardă îi aduse ciorba, Cepelică nu sorbi din ea o înghiţitură. Zgârie cu lingura niţel praf roşu de cărămidă şi-l turnă în zeamă. Mestecă puţin şi slujindu-se apoi de coada lingurii scrise misivele pe care şi le pregătise în gând.

„Tăticule dragă – scria în prima scrisoare – mai ţii minte că odinioară ţi-am făgăduit să te eliberez? Ei bine, clipa se aipropie. Am pus la cale un plan de evadare. Te sărută, fiul tău, Cepelică". Scrisoarea a doua era adresată Cârtiţei şi suna astfel: „Bătrână Cârtiţă a inimii mele, să nu crezi că te-am uitat. Aici în închisoare nu am nimic de făcut şi mă gândesc mereu la vechii mei prieteni. Şi tot gândindu-mă şi răzgândindu-mă, m-am gândit că poate ţie ţi-ar sta în puteri să mă ajuţi să scap de aici şi să-l eliberez şi pe tata. Ştiu. Nu-i o treabă prea uşoară, dar dacă ai putea să mobilizezi vreo sută de cârtiţe care să te ajute, totul ar fi cu putinţă. Aştept răspunsul tău neîntârziat, mai bine zis clipa când o să te văd ţâşnind în celula mea". „Post scriptum: de data asta, te asigur, nu te vor durea ochii. Puşcăria este mai întunecoasă decât o călimară".

Scrisoarea a treia era adresată lui Cireşel şi cuprindea cele ce urmează:

„Dragă Cireşel, nu ştiu nimic despre tine, dar sunt sigur că nu ţi-ai pierdut curajul, deşi am fost înfrânţi. Îţi promit solemn că pe Pătlăgică o să-l pun eu la punct o dată pentru totdeauna, în închisoare mi-au trecut multe prin cap şi m-am gân-dit la câte toate, la care altminteri n-aş fi avut când să chibzu-iesc. Tu trebuie să mă ajuţi să ies de aici. Predă Cârtiţei scrisoarea mea, la locul cunoscut. Urmează instrucţiuni. Salutări tuturor, Cepelică".

Ascunse sub perină cele trei scrisori, vărsă cerneala ca-re-i mai rămăsese într-o gaură de şoarece de sub pat, iar spre seară, când Lămâilă îşi făcu rondul, îi înapoie strachina goală, apoi se culcă.

A doua zi dimineaţă Şontâc-Şontâc îi mai aduse o scrisoare de la tatăl său. Bigtul Cepeloi ardea de nerăbdare să primească veşti de la Cepelică, dar îl povăţuia să nu-şi consume prea repede cămaşa.

Drept răspuns Cepelică îşi scoase cămaşa, o sfârtecă în două, întinse o jumătate pe pământ, şi după ce muie degetul în călimară, adică în gaura de şoarece, începu să scrie.

Ce faci? întrebă poştaşul uimit şi revoltat. Dacă întrebuinţezi foi d-astea de plăcintă, intr-o săptămână nu-ţi mai rămâne nici cât o confeti, pentru scris.

Fii fără grijă – îl asigură Cepelică – într-o săptămână nu voi mai fi aici.

Te amăgeşti, băieţaşule!

Tot ce se poate, dar n-ai vrea ca în loc să-mi ţii predici să-mi dai o mână de ajutor?

Una? Te ajut bucuros şi cu toate cele opt labe ale mele. Ce ai de gând?

— Vreau să desenez pe această jumătate de cămaşă un plan al închisorii. Clădirile, zidul înconjurător, celulele, curtea toate, înţelegi, toate trebuie însemnate exact la locul lor.

— O, asta-i foarte uşor. Cunosc închisoarea la milimetru pătrat.

Cu ajutorul păianjenului Şontâc, Cepelică schiţă din câteva trăsături harta închisorii şi însemnă curtea cu o cruce.

De ce ai făcut crucea asta? întrebă păianjenul.

O să-ţi explic altă dată – răspunse Cepelică în doi peri. Acum îţi încredinţez o scrisoare pentru tata. Astelalte două, precum şi planul, va trebui să le predai unui prieten.

În afara închisorii?

Da, vicontelui Cireşel.

Locuieşte departe?

La castelul Cireşiamare.

Ştiu unde este. Am un văr funcţionar în podul castelului. De câte ori nu mi-a trimis vorbă să-i fac o vizită, dar nu am mai ajuns! Ce să-ţi spun, zice că trăieşte acolo, o splendoare! Deh, frăţioare, ştiu eu? căzu pe gânduri păianjenul. Dar dacă plec atât de departe cine o să-mi ţină locul cu poşta?

Dus-întors ţi-ar trebui două zile, aşa şchiop cum eşti. Două zile n-o să se facă gaură în cer fără poştă.

Ştii, n-aş vrea să lipsesc de la slujbă – zise Şontâc-Şontâc – dar din moment ce nu e vorba de o călătorie de plăcere...

Nici vorbă – protestă Cepelică – e vorba de o misiune extrem de importantă şi foarte, foarte delicată. Gândeşte-te că de succesul acestei călătorii atârnă libertatea deţinuţilor.

A tuturora?

A tuturora!

În cazul ăsta cum îmi termin tura, o pornesc la drum.

Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc.

— Oh, lasă, lasă – răspunse Şontâc-Şontâc – la urma urmei e şi în interesul meu: dacă se goleşte închisoarea o să pot în sfârşit să mă mut şi eu la ţară, nu-i aşa?

Vârî cele trei scrisori în geantă, zvârli geanta pe umăr şi se îndreptă şchiopătând spre ferestruică.

— La revedere – şopti Cepelică scoţându-şi nasul printre gratii, pentru a-l urmări cum se caţără înspre acoperiş. Şi drum bun!

În clipa când păianjenul se pierdu în beznă, Cepelică începu să numere orele şi minutele. După douăzeci şi patru de ore se gândi:

— La ora asta trebuie să fie aproape de castel. O să găsească el pe cineva să-i arate drumul... Şi când o să spună că e vărul vestitului Păianjen al podurilor o să-l însoţească cineva până la castel...

I se părea că-l şi zăreşte, micuţ, puţin gârbovit, şchiopătând pe burlan în sus. Întrebând de camera vicontelui, pornind apoi de-a lungul coridoarelor, apropiindu-se de patul lui Cireşel şi trezindu-l în şoaptă pentru a-i înmâna scrisorile. Apoi Cepelică deveni nerăbdător. Şontâc-Şontâc trebuia să pice din oră în oră...

Se scurse însă o zi, apoi încă una şi păianjenul nu se arătă. Trecuseră trei zile. Prizonierii erau îngrijoraţi de lipsa poştei şi a poştaşului. Şi cum păianjenul nu destăinuise nimănui secretul misiunii sale, ci îi înştiinţase numai că-şi ia o permisie de câteva zile, nu puţini dintre prizonieri începură să creadă că păianjenul i-a lăsat baltă, mutându-se definitiv la ţară, aşa cum, de fapt, visase o viaţă întreagă. Şi Cepelică era descumpănit.

A patra zi fură scoşi la plimbare, dar Cepelică nu-l zări pe tatăl său şi nimeni nu-i putu da vreo ştire despre el. Se întoarse în celulă cu inima frântă şi se aruncă pe pat, deznădăjduit. Nu-i mai rămânea aproape nicio speranţă.

Capitolul douăzeci şi cinci
Păţaniile lui Şontâc-Şontâc şi ale lui Şapte-Jumate

Ce oare se întâmplase cu păianjenul poştaş?

Iată, în câteva cuvinte:

Abia ieşit din închisoare o apucase pe strada principală, mergând lipit de bordura trotuarului, ca nu cumva să-l calce vreo trăsură. Roata unei biciclete îl atinse în treacăt, amenin-tând să-l strivească fără glorie. Avu doar timpul să sară în lături.

— Măiculiţă, mamă – bolborosi înspăimântat – cât pe ce să-mi termin călătoria înainte de-a o fi început!

Spre norocul lui găsi un grătar de scurgere şi dădu să se lase în jos, spre fundul canalului. Dar nici nu apucă bine să-şi pună capul la cutie, că se auzi strigat. Era o veche cunoştinţă, rudă de-a şaptea spiţă cu tatăl său, foşti amândoi pe vremuri vecini de apartament în bucătăria castelului. Îl chema Şapte-Jumate, pentru că avea şapte labe şi jumătate. Cealaltă jumătate o pierduse într-un groaznic accident – o lovitură de mătură prost mânuită. Şontâc-Şontâc îl salută respectuos, iar Şapte-Jumate îl luă de braţ şi începu să-i vorbească despre timpurile bune de altă dată. Se oprea din când în când, şi-i explica oftând cum se petrecuseră lucrurile cu mătura, dar Şontâc-Şontâc întindea pasul şi nu se lăsa ademenit de ispita unei pălăvrăgeli plăcute.

Dar unde te grăbeşti aşa, vericule?

Mă duc să fac o vizită vărului meu, – răspunse în doi peri Şontâc-Şontâc, care nu voia să intre în amănunte.

Celui de stă la castelul Cireşiamare? Ce potrivealã! Tocmai am primit şi eu o invitaţie să petrec o săptămână în podul lui. Mergem împreună – momentan tot n-am nicio afacere urgentă pe aici.

Şontâc-Şontâc nu se prea bucura de această neaşteptată tovărăşie. Pe urmă însă se gândi că în doi timpul trece mai repede şi că, vorba aia, unde-s doi puterea creşte.

Cu multă plăcere – răspunse el – numai că te rog să umbli niţel mai repede. Am de făcut un comision şi n-aş vrea să ajung cu întârziere.

Tot poştaş pe la închisoare? întrebă Şapte-Jumate.

Oh, am ieşit la pensie, – răspunse Şontâc-Şontâc.

Şapte-Jumate îi era prieten, dar anumite lucruri nu trebuie să le ştie nici prietenii.

Ţot trăncănind verzi şi uscate ajunseră în afara oraşului şi putură în sfârşit să iasă din canal.

Şontâc-Şontâc răsuflă uşurat, pentru că în canal era o duhoare de ţi se întorceau măruntaiele pe dos.

Curând se aflau în plină câmpie. Era o zi senină, şi o boare dulce mângâia molcom iarba înmiresmată. Şapte-Jumate se opri şi căscă gura de parcă ar fi vrut să soarbă toată adierea parfumată a dimineţii.

Ce minunăţie – suspină el cu ochii închişi – de trei ani n-am mai scos nasul din canalurile mele, dar acum – gata cu viaţa de canalagiu, o să mă stabilesc la ţară.

După cum văd, e destulă aglomeraţie şi pe aici – remarcă Şontâc-Şontâc, arătând însoţitorului său un lung şir de furnici foarte absorbite în transportarea unei omizi spre muşuroaiele lor.

— Domniilor voastre nu vă convine? îi luă în răspăr un greier ce sta în pragul găuricii lui.

Şapte-Jumate se opri, ţinând morţiş să-i explice greierului cum e viaţa la ţară. Greierul însă avea părerile lui personale. Şapte-Jumate nu fu de acord cu ele, greierul ridică vocea, Şapte-Jumate nu se lăsă mai prejos, dezbaterea devenea tot tot înfierbântată, vremea trecea... între timp se adună în jur o mulţime de gură cască: greieri, lăcuste, cosaşi şi, la o aruncătură de băţ, chiar

câţiva ţân-ţari mai îndrăzneţi.

O vrabie, care avea funcţia de poliţai, zări adunarea şi coborî în zbor ca s-o împrăştie, ochindu-l dintr-o privire pe Şapte-Jumate.

— Iată o bucăţică grasă pentru puişorii mei, ciripi ea în sinea ei.

Un ţânţar dădu alarma:

— Atenţie! Poliţia!

Cât ai bate din palme dispărură cu toţii de parcă i-ar fi înghiţit pământul. Şontâc-Şontâc şi Şapte-Jumate se adăpostiră în gaura greierului care închise în grabă uşa şi se postă de gardă. Şapte-Jumate tremura ca varga, iar Şontâc-Şontâc începea să se căiască de a fi luat cu sine un astfel de palavragiu, care îl făcea să piardă timpul şi atrăgea asupra lui atenţia poliţiei.

— Iată-mă identificat, – se frământă bătrânul poştaş. Vrabia şi-a însemnat cu siguranţă prezenţa mea în catastiful său şi când eşti pus pe lista poliţiei, gata beleaua pe capul omului.

Se întoarse spre Şapte-Jumate şi-i zise:

— După cum vezi, cumetre, călătoria nu-i lipsită de primejdii. Ce-ai zice dacă ne-am despărţi aici?

Mă miră foarte mult spusele tale – se supără Şapte-Jumate – întâi mă convingi să te urmez peste mări şi ţări şi pe urmă vrei să mă laşi în plata domnului, nici în căruţă, nici în teleguţă. Fain prieten, n-am ce zice.

Să precizăm, amice: dumneata ai vrut să mă urmezi cu tot dinadinsul. Dar nu e vorba acum de asta. Eu, ţi-am mai spus, am treburi la castel şi n-am de gând să-mi pierd toată ziulica în această gaură, chiar dacă-i sunt foarte recunoscător greierului pentru ospitalitatea sa.

Dar, nici discuţie, vin şi eu cu tine – se smiorcăi Şapte-Jumate. I-am făgăduit vărului tău să-l vizitez şi vreau să mă ţin de cuvânt...

Atunci, la drum! îl îndemnă Şontâc-Şontâc, strângându-şi catrafusele.

O clipă numai – zise greierele – să văd dacă s-a cărăbănit poliţia.

Deschise uşa binişor: vrabia era la postul ei. Zbura la rasul ierbii, scormonind cu privirea fâneaţa, fir cu fir.

Şapte-Jumate oftă din băierile inimii şi declară că în condiţiile acestea nu se va clinti un pas şi-l va împiedica şi pe Şontâc-Şontâc să plece.

— Nu-ţi voi îngădui să-ţi rişti viaţa – lacrimă el – l-am cunoscut pe tatăl tău şi mă simt răspunzător în faţa mormântului său pentru siguranţa ta.

Nu le rămase altceva de făcut decât să aştepte. Şi cum vrabia îi pândea cu îndărătnicie, ziua se scurse într-o stearpă aşteptare. De-abia spre asfinţit poliţia se retrase în cazărmile sale, adică în chiparoşii de lângă ţintirim, şi călătorii noştri îşi putură în sfârşit vedea de drum.

De supărare că pierduse o zi întreagă, Şontâc-Şontâc îşi rodea geanta.

În timpul nopţii, pe răcoare, străbătură o bună bucată de drum, dar la un moment dat Şapte-Jumate se opri, văietându-se că nu-şi mai simte picioarele şi că e cazul să facă un popas.

Cu neputinţă – protestă Şontâc-Şontâc – nici gând Dacă vrei n-ai decât să rămâi, eu merg mai departe.

Care va să zică, vrei să mă părăseşti la mijlocul drumului, şi încă în toiul nopţii. Bravo, aşa te porţi cu un vechi prieten al fie-iertatului tău tată! Ah, e ce nu-i de faţă răposatul – să te scarmene după cum meriţi?!

Şi-l bătu la cap până ce, vrând-nevrând, Şontâc-Şontâc trebui să primească. Găsiră un locşor sub jgheabul unei clopotniţe şi îşi aşternură de dormit. E de prisos, cred, să adaug că Şontâc-Şontâc nu închise ochii toată noaptea şi-şi trecu timpul privindu-şi furios tovarăşul de drum care sforăia fără grijă.

Abia că se crăpă de zi şi începu să-l tragă de cele şapte picioare şi jumătate.

— Ei, la drum! porunci Şontâc-Şontâc.

Dar trebui să mai aştepte până ce Şapte-Jumate se spilcui din tălpi şi până în creştet. Bătrânul palavragiu îşi făcu conştiincios pedichiura la toate degetele şi numai după aceea se declară gata de drum.

Dimineaţa se scurse fără alte neplăceri. Spre amiază însă fură nevoiţi să se ascundă de privirea altei vrăbii care se apropia ameninţătoare şi se târâră sub un fel de boltă.

Când se convinseră că primejdia a trecut, ieşiră la lumină şi se pomeniră într-o piaţă nisipoasă, brăzdată de nişte urme necunoscute.

— Ce loc ciudat – murmură Şapte-Jumate – s-ar zice că a trecut pe aici un corp întreg de blindate.

Într-o parte a pieţii se înălţa o clădire scundă, din care răzbăteau glasuri cu totul neobişnuite.

— Nu sunt curios din fire – adăugă Şapte-Jumate – dar, pe onoarea mea, aş da bucuros încă o bucăţică din a opta mea labă să ştiu unde ne aflăm şi cine locuieşte acolo...

Şontâc-Şontâc păşea de zor fără să mai caşte gura în stânga şi în dreapta. Era frânt de oboseală pentru că nu închisese ochii toată noaptea şi pe deasupra parcă-i fierbeau creierii – era un început de isolaţie. Avea ciudata presimţire că nu va ajunge niciodată la castel, ca şi cum castelul în loc să se apropie s-ar fi depărtat cu fiecare pas mai mult. Apoi cine ştie dacă nu cumva rătăciseră drumul? Ar fi fost timpuL după toate socotelile, să fi zărit cel puţin turnul cel mai înalt. E drept că amândoi erau bătrâni, aveau vederea slabă, şi n-aveau ochelari, ca cine a mai pomenit păianjen cu ochelari. Te pomeneşti că trecuseră de mult pe lângă castel fără să-l fi zărit! Şi în timp ce Şontâc-Şontâc mergea cufundat în gânduri, o omidă verde trecu în goană pe lângă ei strigând în gura mare: Scape cine poate! Vin găinile!

Suntem pierduţi – gemu îngrozit Şapte-Jumate, care mai auzise despre aceşti teribili canibali şi o rupse la fugă cu toată viteza celor şapte picioare sănătoase plus bontul de la al optulea picior.

Şontâc-Şontâc nu fu atât de iute. Era pe de o parte dus pe gânduri, iar pe de altă parte, pur şi simplu nu auzise încă vorbindu-se despre găini. Iar când una din acele dihănii uriaşe se năpusti asupra lui, mai avu doar prezenţa de spirit să-şi smulgă geanta de la gât şi s-o arunce bătrânului său prieten, stri-gându-i:

— Du acest mesaj lui...

Dar nu mai avu timp să spună cui anume trebuia să ducă mesajul. Găina îl înghiţi dintr-o ciugulitură.

Sărman Şontâc-Şontâc, n-o să mai duci scrisori dintr-o celulă într-alta, n-o să mai stai nicicând la taifas cu prizonierii şi nimeni n-o să te mai vadă căţărându-te vreodată, aproape deşelat şi schiopătând, pe zidurile mohorâte şi jilave ale închisorii... Sfârşitul său fu în acelaşi timp scăparea lui Şapte-Jumate, care a putut să ajungă la gardul de sârmă al curţii găinilor – căci asta era piaţa nisipoasă – şi se puse la adăpost înainte ca găina să se întoarcă spre el. Apoi, înspăimântat şi sleit de puteri, leşină... Când îşi reveni în simţiri, nu-şi mai amintea unde se află. Soarele stătea să apună şi după umbrele amurgului îşi dădea seama că zăcuse leşinat mai multe ore. La depărtare de numai câţiva paşi se profila ciocul ameninţător al găinii. Ucigaşa nu-l slăbise din ochi nicio clipă şi cârâia satisfăcută, pigulindu-şi penele de la gât.

Vederea clonţului înfricoşător îi aminti dintr-odată sfârşitul tragic al lui Şontâc-Şontâc. Şapte-Jumate vărsă o lacrimă în amintirea lui, apoi se opinti să se ridice şi-şi dădu seama că jumătatea lui de labă amorţise. Descoperi geanta pe care Şontâc-Şontâc i-o aruncase înainte de moarte şi care-i apăsa piciorul.

Îi veniră în minte şi ultimele cuvinte ale bravului poştaş: „Du acest mesaj lui...”

— Cui? se întreba Şapte-Jumate. Şi care mesaj? N-ar fi mai bine să mă descotorosesc de geanta asta? S-o zvârl în prima groapă şi fă mă întorc în canalul meu? Acolo, nici tu vrăbii, nici tu găini... Duhneşte niţel, dar atâta rău să fie... Ce-ar fi totuşi să mă uit în geantă? se răzgândi el. Numai aşa, de curiozitate...

Începu să citească scrisorile şi pe măsură ce citea ochii i se umpleau de lacrimi şi trebui să şi le şteargă şi iarăşi să le şteargă, ca să ajungă la capăt., Şi mie nu mi-a spus nimic – lacrimă el – şi l-am făcut să piardă atâta timp cu flecărelile mele, când el avea de dus la bun sfârşit o misiune atât de importantă. Nu, nu, e limpede – plângea el în hohote. Şontâc-Şontâc a murit din vina mea...

Da, dar voi duce eu la destinaţie ultima lui poştă. Şi chiar dacă voi muri, voi cinsti prin aceasta amintirea credinciosului meu prieten. L-am cunoscut pe tatăl său în bucătăria palatului guvernatorului: ce om dintr-o bucată! Câte lacrimi n-am vărsat pe patul lui, la jumătatea drumului dintre tavan şi duşumea”. Se aşternu deci la drum, fără să se mai gândească la somn şi ajunse în zorii zilei la castel. Găsi cu uşurinţă drumul spre pod şi fu primit cu braţele deschise de Păianjenul Văr Primar, căruia îi povesti toate păţaniile.

Inmânară scrisorile lui Cireşel, care, drept pedeapsă, se mai afla încarcerat în pod. Apoi Păianjenul Văr Primar îi propuse lui Şapte-Jumate să-şi petreacă toată vara la castel, ceea ce bătrânul palavragiu primi cu multă plăcere: îl îngrozea prea mult drumul de întoarcere spre casă...

Capitolul douăzeci şi şase
Unde e vorba de Lămâilă ce nu se pricepe la aritmetică

Intr-una din dimineţi, Lămâilă care-i aducea lui Cepelică mâncarea aşează pe pământ strachina şi, după ce-l privi cu asprime, îi zise:

— Bătrânului îi merge prost. E tare rău bolnav.

Cepelică ar fi vrut să afle amănunte, să-i pună întrebări.

Dar Lămâilă îi spuse doar că Cepeloi nu putea să se ridice de pe pat şi adăugă:

— Pune-ţi lacăt la gură. Nu care cumva să afle cineva că ţi-am dat de veste. M-ar zvârli pe drumuri şi am acasă o mulţime de guri de săturat.

Cepelică nu suflă o vorbă. Îi fu limpede că nu era de ajuns ca prinţul să îmbrace pe cineva în uniformă şi să-i dea baionetă, ca să-l facă un Lămâilă convins, şi bătrânelul acesta acru şi fioros la înfăţişare nu era la urma urmei decât un tată de familie ce nu-şi găsise o meserie mai bună, ca să-şi poată creşte copilaşii.

Ziua aceea se nimerise a fi zi de plimbare.

Prizonierii fură scoşi în curte şi începură să se învârtăt roată, în timp ce un Lămâilă bătea tactul cu toba:

— Unu... doi... unu... doi...

Unu... Cepelică păşea cu gândul aiurea. Păianjenul a pierit fără urmă... Au trecut zece zile şi sută la sută că n-o să se mai întoarcă niciodată... Mesajul nu l-a predat, altminteri Cârtiţa s-ar fi înfiinţat de mult aici... Unu... doi... tata e bolnav şi nici gând să poată fugi... Nici nu se mai ţine pe picioare Să-l ducem cu targa? Şi cum să-l îngrijim? Cine ştie cât ar trebui să stăm ascunşi, fără

medici, fără medicamente... Dragă Cepelică, ia-ţi orice nădejde de la fugă şi împacă-te cu gândul că o să putrezeşti de viu în închisoare. Şi o să rămâi aici şi după moarte – aruncă o privire spre cimitirul închisorii ce-şi arăta crucile printr-un grilaj al zidului înconjurător.

În ziua aceea plimbarea părea şi mai tristă ca de obicei. Deţinuţii, în costumele lor vărgate, păşeau încovoiaţi şi tăcuţi, şi niciunul nu încerca, aşa ca alte daţi, să şoptească ceva vecinului său. Visau toţi libertatea, dar libertatea părea în ziua aceea atât de depărtată... mult, mult mai depărtată decât soarele ascuns de nori într-o zi ploioasă.

Şi ca pentru a spori tristeţea generală, începu să plouă, iar deţinuţii, zgribuliţi, continuau să se învârtă roată: aşa era regulamentul, plimbarea trebuia să aibă loc pe orice vreme.

Deodată Cepelică se auzi strigat.

— Cepelică – şuşoti o binecunoscută voce fornăită -încetineşte-ţi pasul la turul următor.

„Cârtiţa – de-abia se putu opri Cepelică să nu izbucnească, simţind că se înăbuşă de bucurie. A venit! E aici!”

O clipă gândul îi zbură la tatăl său închis în celulă. Deveni atât de nerăbdător să ajungă din nou la locul unde auzise glasul Cârtiţei, încât începu să calce pe călcâie pe deţinutul din faţă. Acesta se întoarse bombănind: Ei, drăcie! Ia, vezi cum calci!

Las-o moartă – îi şopti Cepelică – şi dă de veste mai departe, repede, că într-un sfert de ceas vom fi cu toţii liberi.

Te-ai ţăcănit la cap! i-o întoarse morocănos prizonierul.

— Fă cum îţi spun. Înştiinţează-i să fie gata. O ştergem în timpul plimbării.

Deţinutul mormăi ceva, apoi socoti că tot n-are nimic de pierdut dacă „telefonează” vestea mai departe.

Nu terminaseră bine ocolul şi prizonierii începură să păşească mai înfipţi, cu vioiciune şi cu pieptul afară. Lămâilă toboşarul observă schimbarea şi socoti de datoria lui să-i laude pe deţinuţi.

— Aşa, băieţi – zbiera el – pieptu-afară, sugeţi burta, umerii drepţi... unu... doi... unu... doi...

Nu mai părea de loc plimbarea tristă a unor puşcăriaşi, ci mai degrabă marşul unei companii la o paradă cu fanfară.

Când Cepelică ajunse la locul unde auzise vocea Cârtiţei, încetini pasul.

— Tunelul e gata. Intrarea se află un pas mai la stânga.
N-ai decât să sari şi pământul se va surpa sub picioarele tale, pentru că n-am lăsat decât o pojghiţă subţire de pământ.

— Vom începe la rondul următor, – o înştiinţa Cepelică.
Cârtiţa mai adăugă ceva, dar Cepelică trecuse înainte. Calcă din nou pe picior pe prizonierul din faţă şi îi şopti:

— Când la următorul rond o să-ţi fac semn cu piciorul, sări un pas la stânga şi bate apăsat pământul.

Prizonierul ar fi vrut să-i ceară lămuriri, dar Lămâilă-to-boşarul tocmai privea într-acolo. Trebuia făcut ceva ca să-i abată atenţia. Parola trecu din gură în gură şi la un moment dat se auzi ţipătul unui prizonier: Aoleu!

Ce-i acolo? mugi Lămâilă, întorcându-şi capul.

— Aoleu! M-au călcat pe bătătuiă, – se văicărea prizonierul.

Şi în timp ce Lămâilă ochea ameninţător şirul din partea aceea, de cealaltă parte rândul ajunsese aproape de gura tunelului.

Cepelică îl călca pe picior pe prizonierul din faţă: acesta îşi făcu vânt, sări la stânga şi... dispăru sub pământ. Rămase o gaură rotundă destul de largă ca să

se poată strecura un om, iar Cepelică transmise din om în om consemnul:

— La fiecare tură va evada un prizonier şi anume cel pe care-l voi călca pe picior.

Aşa se şi întâmplă. La fiecare ocol un deţinut făcea un salt la stânga, se arunca în bortă şi dispărea.

Şi pentru ca Lămâilă să nu bage nimic de seamă, de fiecare dată, din partea cealaltă ţipa câte unul ca din gură de şarpe: Ai! Aoleu!

Ce-i acolo? tuna Lămâilă.

M-au călcat pe bătătură! urla jalnic omul sărind într-un picior.

În dimineaţa asta parc-aţi fi damblagii – răcnea Lămâilă. Ce vă tot împleticiţi? Ia fiţi mai atenţi!

După cinci-şase ture, Lămâilă începu să privească din ce în ce mai îngândurat cercul prizonierilor ce-i dădeau târcol. „Ciudat – se încruntă el – aş jura că rândul s-a micşorat”.

Apoi alungă enervat acest gând: „Nu, nu poate fi decât o nălucire prostească. Şi totuşi – îşi zicea nedumerit – totuşi, parcă-parcă sunt mai puţini”. Ca să fie sigur de tot că n-avea vedenii, începu să-i numere; dar cum prizonierii se roteau de jur împrejur, nu-şi mai aminti cu care începuse socoteala şi-i numără de două ori, aşa încât îi ieşiră mai mulţi la total. Cum se poate să fie mai mulţi? Doar n-au făcut pui! bombănea Lămâilă, crucindu-se. Sucită mai e şi aritmetica asta!”

După cum vă daţi desigur seama, Lămâilă nu prea era tare la acest obiect. Începu numărătoarea de la cap. O dată, de două ori, de trei ori: de fiecare dată numărul prizonierilor creştea. În cele din urmă se hotărî să-i lase în plata domnului, ca să nu se zăpăcească cu totul. Aruncă o privire de jur împrejur şi se frecă la ochi: peste poate! Nu mai rămăseseră decât jumătate din prizonieri. Ridică ochii spre cer, străduindu-se să vadă dacă nu care cumva vreunul plutea printre nori şi în aceeaşi clipă un alt prizonier sări în tunel şi dispăru. Nu mai rămăseseră decât douăzeci şi opt. În tot acest timp, Cepelică nu înceta să se gândească la tatăl său. De câte ori un prizonier din faţă sărea la stânga şi se afunda în tunel, i se strângea inima: O, dacă ar fi tăticu'!... Dar bătrânul Cepeloi zăcea în celula sa şi nici gând să poată fi eliberat. Cepelică hotărî să-i lase să fugă pe toţi, iar el să rămână cu tatăl său. La ce bun să fie liber dacă taică-său rămânea, să putrezească în închisoare? Şi iată că nu mai rămaseră decât cinsprezece prizonieri... zece... nouă... opt... şapte... Lămâilă, năuc de-a binelea, continua să bată în chip mecanic toba., Aici nu-i lucru curat, – îşi zise buimăcit. La fiecare tur dispare câte unul, ce-i de făcut? Pin' la terminarea plimbării mai sunt şapte minute. Regulamentu-i, regulament. Dar dacă se topesc cu toţii mai înainte? Ia te uită, n-au mai rămas decât şase. Dar ce zic eu? Cinci!

Cepelică îşi simţi inima cătrănită. Încercă s-o strige pe Cârtiţă, dar nu primi niciun răspuns. Ar fi vrut să-şi ia rămas bun de la ea, să-i spună de ce nu poate fugi. În clipa aceea însă Lămâilă se hotărî să pună capăt vrăjitoriei care-i suflase unul după altul prizonierii de sub nas şi răcni:

— Staaai!

Mai rămăseseră doar patru prizonieri şi Cepelică. Se opriră încremeniţi şi se priviră în ochi.

— Daţi-i zor, fugiţi! strigă Cepelică. Până nu dă Lămâilă larma!

Prizonierii nu aşteptară invitaţii speciale şi se năpustiră n tunel.

Cepelică privea întristat în urma lor, când deodată se imţi apucat de picioare. Tovarăşii lui îi ghiciseră intenţia şi ără vorbă multă îl târâră în tunel.

Ia nu mai fă pe deşteptu1 – îl certau ei – dacă scapi e aici o să-i fii şi mai de

folos lui taică-tău. Hai, repede!

Staţi, aşteptaţi-mă – îi imploră Lămâilă, care descoerise în sfârşit păcăleala viu şi eu. Nu mă părăsiţi! Prinţul să mă spânzure! Luaţi-mă cu voi!

— Să-l aşteptăm – porunci Cepelică – în definitiv îi da-Drăm şi lui în parte c-am reuşit s-o ştergem.

— Grăbiţi-vă – se auzi o voce fonfăită lângă el – aici mă bate soarele în creştet şi n-am chef să mă aleg cu o insolaţie.

— Bătrâna mea Cârtiţă – murmură Cepelică – nu putem igi. Tata e bolnav şi zăvorit în celulă. Cârtiţa se scarpină după ureche.

— Ştiu unde-i celula lui, – zise în sfârşit. Am studiat în mănunt planul temniţei pe care mi l-ai trimis. Dar vom reuşi i mai sosim la timp? Ar fi trebuit să mă înştiinţezi din vreme.

Scoase un ţipăt şi cât ai bate din palme o sută de cârtiţe se lunară în jurul lui Cepelică.

Trebuie să mai sfredelim un mic tunel, – glăsui bătrana Cârtiţă.

Îl dăm gata într-un sfert de ceas.

Şi fără să mai stea pe gânduri se năpustiră în direcţia arătă, în câteva minute ajunseră la celula lui Cepeloi. Cepelică sări primul înăuntru. Bătrânul zăcea întins pe pat şi aiura, pradă frigurilor.

Izbutiră să-l care în tunel tocmai la timp, deoarece paznicii după ce înconjuraseră bezmetici închisoarea în căutarea prizonierilor, neputându-şi lămuri dispariţia lor, se năpustiră în celule. Când îşi dădură seama că prizonierii au fugit, se gândiră înspăimântaţi la caznele la care-i va supune prinţul şi, toţi de-a valma, azvârliră armele şi săriră la rândul lor, claie peste grămadă, în tunelul săpat, de cârtiţe. Ajunşi în câmp deschis, intrară în casele sătenilor, îşi le-pădară uniformele şi se îmbrăcară în straie ţărăneşti.

Zvârliră şi clopoţeii pe care-i purtau în vârful tichiuţelor: haide aşadar să-i ridicăm noi şi să-i dăruim copiilor ca să se joace cu ei. Aţi spus ceva? Ce-i cu Cepelică?

A, da, Cârtiţa şi Cepelică, crezând că erau urmăriţi de paznici, hotărâră să sape un nou tunel, părăsindu-l pe cel vechi. Iată de ce nu i-au ajuns gardienii. Dar acum unde se află? Răbdare, o să vedeţi curând.

Capitolul douăzeci şi şapte
Prinţul Lămâie la cursele de care împiedicate

Prinţul Lămâie pusese la cale o serbare măreaţă.

— Trebuie să-mi distrez supuşii – se gândea prinţul Lămâie – aşa n-o să mai aibă timp să se gândeasca la necazurile lor.

Organiză o mare cursă de cai, la care luau parte toţi Lă-mâii de la curte, de rangul întâi, doi şi trei (în calitate de călăreţi fireşte, nu de cai). Caii trebuiau să alerge înhămaţi – aşa prevedea regulamentul – la care împiedecate. Înainte de plecare în cursă, Lă-mâii puneau nişte frâne puternice, foarte grele, la roţile carelor şi însuşi prinţul controla dacă frânele funcţionau cum trebuie.

Şi funcţionau atât de bine, încât roţile erau complect înţepenite: caii se sforţau înzecit şi chiar însutit ca să poată urni carele din loc. Când prinţul dădu semnalul de plecare, bieţii cai îşi înfip-seră potcoavele în pământ, îşi încordară picioarele şi începură să se opintească din răsputeri, în timp ce-şi muşcau zăbalele spumegând. Dar carele nu se clintiră c-o şchioapă. Atunci Lămâii scoaseră de la carâmbul cizmelor cravaşele împletite, bi-ciuindu-i cu

sălbăticie.

Câteva care se mişcară de-un lat de palmă şi prinţul, entuziasmat, începu să aplaude. Apoi coborî el însuşi în arenă şi prinse să plesnească animalele cu biciuşca pe unde apuca, cu-tremurându-se de râs.

— Biciuiţi-l pe al meu, alteţă, – îl rugau Lămâii ca să-i facă pe plac.

Şi prinţul izbea în dreapta şi stânga, în timp ce caii înnebuniţi de groază se cabrau, încordându-şi muşchii ce stăteau parcă să plesnească.

Spectacolul acesta sălbatic fusese născocit de prinţ.

— Orice mârţoagă e-n stare să fugă dacă-i laşi frâu liber, – susţinea el. Eu vreau să văd cai adevăraţi, în stare să fugă priponiţi!

De fapt îi plăcea să-i chinuiască şi organiza astfel de jocuri ca să se desfete după pofta inimii.

Oamenii erau revoltaţi, dar erau siliţi să vină la aceste spectacole, deoarece dacă prinţul a hotărât că „supuşii trebuie să se distreze”, ei n-aveau încotro, trebuiau, vrând-nevrând, să se distreze.

Deodată prinţul înlemni cu biciul în aer şi ochii i se bulbucară gata-gata să-i iasă din cap. Genunchii începură să i se bâţâie, se îngălbeni mai tare la faţă şi părul i se ridică măciucă sub tichiuţa galbenă, iar clopoţelul de aur prinse a zornăi jalnic. Bietul prinţ vedea căscâhdu-i-se sub picioare o prăpastie.

Întâi «se produse o crăpătură ca la cutremur, pe urmă alta, apoi în mijlocul străzii pietruite se înălţă o cocoaşe întocmai ca muşuroaiele pe care le fac într-o clipită cârtiţele, în sfârşit creasta cocoaşei se prăbuşi, craterul se căscă din ce în ce mai adânc, se ivi un cap, doi umeri, şi din adâncuri răsări un omuleţ, ca o zvârlugă, sprijinindu-se în coate şi genunchi: Cepelică!

— Înapoi, Cepelică! Am greşit adresa! se auzi vocea înspăimântată a Cârtiţei.

Dar Cepelică n-o mai auzi. Trezindu-se în faţă cu mutra asudată şi schimonosită de groază a prinţului, ce împietrise cu biciul în mână ca o statue de sare, îşi simţi inima zvâcnind cu putere. Fără să se gândească la ce face, se apropie de prinţ şi-i smulse biciul din mână. Pocni de câteva ori în aer, ca şi cum i-ar fi încercat pleasna, apoi îl croi cu putere pe prinţul ce era prea buimăcit să-şi mai ferească spinarea.

— Aoleu! urlă guvernatorul.

Cepelică ridică biciuşca şi-l mai croi o dată. Abia atunci guvernatorul făcu stânga împrejur şi-o rupse la fugă. Acesta fu semnalul. În spatele lui Cepelică răsăriră ca prin farmec unul după altul toţi prizonierii evadaţi din închisoare şi mulţimea îi întâmpina pe rând cu slrigăte de bucurie. Tatăl îşi recunoştea copilul, soţia îşi îmbrăţişa soţul. Într-o clipită, cordoanele de poliţişti fură măturate din cale, mulţimea năvăli în arenă, spre deţinuţi şi îi ridică pe umeri, purtându-i în triumf. Îngroziţi, Lămâii încercară să fugă. Dar după cum ştiţi, carele erau împiedecate şi rămaseră ţintuite locului: Lămâii fură prinşi cu toţii şi legaţi fedeleş.

Prinţul Lămâie izbuti totuşi să sară în trăsura lui, care ne-luând parte la curse nu era frânată, şi putu să se îndepărteze în goană... Era atât de înspăimântat, încât nici nu-i trecu prin minte să se întoarcă la palat, ci o luă razna peste câmp, lovindu-şi caii cu un băţ ca să alerge cât mai iute. Ascultători, caii galopau atât de repede, încât la primul muşuroi trăsura se rostogoli, iar prinţul fu zvârlit afară, cu capul în jos, nimerind drept într-un bălegar.

„Omul nimerit la locul nimerit”, ar fi zis Cepelică, dacă l-ar fi putut vedea.

Capitolul douăzeci şi opt
Pătlăgică pune impozit pe vremea rea

În vreme ce la oraş se desfăşurau marile curse de care împiedecate, Pătlăgică convocase într-una din încăperile castelului Cireşiamare, ce servea drept sală a tribunalului, pe toţi locuitorii satului, pentru a se da sentinţa într-o chestiune de cea mai mare importanţă. E de prisos, cred, să adaug că preşedintele era însuşi Pătlăgică, iar avocat domnul Mazăre; don' Pătrunjel era, ca de obicei, grefier şi însemna răspunsurile într-o condică uriaşă, scriind cu mâna stingă, pentru a putea cu dreapta să-şi sufle în voie nasul.

Oamenii aşteptau cu sufletul la gură, ştiind că ori de câte ori erau citaţi la tribunal, ploua pe capul lor cu tot felul de belele. De pildă, tribunalul hotărâse în ultima şedinţă că aerul era proprietatea conteselor Cireşiamare şi toţi erau obligaţi să plătească administraţiei castelului un impozit pentru aerul ce-l respirau. O dată pe lună, Pătlăgică mergea din casă în casă, îi punea pe oameni să răsufle adânc în faţa lui şi le măsura volumul respiraţiei: făcea apoi câteva înmulţiri şi la urmă comunica cifra preţului de cost al dreptului de a respira.

Moş Dovleac, de pildă, care, după cum ştiţi, suspina în-tr-una, era încondeiat cu un impozit foarte mare.

Cavalerul Pătlăgică luă cel dintâi cuvântul şi în mijlocul unei tăceri desăvârşite zise: în ultima vreme veniturile castelului au fost destul de scăzute. După cum ştiţi, cele două sărmane bătrâne, orfane de tată şi de mamă, trăiesc în cea mai neagră mizerie şi pe deasupra se află în trista situaţie de a întreţine pe socoteala lor şi pe tânărul duce Mandarină şi pe baronul Portocală, pentru a nu-i lăsa muritori de foame.

Meşterul Strugure aruncă o privire furioasă spre baron, care şedea într-un colţ şi înghiţea, cu ochii închişi, o tocăniţă de iepure cu garnitură de vrăbii.

— Îţi atrag atenţia că aici nu se priveşte pe sub sprâncene – îl dojeni aspru Pătlăgică – încetează să mai priveşti aşa, altfel ordon evacuarea sălii.

Meşterul Strugure se grăbi să-şi fixeze cu privirea vârful pantofilor.

— Nobilele contese, prea iubitele voastre stăpâne ne-au înaintat prin urmare o cerere timbrată pentru a obţine recunoaşterea unuia din cele mai importante drepturi ce li se cuvin. Maestre, dă citire documentului.

Domnul Mazăre se ridică, îşi drese vocea, se umflă în pene, plin de importanţă şi începu să citească: – „Mai jos semnatele contesa Prima şi contesa Secunda de Cireşiamare, având în vedere şi luând în consideraţie că fiind stăpâne ale aerului, urmează să fie în consecinţă recunoscute şi stăpâne ale ploii.

Cerem, ca toţi locuitorii să plătească o taxă de una sută de lire pentru una bură de ploaie, două sute de lire pentru una furtună cu tunete şi trăsnete, trei sute de lire pentru una ninsoare şi patru sute de lire pentru una grindină. Urmează iscăliturile.

Domnul Mazăre se aşează. Preşedintele întrebă: Ştampilele sunt în regulă?

Da. Domnule preşedinte, – se grăbi să răspundă avocatul sărind din nou în picioare.

Perfect – încheie Pătlăgică – din moment ce ştampilele sunt în bună regulă, însemnează că mai sus-semnatele contese au dreptate şi tribunalul se retrage pentru chibzuinţă.

Cavalerul se ridică, îşi strânse toga neagră ce-i alunecase pe umeri şi se retrase într-o odăiţă pentru a întocmi hotărârea. Profesorul Pară îşi înghionti

uşor vecinul, pe Praz grădinarul, şi-i şopti înfricoşat:

— Găseşti că se cade să plătim şi pentru grindină? Pentru ploaie şi zăpadă treacă-meargă, la urma urmei aduc foloase câmpului. Dar grindina, ea însăşi e o năpastă, şi tocmai ea a fost taxată mai vârtos.

Praz nu răspunse. Îşi ciupea fără milă mustăţile, ajutat şi de nevastă-sa, care de altfel îl ajuta să-şi potolească nervii. Meşterul Strugure se scotocea prin buzunare după o sulă ca să se scarpine la ceafă, dar îşi aduse aminte că înainte de a intra în sala de judecată trebuise să depună orice armă. Don' Pătrunjel nu pierdea o clipă sala din ochi şi însemna tot timpul: „Pară-Mălăiaţă a bombănit. Praz îşi roade vârful mustăţilor. Lelea Lubeniţa strănută. Moş Dovleac a suspinat de două ori... Făcea tocmai ca şi şcolarii puşi de profesoară să facă lista cu „răii clasei" în timp ce dânsa stă de vorbă pe coridor cu colegele sale. În coloana celor buni, domnul Pătrunjel scrisese: îngrămădesc cei ce se întorc de la târg: ţăranii în cojoace, tărăncile cu basmale negre pe cap. Iar în ultimul vagon...

Doamne sfinte! se minunară ei crucindu-se. Lele Lubeniţo, ia uitati-vă oleacă la ultimul vagon!

S-ar zice – îşi dădu cu părerea sfios moş Dovleac -s-ar zice că-s urşi.

Într-adevăr erau trei urşi ce priveau cu interes afară, pe fereastră.

— E nemaipomenit! declară Praz grădinarul, iar vârfurile mustăţilor i se zbârliră de mirare.

Unul din cei trei urşi avu chiar neobrăzarea să-i salute...

— Neruşinatule, – îl ameninţă cu pumnul meşterul Strugure. Mai ai curajul să-ţi baţi joc de noi?!

Aş, ursul continua să-i salute şi chiar când trenul se îndepărtase, el tot se mai apleca peste geam, fluturându-şi laba cu atâta aprindere, încât fu gata-gata să cadă afară. Din fericire ceilalţi doi urşi îl apucară la timp de coadă şi îl traseră în vagon.

Prietenii noştri ajunseră în gară exact în clipa când se opri şi trenul. Şi iată-i din nou pe cei trei urşi! Coborau legănându-se plini de gravitate, iar cel mai în vârstă dintre ei încredinţa bagajele hamalului.

— Sunt trei urşi saltimbanci – zise cu dispreţ meşterul Strugure – au venit să dea un spectacol de circ. Acuşi apa? e şi îmblânzitorul. Sunt convins că e unul din acei nemţi cu barbă roşie şi cu un flaut de lemn.

Îmblânzitorul avea însă o şapcă verde, o pereche de pantaloni albaştri peticiţi la genunchi... o mutrişoară şireată şi isteaţă – înfăţişarea unuia ce se ţine de şotii.

— Cepelică! strigă meşterul Stiugure, alei-gând spre el
Era Cepelică în persoană, care înainte de a se întoarce la ţară trecuse pe la grădina zoologică şi eliberase familia urşilor. Paznigil era de data asta atât de încântat de revedere, încât i-ar fi dăruit şi elefantul, dacă i-ar fi trecut prin minte lai Cepelică să-l ceară.

Dar elefantul nu voia să creadă că ar fi izbucnit revoluţia şi rămase în baraca lui să-şi scrie memoriile. Închipuiţi-vă îmbrăţişările, pupăturile, istorisirile etcetera, etcetera. Şi totul pe o ploaie cu găleata, asta-i frumuseţea; căci când omul e mulţumit, nu-i mai stă gândul la flecuşteţe şi nu-i pasă că e ud ciuciulete sau că se poate alege cu o răceală.

Pară-Mălăiaţă nu contenea să-i strângă laba ursuleţului mezin, bâlbâindu-se mişcat:

— Iţi mai aduci aminte când dansai? Când îţi cântam din vioară?

Ursuleţul îşi aducea bineînţeles aminte şi începea pe dată să danseze şi să ţopăie, în timp ce copiii înveseliţi băteau din palme. Fireşte, Cireşel fu

înştiinţat îndată de reîntoarcerea lui Cepelică; închipuiţi-vă îmbrăţişările celor doi prieteni.

— Acum însă, gata cu ceremonia – zise la un moment dat Cepelică – trebuie să vă expun un mic plan de bătaie...

Şi în timp ce Cepelică îşi va expune planul, să dăm o raită să vedem ce s-a întâmplat cu prinţul Lămâie.

Capitolul douăzeci şi nouă
O furtună ce nu se mai isprăveşte

După cum ştiţi l-am părăsit pe guvernator cu capul într-un bălegar, zicându-ne că se află la locul nimerit.

— Aici e cald şi linişte – îşi zicea fericit, scuipând murdăria ce-i intrase în gură. Aici o să rămân până ce poliţia va fi restabilit ordinea publică, – hotărî el.

Deoarece însă în timpul fugii nu aruncase nicio privire în urmă, prinţul nu ştia că poliţiştii lui au dezertat, că Lămâii lui umpleau închisorile şi că se proclamase Republică. Când însă ploaia începu să-i mureze de-a binelea turul pantalonilor, luă altă hotărâre: „Locul ăsta e umed – îşi zise – ar fi cazul să caut altul mai uscat”. Zvârli un timp din picioare şi izbuti în cele din urmă să-şî descleşteze capul din bălegar. Atunci îşi dădu seama că nu se afla decât la câţiva paşi de castelul Cireşiamare.

— Cum naiba am ajuns aici? se întreba el frecându-se la ochi (gunoiul se lipise de ei ca două obloane).

Se ascunse după o căpiţă de fân lăsând să treacă un alai – şi voi ştiţi de cine era vorba – apoi o luă la deal. Când ajunse sună şi Căpşunica îi deschise uşa – Contesele nu primesc cerşetori, – îl luă la rost fetiţa, trântindu-i uşa în nas.

— Care cerşetor? Eu sunt guvernatorul!

Căpşuni ca îl privi cu milă.

Bietul de tine – zise – sărăcia ţi-a întunecat minţile.

— Ce sărăcie? Sunt putred de bogat!

După cum arăţi, nu-mi vine a crede, – adăugă Căpşunica, ştergându-i faţa cu batista.

— Ia mai slăbeşte-mă cu cârpa asta şi anunţă-mă imediat conteselor!

Ce-i aici? întrebă don' Pătrunjel ce trecea tocmai pe acolo, suflându-şi nasul.

— E un calic care se crede guvernator.

Don' Pătrunjel îl recunoscu dintr-o privire pe guvernator.

— M-am deghizat aşa ca să-mi cunosc mai bine supuşii, bolborosi Lămâie, ruşinat de halul în care se afla.

— Poftiţi, binevoiţi, alteţă – zise înclinându-se până la pământ don' Pătrunjel.

Guvernatorul intră, fulgerând cu privirea pe Căpşunica.

Contesele nu mai conteneau să laude dragostea guvernatorului faţă de popor.

— Vai, dar e de speriat câte neplăceri trebuie să înfrunte un guvernator!

Totul pentru binele poporului, – răspundea guvernatorul fără să roşească (pentru bunul motiv că nu sa mai văzut nicicând lămâie să roşească).

Şi cum a găsit alteţa voastră poporul?

— Fericit şi mulţumit, – declară prinţul. Nu cunosc un popor mai fericit ca al meu.

Şi nici nu bănuia că rosteşte adevărul. Poporul său era cu adevărat fericit în clipa aceea, dar numai pentru că se descotorosise de el.

Alteţa voastră doreşte un cal, ca să se întoarcă la palat? întrebă Pătlăgică.

Să cosească iarba. Câteodată, ce-i drept, se mai văicăreşte, dar numai într-ascuns, când se întâlneşte cu don' Pătrunjel care a devenit portarul castelului.

Un castel cu portar? Vi se pare ciudat şi totuşi aşa este. Castelul nu mai e un castel, ci un club. Pentru copii bineînţeles: are o sală de ping-pong, o sală de desen, o sală pentru teatru de păpuşi, alta pentru cinematograf şi aşa mai departe. Fireşte, se găseşte aci şi cel mai frumos joc: o şcoală.

Cireşel şi Cepelică stau cot la cot, în aceeaşi bancă, şi învaţă aritmetica, limbi străine, istoria şi toate celelalte materii ce trebuie bine ştiute pentru a te putea apăra de ticăloşi şi pentru a-i ţine la distanţă.

— Pentru că – îi aminteşte mereu Cepeloi, băiatului – mai sunt ticăloşi pe lume: şi nu uita că şi cei pe care i-am alungat ar mai putea să se întoarcă.

Dar eu sunt sigur că n-o să se mai întoarcă. Nu se mai întoarce nici domnul Mazăre, care a pierit fără urmă, pentru că avea prea multe nelegiuiri pe conştiinţă.

Se zice că face pe avocatu' într-o ţară străină, dar mie puţin îmi pasă. Sunt încântat că a ieşit din povestirea noastră înainte de a se fi terminat. M-ar fi plictisit peste măsură să-l fi târât cu mine până la capăt.

Am uitat să vă spun că primarul satului e meşterul Strugure care, pentru a fi la înălţimea rangului său, şi-a părăsit cu totul prostul obicei de a-şi râcâi ţeasta cu sula. Doar în cazuri foarte încurcate se scarpină niţeluş cu creionul chimic, dar despre asta nici nu face să mai pomenim. Într-o dimineaţă locuitorii şi-au văzut zidurile caselor mâzgălite cu nişte inscripţii cu litere groase, ce sunau: TRĂIASCĂ PRIMARUL. Lelea Lubeniţa răspândi zvonul cum că ar fi fost scrise chiar de mâna meşterului Strugure.

— Halal primar, n-ai ce zice – meliţau din gură bârfitoa-rele – umblă noaptea să mâzgălească pereţii!

Dar e o vorbă în vânt. Inscripţiile le-a zugrăvit Praz cu mâna lui. Adică, nu cu mâna, ci cu mustăţile lui. Căci într-adevăr Praz le-a aşternut pe ziduri după ce şi-a muiat mustaţa ca pe o bidinea, într-o călimară. Pot să vă spun acest lucru pentru că voi, neavând încă mustăţi, n-o să vă treacă prin minte să-l imitaţi şi, prin urmare, n-o să pricinuiţi vreun neajuns pereţilor.

Şi acum povestea noastră s-a terminat cu adevărat. E drept, mai sunt pe lume castele şi, în afară de Lămâi, tot felul de alţi nemernici. Dar, rând pe rând, vor da bir cu fugiţii, iar în grădinile lor vor năvăli copiii ca să se joace în voie. Da, aşa va fi.